

K. R. Veski

Tartu õpetajate seminari
matemaatika ja matemaatika
metoodika õpetaja.

J. Grünthal

endine H. Treifnari
gümnaasiumi matemaatika
õpetaja.

Aritmeetika

I õppeaasta

Sisu: Tõhted kahekümne piiris ja täiskümnelistega
saja piiris

Kolmas täiendatud trükk

Autorite kirjastus Tartus, 1923.

56061

Diplom

K. R. Veski

Tartu õpetajate seminari matemaatika
ja matemaatika metoodika õpetaja

J. Grünthal

endine H. Treffneri gümnaasiumi
matemaatika õpetaja

Aritmeetika

I õppeaasta

Sisu: Tehted kahekümne pliris ja täiskümnellistega
saja pliris

Kolmas täiendatud trükk

11663

Autorite kirjastus — Tartus, 1923

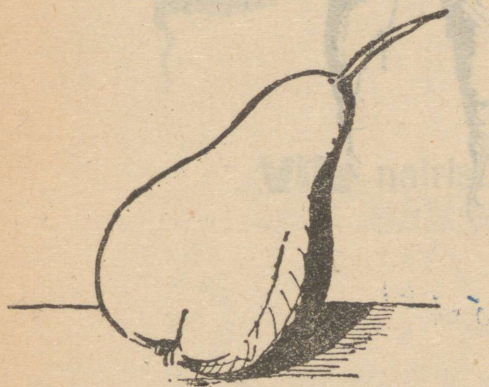
2

A-5977 II

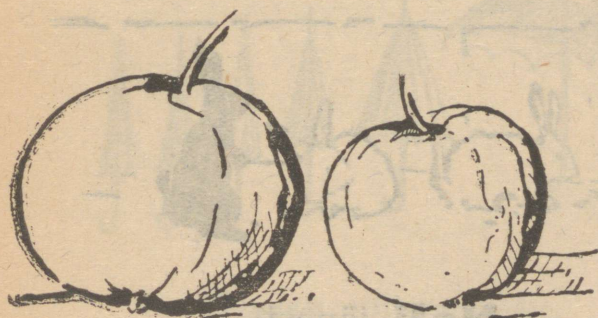
A. Arvude lugemine ja tehted kahekümne piiris.

§ 1. Arvude lugemine 1—20.

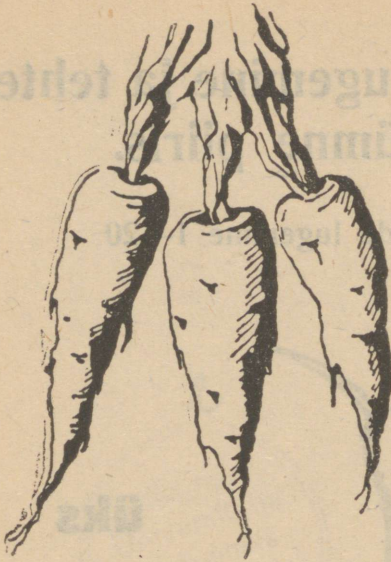
üks

pirn.

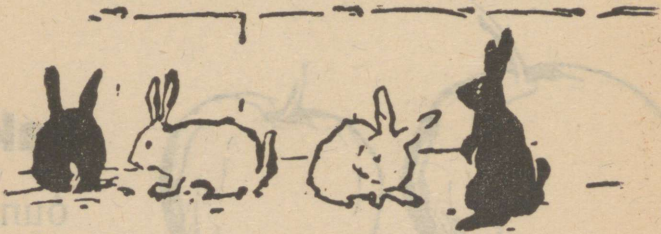

kaks

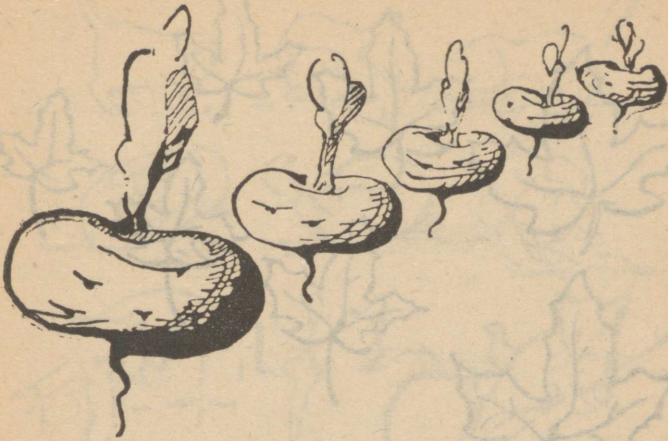
õuna.

kolm
porgandit.

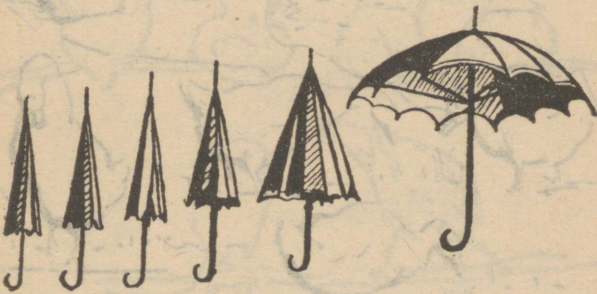

Neli jänest.

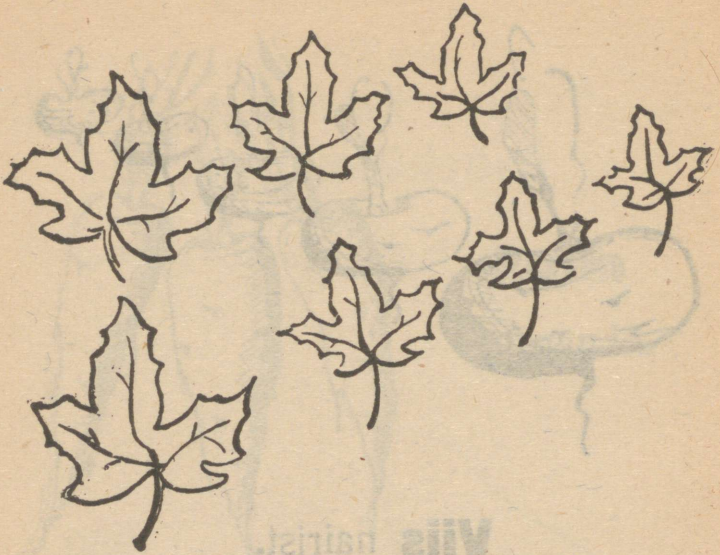
Viis nairist.

Zeitse lehte.

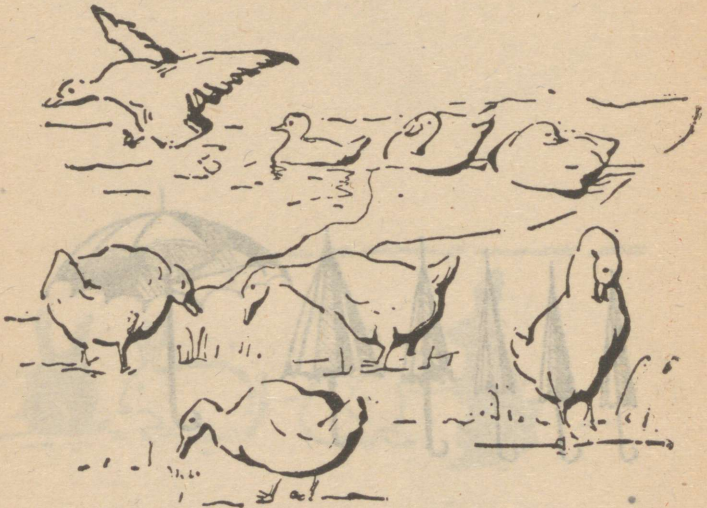

Kuus vihmavarju.

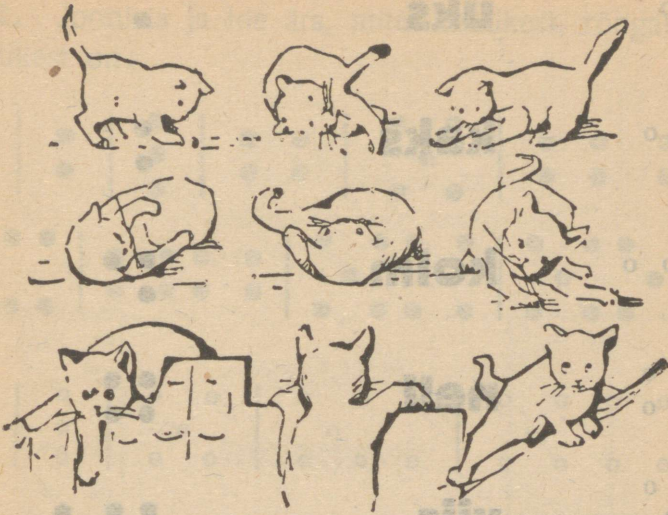
Kaheksa lehte.

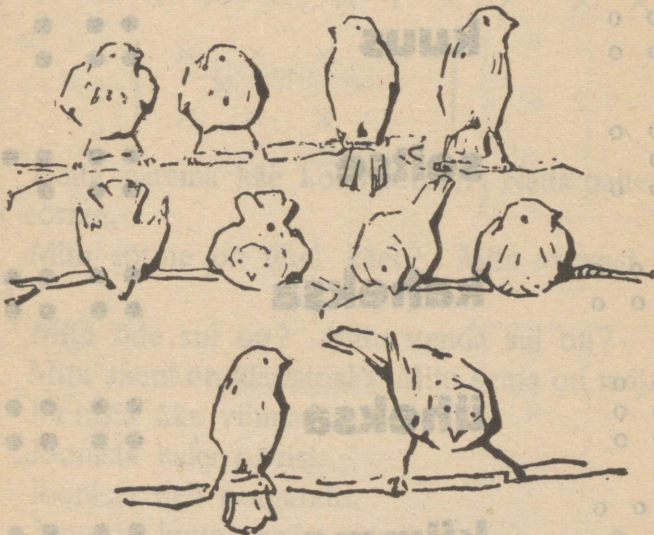
Seitse lehte.

Kaheksa hane.

Üheksa kassi.

Kümme lindu.

o

üks

•

o o

kaks

•

•

o o o

kolm

•

•

•

o o

neli

•

•

o o

•

•

o o

viis

•

•

•

o

•

•

o o

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

o o o

kuus

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

o o o

seitse

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

o o o

kaheksa

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

o

o o o

üheksa

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

o o o

o o o

o o o

kümme

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

o o o o

o o

o o o o

o o o o

Kümme

•

•

•

•

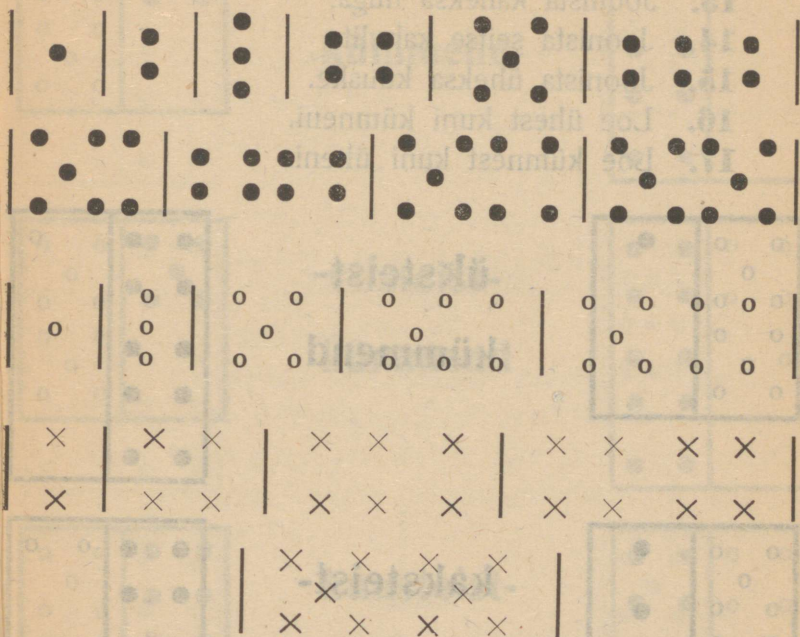
•

•

•

•

1. Joonista ja loe ära, mitu kuulikest, rõngakest ja ristikest on:

2. Näita parema käe kolm sõrme. Näita pahema käe neli sõrme.

3. Mitu sõrme on ühel käel? Mitu varvast on ühel jalal?

4. Mitu õde sul on? Mitu venda sul on?

5. Mitu akent on klassitoal? Mitu seinu on majal?

6. Joonista üks vihmavari.

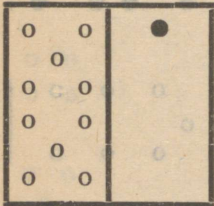
7. Joonista kaks nairist.

8. Joonista neli porgandit.

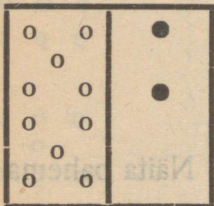
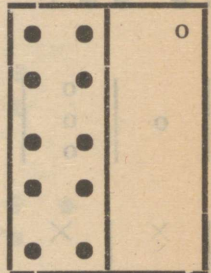
9. Joonista kuus pirni.

10. Joonista kolm muna.

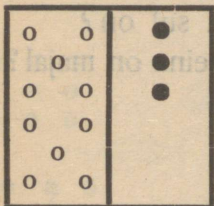
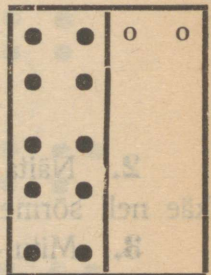
11. Joonista viis õuna.
12. Joonista kümme küünalt.
13. Joonista kaheksa nuga.
14. Joonista seitse kahvlit.
15. Joonista üheksa kuuske.
16. Loe ühest kuni kümneni.
17. Loe kümnest kuni üheni.

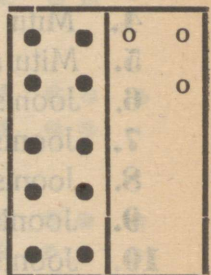
**üksteist-
kümmand**

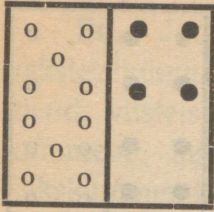

**kaksteist-
kümmand**

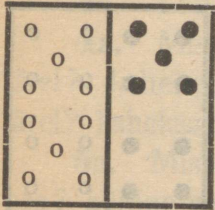
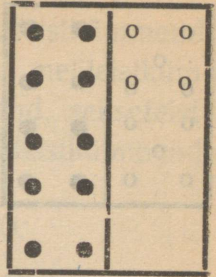

**kolmteist-
kümmand**

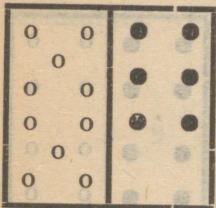
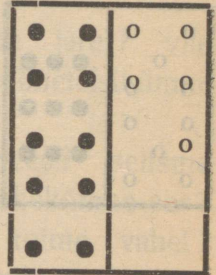

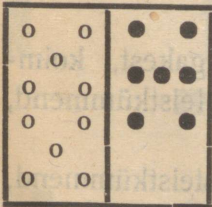
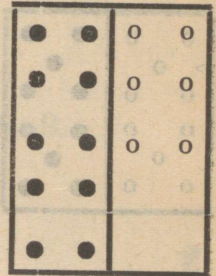
**netiteist-
kümmend**

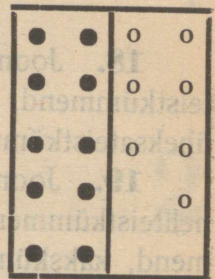
**viisteist-
kümmend**

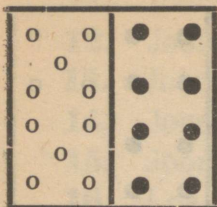

**kuusteist-
kümmend**

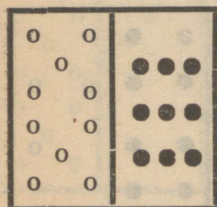
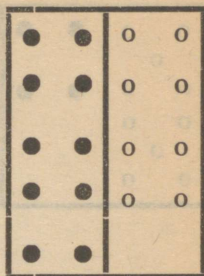

**seitseteist-
kümmend**

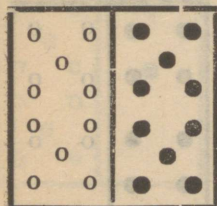
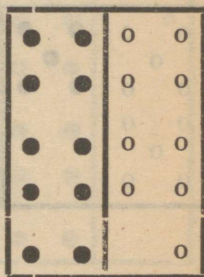

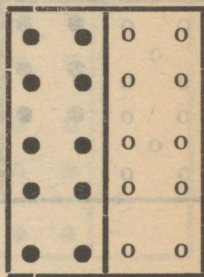
kaheksateist-
kümmend

üheksateist-
kümmend

kaks-
kümmend

18. Joonista üksteistkümmend rõngakest, kolmteistkümmend, viisteistkümmend, seitseteistkümmend, üheksateistkümmend rõngakest.

19. Joonista kümme keppi, kaksteistkümmend, neliteistkümmend, kuusteistkümmend, kaheksateistkümmend, kakskümmend keppi.

20. Joonista kümme ruudukest, üksteistkümmend, kaksteistkümmend, kolmeteistkümmend, neliteistkümmend, viisteistkümmend, kuusteistkümmend, seitseteistkümmend, kaheksateistkümmend, üheksateistkümmend, kakskümmend ruudukest.

1a. Loe joonistatud ruutusid 1—20.

2a. Loe joonistatud ruutusid 20—1.

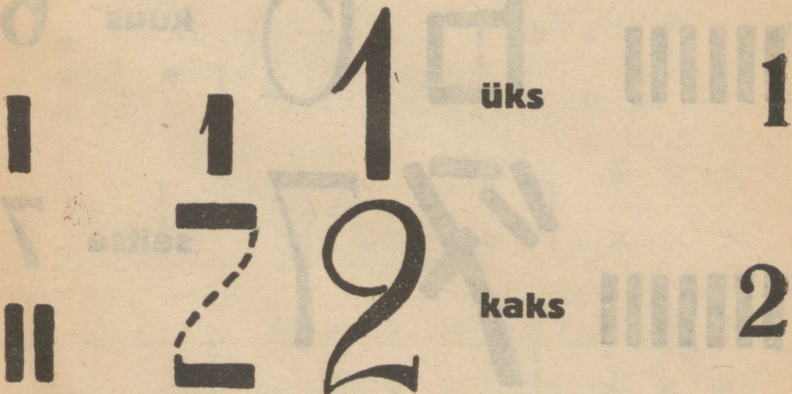
3a. Loe, mitu lehte on kaustikus.

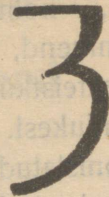
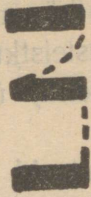
4a. Missugune arv seisab kolme järel? viie järel? kaheksa järel? kümne järel? kolmeteistkümmene järel? kaheksateistkümmene järel?

5a. Missugune arv seisab nelja ees? seitsme ees? kümne ees? neljateistkümmene ees? kahekümne ees?

6a. Missugune arv seisab ühe ja kolme vahel? kaheksa ja kümne vahel? seitsmeteistkümmene ja üheksateistkümmene vahel?

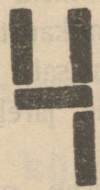
§ 2. Arvude kirjutamine 1—9.

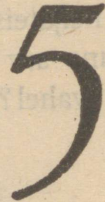
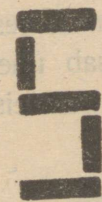
kolm

3

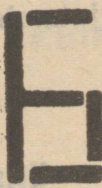
neli

4

viis

5

kuus

6

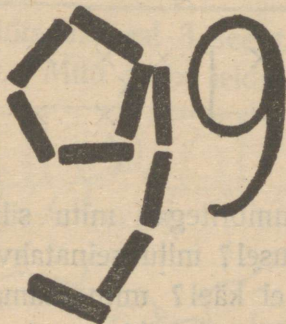
seitse

7

kaheksa

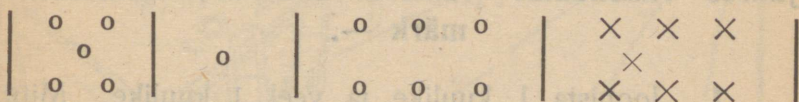
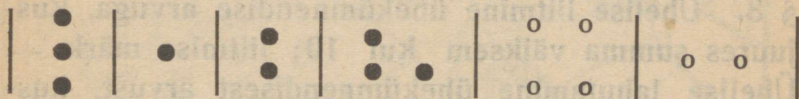
8

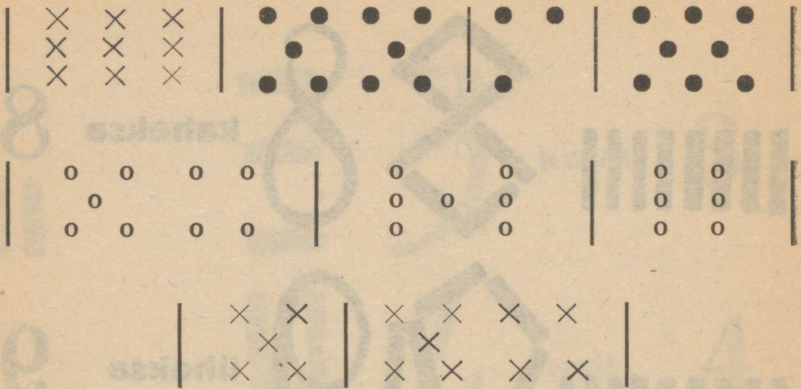

üheksa

9

1. Joonista, loe ära ja kirjuta üles, mitu kuulikest, rõngakest ja ristikest on:

2. Kirjuta numbritega: mitu silma on inimesel? mitu jalg on hobusel? mitu seinatahvlit on klassitoas? mitu sõrme on ühel käel? mitu raamatut on sul koolis kaasas? kui vana sa oled?

3. Kirjuta kõik numbrid 1 kuni 5; 5 kuni 9.

4. Kirjuta kõik numbrid 9 kuni 5; 5 kuni 1.

§ 3. Ühelise liitmine ühekümnendise arvuga, kusjuures summa väiksem kui 10; liitmise märk +. Ühelise lahutamine ühekümnendisest arvust, kusjuures vähendatav väiksem kui 10; lahutamise märk —.

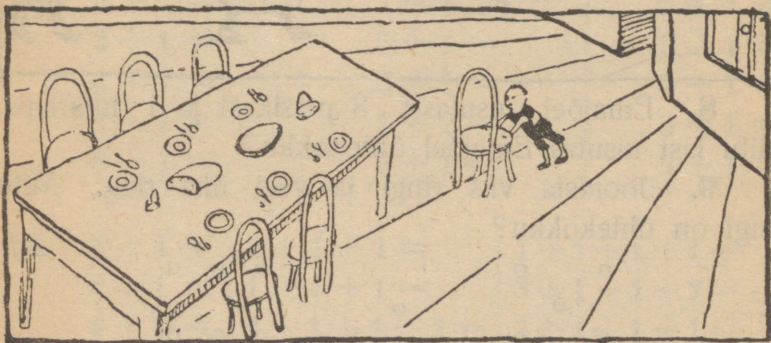
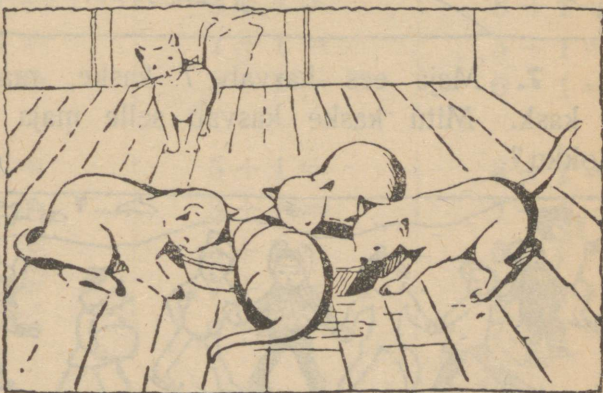
1. Joonista 1 kuulike ja veel 1 kuulike. Mitu kuulikest sa joonistasid?

2. Õel on 2 õuna. Vend annab temale veel 1 õuna. Mitu õuna saab õel ühtekokku?

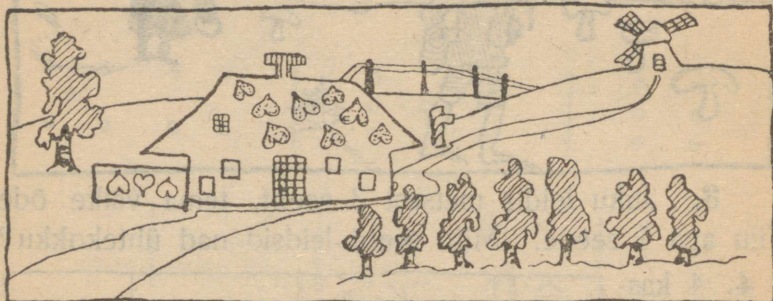
3. Juku leidis metsast 3 seent, tema väike õde Viuu aga 1 seene. Mitu seent leidsid nad ühtekokku?

4. 4 kassipoega laukuvad kausist piima, 1 kassipoeg kõnnib nende poole. Mitu kassipoega on toas?

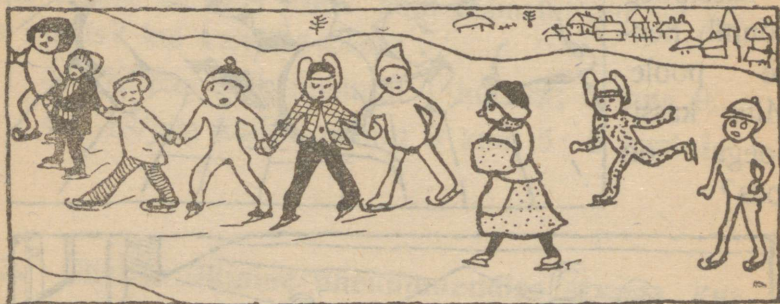

5. Söögilaua ümber oli 5 tooli. Väike Ants tõi lõunaks 1 tooli juurde. Mitu tooli on nüüd söögilaua ümber?

6. Aias kasvas 6 õunapuud. Isa istutas kevadel 1 õunapuu juurde. Mitu õunapuu on nüüd aias?

7. Maja ees kasvab 7 kaske, maja taga aga 1 kask. Mitu kaske kasvab selle maja juures ühtekokku?

8. Emajõel uisutasid 8 poisikest ja 1 tütarlaps. Mitu last uisutas Emajõel ühtekokku?

9. Joonista viis ringi ja veel üks ring. Mitu ringi on ühtekokku?

o	o	o	o	o	o
	o		o		
o	o			o	o

5-ga liita 1 on 6

5 + 1 = 6

10.	$1 + 1 =$	$6 + 1 =$	$6 + 1 =$
	$2 + 1 =$	$7 + 1 =$	$8 + 1 =$
	$3 + 1 =$	$8 + 1 =$	$1 + 1 =$
	$4 + 1 =$	$2 + 1 =$	$3 + 1 =$
	$5 + 1 =$	$4 + 1 =$	$5 + 1 =$

11.	$7 + 1 =$	$7 + 1 =$	$7 + 1 =$
	$8 + 1 =$	$5 + 1 =$	$2 + 1 =$
	$6 + 1 =$	$3 + 1 =$	$8 + 1 =$
	$4 + 1 =$	$1 + 1 =$	$5 + 1 =$
	$2 + 1 =$	$8 + 1 =$	$6 + 1 =$

12.	$8 + 1 =$	$5 + 1 =$	$8 + 1 =$
	$7 + 1 =$	$3 + 1 =$	$7 + 1 =$
	$6 + 1 =$	$8 + 1 =$	$6 + 1 =$
	$2 + 1 =$	$7 + 1 =$	$3 + 1 =$
	$3 + 1 =$	$6 + 1 =$	$7 + 1 =$

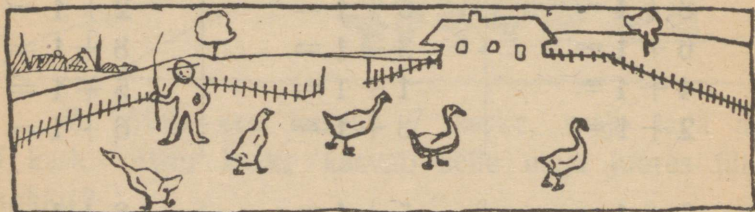
13.	$5 + 1 =$	$7 + 1 =$	$6 + 1 =$
	$3 + 1 =$	$5 + 1 =$	$3 + 1 =$
	$4 + 1 =$	$3 + 1 =$	$7 + 1 =$
	$2 + 1 =$	$1 + 2 =$	$8 = 1 =$
	$8 + 1 =$	$2 + 1 =$	$2 + 1 =$

14.	$3 + 1 =$	$2 + 1 + 1 =$	$1 + 1 + 1 + 1 =$
	$5 + 1 =$	$1 + 1 + 1 =$	$3 + 1 + 1 + 1 =$
	$4 + 1 =$	$4 + 1 + 1 + 1 =$	$5 + 1 + 1 + 1 =$
	$7 + 1 =$	$6 + 1 + 1 + 1 =$	$2 + 1 + 1 + 1 + 1 =$
	$6 + 1 =$	$2 + 1 + 1 + 1 =$	$5 + 1 + 1 + 1 + 1 =$

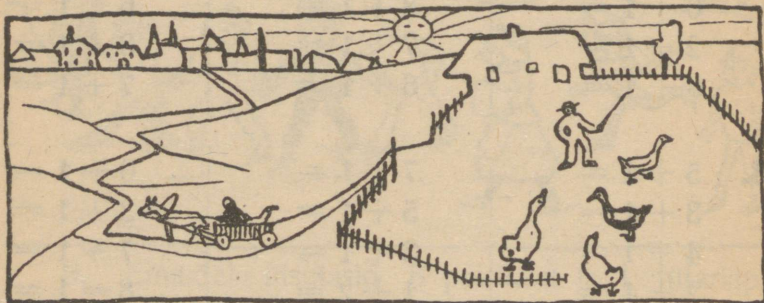
15. Joonista 2 pirni. Kustuta 1 pirn ära. Mitu pirni jäi järele?

16. Õel oli 3 õuna. 1 õuna andis ta oma vennale Mikule. Mitu õuna jäi õele?

17. Asta sai ema käest lihavõtte laupäeval 4 sokoladimuna. Ta sõi 1 muna kohe ära. Mitu sokoladimuna jäi tal lihavõtte-pühiks järele?

18. Väikesel Peetril oli suvel 5 hane hoida.

Mihklipäevaks viis isa ühe hane turule. Mitu hane jäi järele.

19. Vabadussõjast võtsid osa kõik 6 venda. Üks neist lasti haiguse pärast koju. Mitu venda jäi teenistusesse?

20. Peenral õitses 7 roosi. Esimene külm rikkus ühe ära. Mitu roosi jäi õitsema?

1a. Ristikheina-kuhja kallal sõid kuupaistelisel talveööl 8 jänest. Somba peremees laskis ühe jänese maha. Mitu jänest jooksis ära?

2a. Perenaisel oli 9 teeklaasi. 1 neist läks katki. Mitu teeklaasi jäi alles?

3a. Joonista kuus ringi. Kustuta üks ring ära. Mitu ringi jäi järele?

6-st lahutada 1 on 5

$$6 - 1 = 5$$

4a. $2 - 1 =$

$3 - 1 =$

$4 - 1 =$

$5 - 1 =$

$6 - 1 =$

$7 - 1 =$

$8 - 1 =$

$9 - 1 =$

5a. $9 - 1 =$

$8 - 1 =$

$7 - 1 =$

$6 - 1 =$

$5 - 1 =$

$4 - 1 =$

$3 - 1 =$

$2 - 1 =$

6a. $8 + 1 =$

$8 - 1 =$

$7 + 1 =$

$8 - 1 =$

$6 + 1 =$

$7 - 1 =$

$5 + 1 =$

$6 - 1 =$

7a. $3 - 1 =$

$9 - 1 =$

$8 - 1 =$

$5 - 1 =$

$4 - 1 =$

8a. $6 - 1 =$

$7 - 1 =$

$8 - 1 =$

$4 - 1 =$

$3 - 1 =$

9a. $7 - 1 =$

$2 - 1 =$

$4 - 1 =$

$5 - 1 =$

$6 - 1 =$

10a. $8 - 1 =$

$9 - 1 =$

$7 - 1 =$

$6 - 1 =$

$5 - 1 =$

11a. $4 - 1 =$

$3 - 1 =$

$2 - 1 =$

$9 - 1 =$

$8 - 1 =$

12a. $9 - 1 =$

$5 - 1 =$

$7 - 1 =$

$3 - 1 =$

$4 - 1 =$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{13a.} \quad 8 - 1 = \\
 4 + 1 = \\
 3 - 1 = \\
 7 + 1 = \\
 5 - 1 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{14a.} \quad 2 + 1 = \\
 4 - 1 = \\
 6 + 1 = \\
 8 + 1 = \\
 9 - 1 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{15a.} \quad 4 - 1 = \\
 8 + 1 = \\
 7 + 1 = \\
 6 - 1 = \\
 5 + 1 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{16a.} \quad 7 + 1 = \\
 8 - 1 = \\
 2 + 1 = \\
 5 - 1 = \\
 5 + 1 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{17a.} \quad 9 - 1 = \\
 8 + 1 = \\
 7 - 1 = \\
 5 + 1 = \\
 3 - 1 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{18a.} \quad 7 + 1 = \\
 3 - 1 = \\
 4 + 1 = \\
 2 - 1 = \\
 9 + 1 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{19a.} \quad 6 + 1 = \\
 4 - 1 = \\
 1 + 1 = \\
 7 - 1 = \\
 3 + 1 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{20a.} \quad 2 - 1 = \\
 7 + 1 = \\
 5 - 1 = \\
 4 + 1 = \\
 9 - 1 =
 \end{array}$$

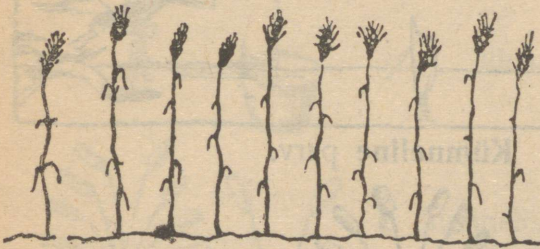
$$\begin{array}{l}
 \mathbf{1b.} \quad 5 + 1 = \\
 8 - 1 = \\
 2 + 1 = \\
 6 - 1 = \\
 8 + 1 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{2b.} \quad 8 - 1 - 1 = \\
 7 + 1 + 1 = \\
 4 - 1 - 1 = \\
 3 + 1 + 1 = \\
 9 - 1 - 1 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{3b.} \quad 1 + 1 - 1 = \\
 9 - 1 + 1 = \\
 7 + 1 - 1 = \\
 3 - 1 + 1 = \\
 5 + 1 - 1 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{4b.} \quad 6 + 1 - 1 - 1 = \\
 8 + 1 - 1 + 1 = \\
 7 - 1 + 1 + 1 = \\
 5 + 1 + 1 - 1 = \\
 3 - 1 - 1 + 1 =
 \end{array}$$

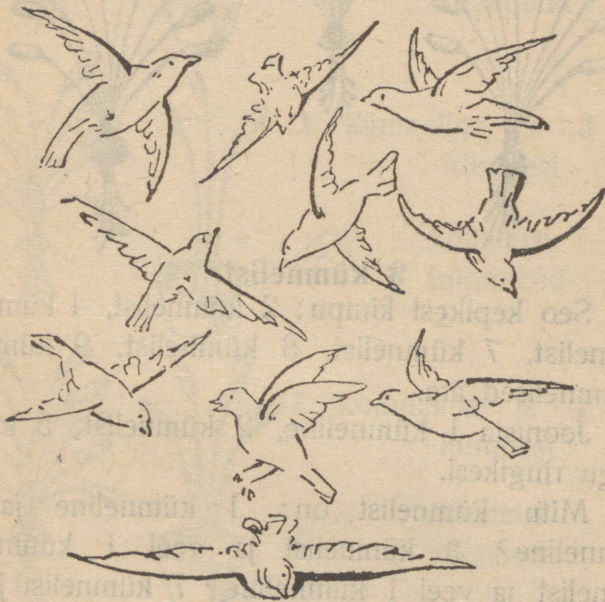
§ 4. Arvude kirjutamine 10 kuni 20. Ühelise liitmine kahekümnendise arvuga, kusjuures summa mitte suurem pole kui 20. Vastav lahutamine.

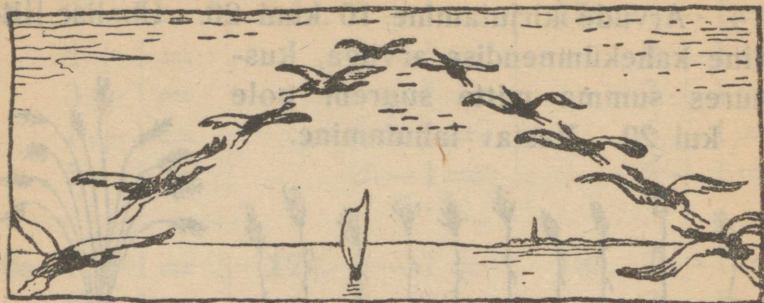
Kümme odrakõrt.

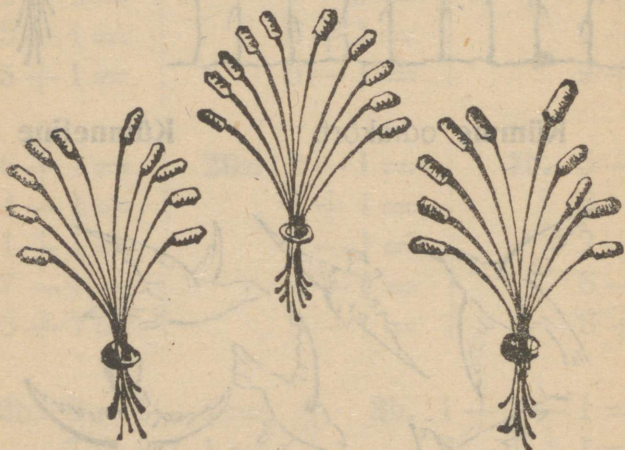
Kümmeline kimp.

Kümme lindu.

Künneline parv.

3 künnelist.

1. Seo kepikesi kimpu: 2 künnelist, 4 künnelist, 6 künnelist, 7 künnelist, 8 künnelist, 9 künnelist. Loe künnelised ära.

2. Joonista 1 künneline, 2 künnelist, 5 künnelist kogu ringikesi.

3. Mitu künnelist on: 1 künneline ja veel 1 künneline? 3 künnelist ja veel 1 künneline? 4 künnelist ja veel 1 künneline? 7 künnelist ja veel 1 künneline?

1 kümmeline ja 1 teisest
kümnest

11

üksteistkümmed

11

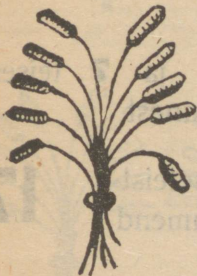

1 kümmeline ja 2 teisest
kümnest

12

kaksteist-
kümmed

12

1 kümmeline ja 3 teisest
kümnest

13

kolmteist-
kümmed

13

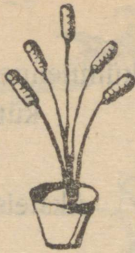
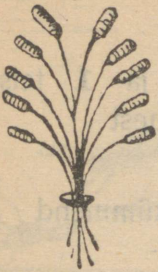

1 kümmeline ja 4 teisest
kümnest

14

neliteist-
kümmed

14

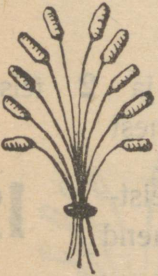

1 kümmeline ja 5 teisest
kümnest

15

viisteist-
kümmand

15

1 kümmeline ja 6 teisest
kümnest

16

kuusteist-
kümmand

16

1 kümmeline ja 7 teisest
kümnest

17

seitseteist-
kümmand

17

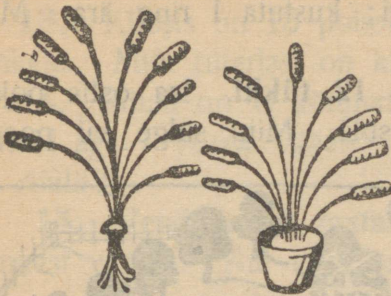

1 kümmeline ja 8 teisest
kümnest

18

kaheksateist-
kümmand

18

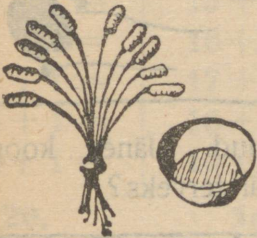
1 kümmeline ja 9 teisest kümnest

19

üheksateist-
kümmand

19

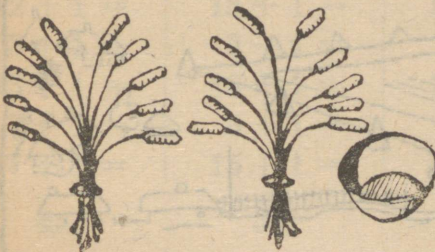
1 kümmeline ja
tühi kruus

10

kümme

10

2 kümmelist ja tühi kruus

20

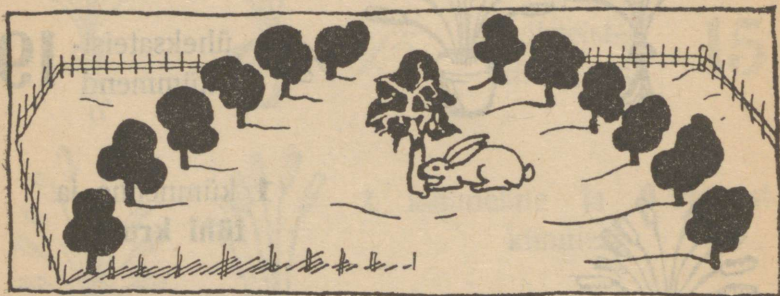
kaksküm-
mend

20

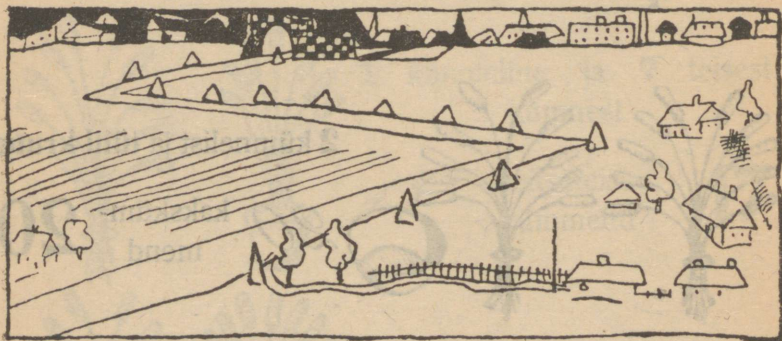
4. Kirjuta kõik arvud 9 kuni 15; 16 kuni 20.
5. Kirjuta kõik arvud 20 kuni 14; 14 kuni 8.
6. Kirjuta arv, mis seisab 10 ja 12 vahel; 15 ja 17 vahel; 18 ja 20 vahel.
7. Joonista 11 keppi ja veel 1 kepp. Mitu keppi on ühtekokku?

8. Joonista 12 ringi; kustuta 1 ring ära. Mitu ringi jäi järele?

9. Ühes tosinas on 12 tükki. Isa ostis pojale 1 tosinas sulgi ja veel 1 sule. Mitu sulge sai poeg?

10. Aias kasvas 13 õunapuud. Jänes kooris 1 õunapuu ära. Mitu õunapuud jäi terveks?

11. Külast linna on 13 kilomeetrit maanteed ja 1 kilomeeter külavaheteed. Mitu kilomeetrit on külast linna?

12. Karjane leidis haopinu alt kanapesa 14 muna. 1 muna jättis ta pessa, teised viis perenaisele. Mitu muna viis ta perenaisele?

13. Klassis on 15 poissi, tütarlapsi aga 1 võrra rohkem. Mitu tütarlast on klassis?

14. Riulil on 17 köitmata raamatut, köidetud raamatuid aga 1 võrra vähem. Mitu köidetud raamatut on riulil?

15. Vend on 19 aastat*) vana, õde on 1 aasta vennast vanem. Kui vana on õde?

16.

$$\begin{array}{l} 10 + 1 = \\ 11 + 1 = \\ 12 + 1 = \\ 13 + 1 = \\ 14 + 1 = \end{array}$$

17.

$$\begin{array}{l} 15 + 1 = \\ 16 + 1 = \\ 17 + 1 = \\ 18 + 1 = \\ 19 + 1 = \end{array}$$

18.

$$\begin{array}{l} 20 - 1 = \\ 19 - 1 = \\ 18 - 1 = \\ 17 - 1 = \\ 16 - 1 = \end{array}$$

19.

$$\begin{array}{l} 15 - 1 = \\ 14 - 1 = \\ 13 - 1 = \\ 12 - 1 = \\ 11 - 1 = \end{array}$$

20.

$$\begin{array}{l} 2 + 1 = \\ 12 + 1 = \\ 3 + 1 = \\ 13 + 1 = \\ 7 + 1 = \\ 17 + 1 = \end{array}$$

1a.

$$\begin{array}{l} 8 + 1 = \\ 18 + 1 = \\ 6 + 1 = \\ 16 + 1 = \\ 5 + 1 = \\ 15 + 1 = \end{array}$$

2a.

$$\begin{array}{l} 4 + 1 = \\ 14 + 1 = \\ 1 + 1 = \\ 11 + 1 = \\ 9 + 1 = \\ 19 + 1 = \end{array}$$

3a.

$$\begin{array}{l} 15 + 1 = \\ 5 + 1 = \\ 16 + 1 = \\ 6 + 1 = \\ 18 + 1 = \\ 8 + 1 = \end{array}$$

4a.

$$\begin{array}{l} 2 + 1 = \\ 13 + 1 = \\ 4 + 1 = \\ 15 + 1 = \\ 7 + 1 = \\ 17 + 1 = \end{array}$$

5a.

$$\begin{array}{l} 14 + 1 = \\ 10 + 1 = \\ 12 + 1 = \\ 17 + 1 = \\ 18 + 1 = \\ 14 + 1 = \end{array}$$

6a.

$$\begin{array}{l} 2 - 1 = \\ 12 - 1 = \\ 1 - 1 = \\ 11 - 1 = \\ 3 - 1 = \\ 13 - 1 = \end{array}$$

7a.

$$\begin{array}{l} 4 - 1 = \\ 14 - 1 = \\ 5 - 1 = \\ 15 - 1 = \\ 6 - 1 = \\ 16 - 1 = \end{array}$$

*) Nimeta neli aasta-aega. Mitu kuud on aastast?

8a.	9a.	10a.	11a.
$7 - 1 =$	$10 - 1 =$	$12 + 1 =$	$15 + 1 =$
$17 - 1 =$	$20 - 1 =$	$13 - 1 =$	$16 - 1 =$
$8 - 1 =$	$10 + 1 =$	$13 + 1 =$	$16 + 1 =$
$18 - 1 =$	$11 - 1 =$	$14 - 1 =$	$17 - 1 =$
$9 - 1 =$	$11 + 1 =$	$14 + 1 =$	$17 + 1 =$
$19 - 1 =$	$12 - 1 =$	$15 - 1 =$	$18 - 1 =$
12a.	13a.	14a.	15a.
$18 + 1 =$	$19 + 1 =$	$2 + 1 =$	$10 - 1 =$
$19 - 1 =$	$10 + 1 =$	$20 - 1 =$	$18 + 1 =$
$19 + 1 =$	$19 - 1 =$	$3 - 1 =$	$20 - 1 =$
$20 - 1 =$	$17 + 1 =$	$19 + 1 =$	$11 - 1 =$
$10 - 1 =$	$13 + 1 =$	$4 + 1 =$	$1 - 1 =$
$14 - 1 =$	$11 - 1 =$	$19 - 1 =$	$12 - 1 =$
16a.	17a.	18a.	
$10 + 1 + 1 =$	$16 + 1 - 1 =$	$20 - 1 + 1 + 1 =$	
$12 + 1 - 1 =$	$19 - 1 + 1 =$	$14 + 1 + 1 - 1 =$	
$11 - 1 + 1 =$	$17 + 1 + 1 =$	$11 + 1 + 1 - 1 =$	
$14 + 1 + 1 =$	$13 - 1 - 1 =$	$17 - 1 - 1 - 1 =$	
$15 - 1 - 1 =$	$18 + 1 + 1 =$	$19 - 1 + 1 - 1 =$	

§ 5. Ühekümnendiste arvude liitmine (summa mitte suurem kui 10).

1. Joonista 2 vihmavarju ja veel 2 vihmavarju. Mitu vihmavarju joonistasid sa ühtekokku?

2. Laua peal on 3 köidetud raamatut ja 2 köitmata raamatut. Mitu raamatut on ühtekokku?

3. Tänavaa ääres kasvab 4 kaske ja 2 pärnapuud. Mitu puud on ühtekokku?

4. Otto sünnipäeval oli 5 poisikest ja 2 tütarlast. Mitu last oli ühtekokku?

5. Töömehel oli 6 lambanahka. 2 nahka ostis ta veel juurde ja tegi neist omale kasuka. Mitu nahka tarvitas töömees kasukaks?

6. Peedu isal oli 7 peenart aiamaasikaid. Augustikuul istutas ta veel 2 peenart aiamaasikaid. Mitu peenart aiamaasikaid on Peedu isal ühtekokku?

7. Kõrgemäe talu karjas oli 8 valget lammast ja 2 musta lammast. Mitu lammast oli ühtekokku?

8. $2 + 1 + 1 =$

$3 + 1 + 1 =$

$4 + 1 + 1 =$

$5 + 1 + 1 =$

$6 + 1 + 1 =$

$7 + 1 + 1 =$

$8 + 1 + 1 =$

9. $2 + 2 =$

$3 + 2 =$

$4 + 2 =$

$5 + 2 =$

$6 + 2 =$

$7 + 2 =$

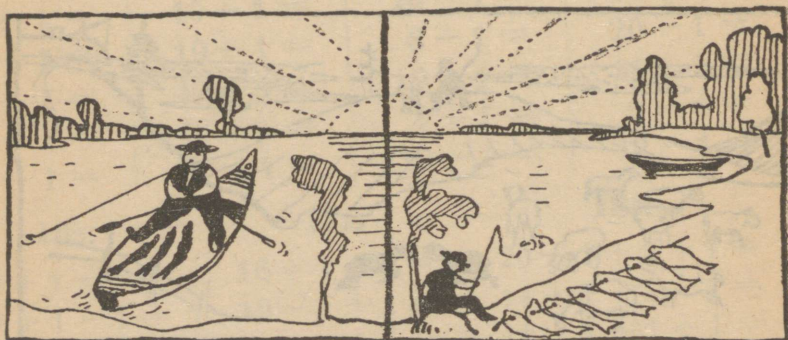
$8 + 2 =$

10. Joonista 3 keppi ja veel 3 keppi. Mitu keppi joonistasid sa ühtekokku?

11. Sepp rautas ühe hobuse kõik jalad ära ja teisel hobusel 3 jalga. Mitu jalga rautas sepp ühtekokku?

12. Talust linna on 5 kilomeetrit külavaheteed ja 3 km kiviteed. Mitu km on talust linna?

13. Peipsi kalamehel on 6 ahvenavõrku ja 3 kiisavõrku. Mitu võrku on kalamehel ühtekokku?

14. Saadjärve kalamees püüdis ühel hommikul õngega 7 ahvenat ja vedeliga 3 haugi. Mitu kala püüdis kalamees ühtekokku?

15. $3 + 1 + 1 + 1 =$
 $4 + 1 + 1 + 1 =$
 $5 + 1 + 1 + 1 =$
 $6 + 1 + 1 + 1 =$
 $7 + 1 = 1 + 1 =$

16. $3 + 2 + 1 =$
 $4 + 2 + 1 =$
 $5 + 2 + 1 =$
 $6 + 2 + 1 =$
 $7 + 2 + 1 =$

17. $3 + 3 =$

$4 + 3 =$

$5 + 3 =$

$6 + 3 =$

$7 + 3 =$

18. $4 + 2 =$

$3 + 2 =$

$5 + 2 =$

$2 + 2 =$

$6 + 2 =$

19. Joonista 4 õuna ja veel 4 õuna. Mitu õuna joonistasid sa ühtekokku?

20. Perenaine ostis turult 5 pead lillkapsaid ja 4 pead valgeid kapsaid. Mitu kapsapead ostis perenaine ühtekokku?

1a. Leeni hoolet oli 6 noort kodujänest ja 4 vana jänest. Mitu jänest oli Leeni hoolet ühtekokku?

2a.

3a.

4a.

5a.

$4 + 1 + 1 + 1 + 1 =$

$5 + 1 + 1 + 1 + 1 =$

$6 + 1 + 1 + 1 + 1 =$

$4 + 2 + 2 =$

$5 + 2 + 2 =$

$6 + 2 + 2 =$

$4 + 3 + 1 =$

$5 + 3 + 1 =$

$6 + 3 + 1 =$

$4 + 4 =$

$5 + 4 =$

$6 + 4 =$

6a. Joonista 5 kuuske ja veel 5 kuuske. Mitu kuuske on ühtekokku?

7a. Mitu sõrme on kahel käel? Mitu varvast on kahel jalal?

8a. Karli maksis koogi eest 5 marka ja suhkrusaia eest 5 marka. Mitu marka kulutas ta ära.

9. $5 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 =$

$5 + 2 + 2 + 1 =$

10. $5 + 3 + 2 =$

$5 + 5 =$

11a. $7+2=$ $4+2=$ $8+2=$ $3+2=$ $4+3=$	12a. $6+2=$ $7+3=$ $5+3=$ $4+2=$ $6+3=$	13a. $5+2=$ $7+2=$ $2+2=$ $3+3=$ $5+6=$	14a. $2+3=$ $2+4=$ $3+3=$ $3+4=$ $5+3=$
15a. $1+3=$ $1+4=$ $6+3=$ $6+4=$ $7+1=$ $7+2=$	16a. $7+3=$ $6+1=$ $6+3=$ $6+4=$ $7+1=$ $7+2=$	17a. $8+1=$ $8+2=$ $7+1=$ $7+2=$ $7+3=$ $6+4=$	18a. $6+3=$ $6+2=$ $6+4=$ $6+1=$ $8+1=$ $8+2=$
19a. $2+4=$ $4+2=$ $4+1=$ $1+4=$ $3+4=$ $1+4=$	20a. $4+2=$ $2+4=$ $3+3=$ $4+4=$ $5+4=$ $4+3=$	1b. $3+3=$ $3+4=$ $4+4=$ $5+1=$ $5+4=$ $6+4=$	2b. $1+2=$ $2+1=$ $3+2=$ $2+3=$ $4+2=$ $2+4=$
3b. $2+3=$ $3+2=$ $4+2=$ $2+4=$ $5+2=$ $2+4=$	4b. $3+4=$ $1+3=$ $4+4=$ $1+4=$ $5+4=$ $5+2=$	5b. $2+2=$ $3+2=$ $3+3=$ $3+4=$ $4+2=$ $2+4=$	6b. $2+3=$ $3+2=$ $4+2=$ $2+4=$ $4+1=$ $4+4=$
7b. $2+2=$ $2+4=$ $4+2=$ $8+1=$ $4+4=$ $8+2=$	8b. $8+1=$ $9+1=$ $10+1=$ $10+2=$ $7+2=$ $3+2=$	9b. $4+2=$ $6+2=$ $8+1=$ $8+2=$ $4+4=$ $4+2=$	20b. $5+2=$ $9+1=$ $8+1=$ $8+2=$ $7+2=$ $6+2=$

11b.	$16+1=$	12b.	$5+5=$	13b.	$2+3=$	14b.	$3+2=$
	$19+1=$		$5+4=$		$3+2=$		$2+3=$
	$18+1=$		$4+1=$		$4+2=$		$4+3=$
	$17+1=$		$1+4=$		$2+4=$		$3+4=$
	$8+2=$		$5+1=$		$5+2=$		$5+3=$
	$5+4=$		$1+5=$		$2+5=$		$3+5=$
15b.	$2+1=$	16b.	$5+5=$	17b.	$3+5=$	18b.	$4+6=$
	$1+2=$		$5+1=$		$5+3=$		$5+5=$
	$3+1=$		$5+4=$		$3+2=$		$6+4=$
	$1+3=$		$4+5=$		$2+3=$		$7+3=$
	$4+1=$		$3+5=$		$4+5=$		$9+1=$
	$1+4=$		$1+5=$		$5+4=$		$2+8=$
19b.	$4+5=$	20b.	$3+7=$	1d.	$2+7=$	2d.	$1+6=$
	$5+5=$		$7+3=$		$2+6=$		$1+2=$
	$5+4=$		$6+4=$		$2+5=$		$5+5=$
	$5+3=$		$6+1=$		$2+4=$		$4+4=$
	$6+2=$		$6+2=$		$2+3=$		$3+3=$
	$2+7=$		$6+3=$		$2+2=$		$2+2=$
3d.	$8+1=$	4d.	$8+2=$	5d.	$2+2+2=$	6d.	$2+3+2=$
	$9+1=$		$2+8=$		$3+3+3=$		$1+2+5=$
	$8+2=$		$7+2=$		$1+2+3=$		$1+2+1=$
	$7+3=$		$2+7=$		$3+2+4=$		$2+1+2=$
	$6+1=$		$5+3=$		$2+1+4=$		$2+3+2=$
	$6+2=$		$3+4=$		$2+1+3+$		$3+1+2=$
7d.	$4+4+1+1=$	8d.	$1+3+3+3=$	9d.	$3+1+1+1+1=$		
	$2+6+1+1=$		$1+2+3+2=$		$4+2+2+1+1=$		
	$5+2+2+1=$		$1+2+2+1=$		$2+2+2+2+2=$		
	$1+4+2+3=$		$3+2+3+2=$		$2+3+2+1+1=$		
	$2+1+3+2=$		$2+2+2+2=$		$2+1+2+1+2=$		
	$4+1+2+1=$		$3+2+3+1=$		$2+1+3+1+2=$		

$$\begin{aligned}
 10d. \quad & 1+1+1+1+1= \\
 & 2+2+2+2+2= \\
 & 3+2+2+2+1= \\
 & 1+2+1+2+1= \\
 & 1+1+2+2+3= \\
 & 3+3+2+1+1=
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 11d. \quad & 2+2+2= \\
 & 3+3+3= \\
 & 2+4+4= \\
 & 2+5+3= \\
 & 2+2+3= \\
 & 2+3+1=
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 12d. \quad & 3+1+2= \\
 & 1+3+3= \\
 & 2+2+6= \\
 & 2+2+3= \\
 & 2+3+5= \\
 & 2+5+2=
 \end{aligned}$$

Liitmistabel kümne piiris.

1+1=	1+2=	1+3=	1+4=	1+5=	1+6=	1+7=	1+8=	1+9=
2+1=	2+2=	2+3=	2+4=	2+5=	2+6=	2+7=	2+8=	
3+1=	3+2=	3+3=	3+4=	3+5=	3+6=	3+7=		
4+1=	4+2=	4+3=	4+4=	4+5=	4+6=			
5+1=	5+2=	5+3=	5+4=	5+5=				
6+1=	6+2=	6+3=	6+4=					
7+1=	7+2=	7+3=						
8+1=	8+2=							
9+1=								

§ 6. Ühekümnendiste arvude lahutamine (vähendatav mitte suurem kui 10).

1. Joonista tahvlile 3 õuna; kustuta 2 õuna ära. Mitu õuna jäi järele?
2. Sulev ostis neli sulge. Kaks sulge andis ta õele Helmile. Mitu sulge jäi Sulevile?
3. Perekonnas on 5 last, nende seas 2 tütarlast. Mitu poislast on perekonnas?
4. Aednik korjas ühelt peenralt 6 toopi maasikaid, teiselt peenralt 2 toopi vähem. Mitu toopi maasikaid korjas aednik teiselt peenralt?

5. Laud oli kaetud 7 võõrale. 2 võõrast jäid tulemata. Mitu võõrast oli söömas?

6. Ülo kooliaeg on 8 kuud pikk. Ülo on juba 2 kuud koolis ära olnud. Mitu kuud jääb Ülol veel õppida?

7. Nõmmes on 9 mustikakorjajat: naised ja lapsed. Naisi oli 2. Mitu last on mustikaid korjamas?

8. „Lastelehes“ oli 10 mõistatust. Terane Miku mõistatas teised ära, kuid 2 mõistatusest ei saanud ta jagu. Mitu mõistatust mõistatas Miku ära?

9.

$$3 - 1 - 1 =$$

$$4 - 1 - 1 =$$

$$5 - 1 - 1 =$$

$$6 - 1 - 1 =$$

10.

$$7 - 1 - 1 =$$

$$8 - 1 - 1 =$$

$$9 - 1 - 1 =$$

$$10 - 1 - 1 =$$

11.

$$3 - 2 =$$

$$4 - 2 =$$

$$5 - 2 =$$

$$6 - 2 =$$

12.

$$7 - 2 =$$

$$8 - 2 =$$

$$9 - 2 =$$

$$10 - 2 =$$

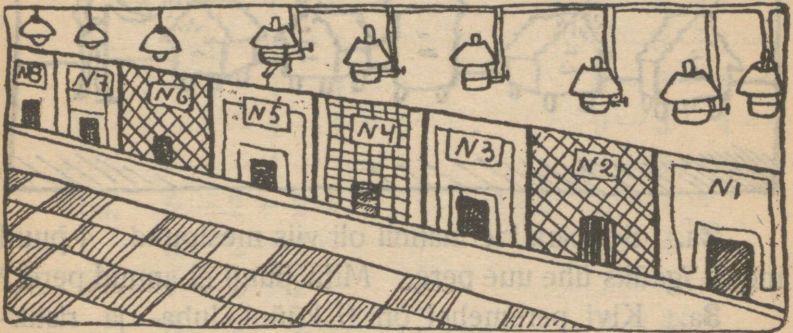
13. Sepp rautas kahel hobusel ühtekokku viis jalga. Ühel hobusel rautas ta 3 jalga. Mitu jalga rautas ta teisel hobusel?

14. Kook maksab 6 marka, sai aga 3 marka. Mitme marga võrra on kook saiaist kallim?

15. Naroova paesel kaldal ronis ühel päeval 7 kitse. 3 neist olid hallid, teised valged. Mitu valget kitse oli?

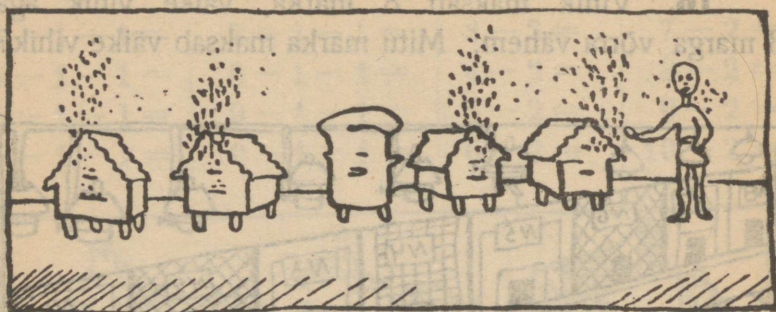
16. Vihik maksab 8 marka, väike vihik aga 3 marga võrra vähem. Mitu marka maksab väike vihik?

17. Pangaruumis on 9 lampi; neist 3 elektrilampi, teised aga gaasilambid. Mitu gaasilampi on ruumis?

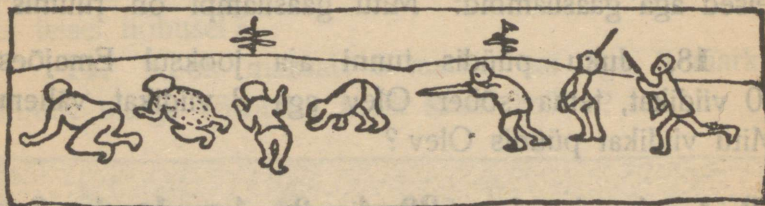
18. Juku püüdis tunni aja jooksul Emajõesst 10 viidikat, tema sõber Olev aga 3 viidikat vähem. Mitu viidikat püüdis Olev?

19. 4 - 1 - 1 - 1 =	20. 4 - 2 - 1 =	1a. 4 - 3 =
5 - 1 - 1 - 1 =	5 - 2 - 1 =	5 - 3 =
6 - 1 - 1 - 1 =	6 - 2 - 1 =	6 - 3 =
7 - 1 - 1 - 1 =	7 - 2 - 1 =	7 - 3 =
8 - 1 - 1 - 1 =	8 - 2 - 1 =	8 - 3 =
9 - 1 - 1 - 1 =	9 - 2 - 1 =	9 - 3 =
10 - 1 - 1 - 1 =	10 - 2 - 1 =	10 - 3 =

2a. Soopära Hermannil oli viis mesipuud. 4 puud andsid igäüks ühe uue pere. Mitu puud ei annud peret?

3a. Kivi peremehel on 6 küüni luha- ja ristikheinu. Luhaheinu on 4 küüni. Mitu küüni ristikheinu on Kivi peremehel?

4a. 7 poissi mängivad jahimängu. 4 neist on jänessed, teised aga kütid. Mitu poissi mängib küti osa?

5a. Järvevaht tõmbas kaha välja 8 vähiga; nende seas oli 4 suurt vähki, teised aga väikesed. Suured vähid viis ta koju oma tütrele Tipsule, väikesed laskis järve tagasi. Mitu vähki laskis ta järve tagasi?

6a. Volli jõulupuu küljes oli ainult 9 küünalt. 4 küünalt põletas Volli jõulu-laupäeval ära, ülejäänud küünlad aga jõulu esimesel pühal. Mitu küünalt põletas ta esimesel pühal?

7a. Koolimajas on 10 ahju. 4 ahju köetakse turvas-
tega, teisi aga puudega. Mitut ahju köetakse puudega?

8a. $5 - 1 - 1 - 1 - 1 =$
 $6 - 1 - 1 - 1 - 1 =$
 $7 - 1 - 1 - 1 - 1 =$
 $8 - 1 - 1 - 1 - 1 =$
 $9 - 1 - 1 - 1 - 1 =$
 $10 - 1 - 1 - 1 - 1 =$

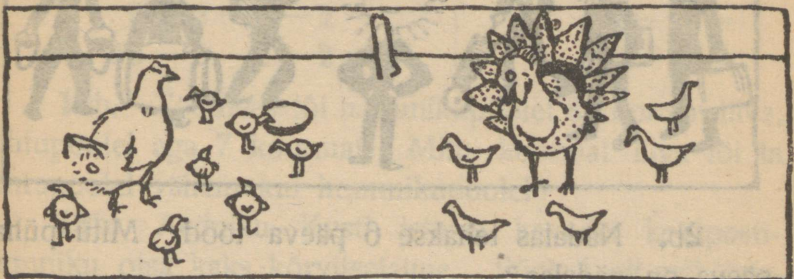
10a. $5 - 2 - 2 =$
 $6 - 2 - 2 =$
 $7 - 2 - 2 =$
 $8 - 2 - 2 =$
 $9 - 2 - 2 =$
 $10 - 2 - 2 =$

9a. $5 - 3 - 1 =$
 $6 - 3 - 1 =$
 $7 - 3 - 1 =$
 $8 - 3 - 1 =$
 $9 - 3 - 1 =$
 $10 - 3 - 1 =$

11a. $5 - 4 =$
 $6 - 4 =$
 $7 - 4 =$
 $8 - 4 =$
 $9 - 4 =$
 $10 - 4 =$

12a. Anni sai onu käest 6 marka, tädi käest aga
5 marka. Mitme marga võrra sai Anni onult rohkem
raha kui tädilt?

13a. Ühes nädalas on 7 päeva. Paul oli kooli
esimesel nädalal 5 päeva koolis, ülejäänud päevad aga
kodus. Mitu päeva oli ta kodus?

14a. Kanal on 7 poega, kalkunil aga 5 poega.
Mitu poega on kanal rohkem kui kalkunil?

15a. Kui Eedi isa koolis käis, siis kasvas koolimaja ees 9 kaske. Eedi kooliskäimise ajal on neid ainult 5. Mitu kaske on vahepeal hukka saanud?

16a. Maajagamisel tehti ühest karjamõisast 10 talu, teisest aga 5 võrra vähem. Mitu talu tehti teises karjamõisast?

$$17a. \quad 6 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 =$$

$$7 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 =$$

$$8 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 =$$

$$9 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 =$$

$$10 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 =$$

$$18a. \quad 6 - 4 - 1 =$$

$$7 - 4 - 1 =$$

$$8 - 4 - 1 =$$

$$9 - 4 - 1 =$$

$$10 - 4 - 1 =$$

19a.

$$6 - 3 - 2 =$$

$$7 - 3 - 2 =$$

$$8 - 3 - 2 =$$

$$9 - 3 - 2 =$$

$$10 - 3 - 2 =$$

20a.

$$6 - 2 - 2 - 1 =$$

$$7 - 2 - 2 - 1 =$$

$$8 - 2 - 2 - 1 =$$

$$9 - 2 - 2 - 1 =$$

$$10 - 2 - 2 - 1 =$$

1b.

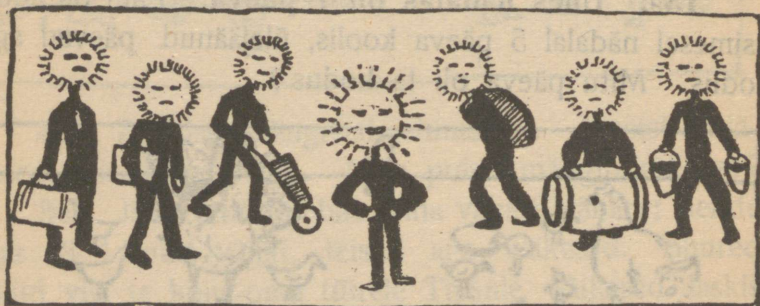
$$6 - 5 =$$

$$7 - 5 =$$

$$8 - 5 =$$

$$9 - 5 =$$

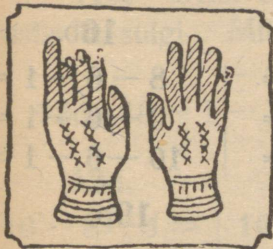
$$10 - 5 =$$

2b. Nädalas tehakse 6 päeva tööd. Mitu pühapäeva on nädalas?

3b. Sepp rautas kahel hobusel ühtekokku 6 jalga ära. Mitu jalga jäi rautamata?

4b. Kahel pool karjatänavat kasvab ühtekokku 9 pihlakat. Ühel pool tänavat kasvab 6 pihlakat; mitu pihlakat kasvab teisel pool tänavat?

5b. Peetri sõrmkinnastei on ainult 6 tervet sõrme, teised sõrmed on harunenud otstega. Mitu katkist sõrme on Peetri kinnastel?

6b. 7 — 1 — 1 — 1 — 1 — 1 — 1 =	7b. 7 — 5 — 1 =
8 — 1 — 1 — 1 — 1 — 1 — 1 =	8 — 5 — 1 =
9 — 1 — 1 — 1 — 1 — 1 — 1 =	9 — 5 — 1 =
10 — 1 — 1 — 1 — 1 — 1 — 1 =	10 — 5 — 1 =

8b. 7 — 4 — 2 =

8 — 4 — 2 =

9 — 4 — 2 =

10 — 4 — 2 =

9b. 7 — 3 — 3 =

8 — 3 — 3 =

9 — 3 — 3 =

10 — 3 — 3 =

10b. 7 — 2 — 2 — 2 =

8 — 2 — 2 — 2 =

9 — 2 — 2 — 2 =

10 — 2 — 2 — 2 =

11b. 7 — 6 =

8 — 6 =

9 — 6 =

10 — 6 =

12b. Töömees tõi hommikupoolele 8 koormat liiva, õhtupoolele aga 7 koormat. Mitu koormat liiva tõi ta õhtupoolele vähem kui hommikupoolele?

13b. Aedniku Kusti istutas kevadel komposti-hunniku otsa kaks kõrvitsataime. Sügisel oli neil ühtekokku 9 kõrvitsat küljes; suurema küljes oli 7 kõrvitsat; mitu kõrvitsat oli väiksema küljes?

14b. Puukoolist müüdi ühele ostjale 10 noort õunapuud, teisele aga 7 õunapuud. Mitu õunapuud ostis esimene rohkem kui teine?

15b.

$$\begin{array}{l} 8 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 = \\ 9 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 = \\ 10 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 = \end{array}$$

16b.

$$\begin{array}{l} 8 - 6 - 1 = \\ 9 - 6 - 1 = \\ 10 - 6 - 1 = \end{array}$$

17b.

$$\begin{array}{l} 8 - 5 - 2 = \\ 9 - 5 - 2 = \\ 10 - 5 - 2 = \end{array}$$

18b.

$$\begin{array}{l} 8 - 4 - 3 = \\ 9 - 4 - 3 = \\ 10 - 4 - 3 = \end{array}$$

19b.

$$\begin{array}{l} 8 - 3 - 3 - 1 = \\ 9 - 3 - 3 - 1 = \\ 10 - 3 - 3 - 1 = \end{array}$$

20b.

$$\begin{array}{l} 8 - 2 - 2 - 2 - 1 = \\ 9 - 2 - 2 - 2 - 1 = \\ 10 - 2 - 2 - 2 - 1 = \end{array}$$

1d.

$$\begin{array}{l} 8 - 7 = \\ 9 - 7 = \\ 10 - 7 = \end{array}$$

2d. Ühe kartulipõõsa all oli 9 kartulit, teise põõsa all aga 8 kartulit. Mitme kartuli võrra oli ühe põõsa all rohkem kartuleid kui teise põõsa all?

3d. Villi leidis metsast 10 sent, tema väike õde Manni aga 8 sent vähem. Mitu sent leidis Manni?

4d.

$$\begin{array}{l} 9 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 = \\ 10 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 = \end{array}$$

5d.

$$\begin{array}{l} 9 - 7 - 1 = \\ 10 - 7 - 1 = \end{array}$$

6d.

$$\begin{array}{l} 9 - 6 - 2 = \\ 10 - 6 - 2 = \end{array}$$

7d.

$$\begin{array}{l} 9 - 5 - 3 = \\ 10 - 5 - 3 = \end{array}$$

8d.

$$\begin{array}{l} 9 - 4 - 4 = \\ 10 - 4 - 4 = \end{array}$$

9d.

$$\begin{array}{l} 9 - 3 - 3 - 2 = \\ 10 - 3 - 3 - 2 = \end{array}$$

$$10d. \quad 9 - 2 - 2 - 2 - 2 = \quad | \quad 9 - 8 =$$

$$10 - 2 - 2 - 2 - 2 = \quad | \quad 10 - 8 =$$

11d. Ottol oli 10-margaline raha. 9 marga eest ostis ta sulgi. Mitu marka raha jäi tal järele?

$$12d. \quad 10 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 =$$

13d.

14d.

$$10 - 8 - 1 = \quad | \quad 10 - 5 - 4 = \quad | \quad 10 - 3 - 3 - 3 =$$

$$10 - 7 - 2 = \quad | \quad 10 - 9 = \quad | \quad 10 - 2 - 2 - 2 - 3 =$$

$$10 - 6 - 3 =$$

Lahutamistabel kümne piires.

1-1=	2-2=	3-3=	4-4=	5-5=	6-6=	7-7=	8-8=	9-9=
2-1=	3-2=	4-3=	5-4=	6-5=	7-6=	8-7=	9-8=	10-9=
3-1=	4-2=	5-3=	6-4=	7-5=	8-6=	9-7=	10-8=	
4-1=	5-2=	6-3=	7-4=	8-5=	9-6=	10-7=		
5-1=	6-2=	7-3=	8-4=	9-5=	10-6=			
6-1=	7-2=	8-3=	9-4=	10-5=				
7-1=	8-2=	9-3=	10-4=					
8-1=	9-2=	10-3=						
9-1=	10-2=							
10-1=								

15d. Perekonnas on 5 poega ja 5 tütar. Mitu last on perekonnas?

16d. Vanaemal on ainult 9 hammast; 5 neist on ülemises lõualuus. Mitu hammast on alumises lõuas?

17d. Kui õunapuud raputati, kukkus esimene kord 6 õuna, teine kord aga kahe õuna võrra vähem. Mitu õuna kukkus teine kord?

18d. Juurvilja-aeda istutati 3 vakka varaseid kartuleid ja 5 vakka valgeid kartuleid. Mitu vakka kartuleid istutati aeda?

19d. $8+1=$	20d. $9-1=$	1e. $9+1=$	2e. $10-1=$
$7+2=$	$9-2=$	$8+2=$	$10-2=$
$6+3=$	$9-3=$	$7+3=$	$10-3=$
$5+4=$	$9-4=$	$6+3=$	$10-4=$
$7+3=$	$10-3=$	$5+5=$	$10-5=$

3e. $7-1=$	4e. $6+1=$	5e. $8-3=$	6e. $5+3=$
$7-2=$	$5+2=$	$8-4=$	$4+4=$
$7-3=$	$4+3=$	$4-1=$	$3+1=$
$8-1=$	$7+1=$	$4-2=$	$2+2=$
$8-2=$	$6+2=$	$5-1=$	$4+1=$

7e. $5-2=$	8e. $3+2=$	9e. $8+2=$	10e. $10-5=$
$6-1=$	$5+1=$	$7+3=$	$6+4=$
$6-2=$	$4+2=$	$9-4=$	$8-2=$
$6-3=$	$3+3=$	$10-2=$	$6+3=$
$10-4=$	$6+4=$	$4+4=$	$5+5=$
$9-4=$	$5+4=$	$5+3=$	$7-3=$

11e. $10-4=$	$8-4=$	12e. $8-4=$	$10-4=$
$8-2=$	$5+4=$	$5-2=$	$4-2=$
$7+2=$	$7-2=$	$8+2=$	$6+2=$

13e. Karja-Juku leidis ühe pirnipuu alt 3 pirni, teise alt 5 pirni, ja kolmanda puu alt 2 pirni. Mitu pirni leidis Karja-Juku ühtekokku?

14e. Eedil oli 9 marka raha. 8 marga eest ostis ta pliitsi ja 1 marga andis ta sandile. Kui palju raha jäi tal üle?

15e. Kodujänesel olid aastas kolmed pojad: esimene kord 3 poega, teine kord 2 poega ja kolmas kord 4 poega. Mitu poega oli kodujänesel aastas?

16e. Avol oli 4 marka raha. Isa andis temale veel ühe 5-margalise ja ühe 1-margalise raha. Saadud raha eest ostis Avo vihiku ja maksis ta eest 7 marka. Mitu marka raha jäi Avol üle?

17e. Ema ostis 9 arssinat riiet. Vanema tütre kleidi valmistamiseks kulus 5 arssinat, noorema tütre kleidi tarvis 3 arssinat. Kui palju riiet jäi üle?

18e.

$$\begin{array}{l} 2 + 2 + 1 = \\ 2 + 2 + 2 = \\ 4 + 4 + 2 = \\ 3 + 3 + 2 = \end{array}$$

19e.

$$\begin{array}{l} 8 - 4 - 2 = \\ 10 - 5 - 3 = \\ 7 - 3 - 2 = \\ 5 - 2 - 2 = \end{array}$$

20e.

$$\begin{array}{l} 10 = 1 + x \\ 2 = 1 + x \\ 6 = 1 + x \\ 8 = 1 + x \end{array}$$

1f.

$$\begin{array}{l} 9 = 2 + x \\ 5 = 2 + x \\ 8 = 2 + x \\ 10 = 2 + x \\ 4 = 2 + x \end{array}$$

2f.

$$\begin{array}{l} 2 + x = 6 \\ 1 + x = 9 \\ 1 + x = 5 \\ 1 + x = 3 \\ 1 + x = 7 \end{array}$$

3f.

$$\begin{array}{l} 7 + x = 9 \\ 7 + x = 8 \\ 7 + x = 10 \\ 2 + x = 3 \\ 2 + x = 7 \end{array}$$

4f.

$$\begin{array}{l} 10 = 5 + x \\ 8 = 5 + x \\ 6 = 5 + x \\ 7 = 5 + x \\ 9 = 5 + x \end{array}$$

5f.

$$\begin{array}{l} 9 + x = 10 \\ 6 + x = 8 \\ 6 + x = 9 \\ 6 + x = 7 \\ 6 + x = 10 \end{array}$$

6f.

$$\begin{array}{l} 9 = 8 + x \\ 10 = 8 + x \\ 10 = x + 4 \\ 7 = x + 4 \\ 6 = x + 4 \end{array}$$

7f.

$$\begin{array}{l} 4 + x = 8 \\ x + 4 = 6 \\ 4 + x = 9 \\ x + 3 = 5 \\ 3 + x = 7 \end{array}$$

8f.

$$\begin{array}{l} 10 = 3 + x \\ 8 = x + 3 \\ 6 = 3 + x \\ 4 = x + 3 \\ 9 = 3 + x \end{array}$$

9f. Sigu hoides hakkas Villi pääsukeksi telefoni-
traadil tähele panema, Esiialgu istus traadi peal 8 pää-
sukest, siis lendas veel 2 pääsukest juurde; peale seda
lendas 5 pääsukest ära, kuid nende asemele tuli 2 pää-
sukest; lõpuks lendas veel 2 pääsukest traadile. Nüüd
istusid pääsukesed tüki aega, kuid siis tõusid nad kõik kor-
raga traadilt lendu. Mitu pääsukest tõusis korruga lendu?

10f. Tõrres on 10 pange vett; pesunaine võtab
7 pange vett ära, kojamees paneb 6 pange vett ase-
mele; pesunaine võtab 5 pange vett ära, kojamees
paneb 3 pange vett asemele. Mitu pange vett on tõrres?

11f. Klassiruumil on 6 akent. 3 akent tehti lahti,
varsti pandi 2 akent kinni, kuid avati uuesti 4 akent.
Mitu akent on lahti?

12f. *)	13f.	14f.	15f.	16f.	17f.
9	4	3	1	8	2
-8	+5	+3	+2	-6	+7
+5	-3	+2	+1	+4	-6
+3	-1	-5	+4	+3	+5
-7	-2	+2	-3	+1	+1
-1	-2	-4	-3	-8	-6
18f.	19f.	20f.	1g.	2g.	3g.
1	10	2	10	3	2
+9	-4	+7	-6	+3	-1
-8	-5	-5	-2	+3	+3
+7	+8	+6	+5	-2	-2
-4	-6	-8	+2	-2	+4
+5	+2	+3	-7	-2	-3

*) 9-st lahutada 8; sellega, mis saadi, liita 5; sellega, mis saadi, liita 3; sellest, mis saadi, lahutada 7; sellest, mis saadi, lahutada 1.

4g. Juku sõi enne lõunat 1 õuna, pärast lõunat 3 õuna. Tema õde Vaike aga sõi enne lõunat 3 õuna ja pärast lõunat ühe õuna. Kumb neist sõi sel päeval rohkem õunu?

5g. Aino sai isa käest 8 marka ja onu käest 2 marka. Paul sai isa käest 2 marka ja onu käest 8 marka. Kumb sai rohkem raha?

6g. Peedu leidis õunapuu alt 5 õuna ja võttis õunapuu otsast 4 õuna. Tema täditütar Linda aga leidis õunapuu alt 4 õuna ja võttis õunapuu otsast 5 õuna. Kummal oli rohkem õunu?

7g.	8g.	9g.	10g.
$1 + 2 =$	$4 + 1 =$	$5 + 1 =$	$5 + 4 =$
$2 + 1 =$	$1 + 4 =$	$1 + 5 =$	$4 + 5 =$
$3 + 1 =$	$4 + 2 =$	$5 + 2 =$	$6 + 1 =$
$1 + 3 =$	$2 + 4 =$	$2 + 5 =$	$1 + 6 =$
$3 + 2 =$	$4 + 3 =$	$5 + 3 =$	$6 + 2 =$
$2 + 3 =$	$3 + 4 =$	$3 + 5 =$	$2 + 6 =$

11g. $6 + 3 =$	12g. $7 + 2 =$	13g. $8 + 2 =$
$3 + 6 =$	$2 + 7 =$	$2 + 8 =$
$6 + 4 =$	$7 + 3 =$	$9 + 1 =$
$4 + 6 =$	$3 + 7 =$	$1 + 9 =$
$7 + 1 =$	$8 + 1 =$	$x + 4 = 9$
$1 + 7 =$	$1 + 8 =$	$8 - x = 3$

14g. Tiiul oli 10 marka; ta maksis sulle eest 1 marga ja pliiatsi eest 7 marka. Peale selle sai Tiiu isalt 7 marka ja ta ostis veel 8-margalise vihiku. Kui palju raha jäi Tiiul üle?

15g. Karjasel Mihklil oli 3 toopi pähkleid. Ta korjas veel 4 toopi juurde ja saatis siis peremehega 5 toopi pähkleid turule. Pärast seda korjas Mikkel veel 8 toopi pähkleid ja viis nad kõik mihklipäeval Tartu müügile. Mitu toopi pähkleid viis Mikkel Tartu?

16g. Perenaisel oli 8 teeklaasi. Ta ostis 2 teeklaasi juurde, kuid varsti lõhkus ta 1 teeklaasi ära, kuna ta aga 3 klaasi puudustkannatavale perekonnale kinkis. Mitu teeklaasi jäi perenaisele alles?

17g. Tänaval ühel küljel oli 7 maja. Ühel aastal ehitati 2 maja juurde, kuid tulekahju hävitas varsti 4 maja ära. Teisel aastal ehitati 3 uut maja juurde. Mitu maja on sellel tänaval küljel?

18g.

$6 + 2 + 2 =$

$6 + 2 + 1 =$

$5 + 3 + 1 =$

$5 + 1 + 2 =$

19g.

$4 + 3 + 3 =$

$4 + 1 + 4 =$

$3 + 4 + 2 =$

$3 + 2 + 2 =$

20g.

$2 + 3 + 3 =$

$2 + 2 + 4 =$

$1 + 4 + 5 =$

$1 + 3 + 5 =$

1h.

$10 - 2 - 3 =$

$10 - 5 - 1 =$

$10 - 3 - 1 =$

$10 - 3 - 2 =$

2h.

$8 - 3 - 3 =$

$8 - 3 - 4 =$

$8 - 3 - 2 =$

$8 - 2 - 3 =$

3h.

$9 - 2 - 5 =$

$9 - 6 - 1 =$

$9 - 3 - 5 =$

$10 - 2 - 6 =$

4h.

$7 - 5 + 4 =$

$9 - 5 + 2 =$

$3 - 2 + 8 =$

$10 - 6 - 3 =$

5h.

$6 - 2 + 4 =$

$4 + 5 - 6 =$

$3 + 4 - 5 =$

$8 - 4 + 6 =$

6h.

$9 - 2 + 3 =$

$9 - 3 + 4 =$

$10 - 8 + 3 +$

$10 - 5 + 4 =$

7h.

$4 + 4 - 5 =$

$9 - 5 + 6 =$

$9 + 3 - 3 =$

$5 + 3 - 6 =$

8h.

$8 - 7 + 9 - 6 =$

$10 - 4 - 2 + 3 =$

$1 + 2 + 2 + 2 =$

$6 - 3 - 1 + 7 =$

9h.

$3 + 4 + 2 - 6 =$

$9 - 2 - 2 - 2 =$

$1 + 8 - 6 + 7 =$

$10 - 5 + 4 + 1 =$

10h. $7 + 2 - 3 + 4 =$

$8 + 2 - 9 + 4 =$

$3 + 7 - 8 + 3 =$

$8 - 4 + 2 - 5 +$

11h. $2 + 6 - 7 + 5 - 4 =$

$6 + 3 + 1 - 5 - 4 =$

$10 - 3 - 3 + 5 + 1 =$

$1 + 7 + 2 - 8 + 5 =$

12h. $1 + 9 - 8 + 7 - 5 =$

$6 + 2 + 1 - 5 + 4 =$

$2 + 3 - 4 + 5 + 2 =$

$5 + 2 - 3 + 4 - 2 =$

13h. $2 + 6 - 4 + 6 - 5 + 3 =$

$5 - 4 + 7 - 5 + 7 - 9 =$

$8 + 2 - 9 + 7 + 2 - 6 =$

$10 - 8 + 5 - 6 + 8 - 5 =$

14h. $5 + 5 - 8 - 1 + 9 - 6 =$

$8 - 4 + 6 - 5 + 1 - 3 =$

$8 - 6 + 4 + 3 + 1 - 8 =$

$3 + 3 + 2 - 5 + 2 - 4 =$

15h. $1 + x = 2$

$2 - x = 1$

$2 + x = 4$

$4 - x = 2$

$3 + x = 5$

$5 - x = 3$

16h. $3 + x = 5$

$5 - x = 2$

$4 + x = 6$

$6 - x = 4$

$6 - x = 2$

$5 - x = 3$

17h. $5 - x = 4$

$5 - x = 3$

$5 - x = 2$

$5 - x = 1$

$5 + x = 6$

$6 - x = 1$

18h. $3 - x = 1$

$4 - x = 2$

$6 - x = 4$

$7 - x = 5$

$5 - x = 3$

$8 - x = 6$

19h. $6 + x = 8$

$8 - x = 6$

$8 - x = 2$

$8 + x = 10$

$10 - x = 8$

$10 - x = 7$

20h. $5 - x = 3$

$6 - x = 4$

$5 + x = 7$

$7 - x = 5$

$8 - x = 6$

$8 - x = 5$

1i. $x + 2 = 5$	2i. $x + 3 = 8$	3i. $x + 2 = 8$
$x - 2 = 3$	$x - 3 = 5$	$x - 2 = 6$
$x - 3 = 2$	$x - 5 = 3$	$x - 6 = 2$
$x + 2 = 6$	$x + 3 = 9$	$x + 3 = 9$
$x - 2 = 4$	$x - 3 = 6$	$x - 3 = 6$
$x - 4 = 2$	$x - 6 = 3$	$x - 6 = 3$
4i. $x + 4 = 10$	5i. $x - 4 = 5$	6i. $x - 1 = 3$
$x - 4 = 6$	$x + 5 = 10$	$x - 2 = 2$
$x - 6 = 4$	$x - 5 = 5$	$x - 3 = 1$
$x + 2 = 9$	$x - 2 = 1$	$x - 1 = 4$
$x - 2 = 7$	$x - 1 = 2$	$x - 2 = 3$
$x - 3 = 6$	$x - 2 = 2$	$x - 3 = 2$
7i. $5 + x = 10$	8i. $x - 3 = 2$	9i. $7 - x = 6$
$10 - x = 5$	$x - 2 = 3$	$7 - x = 5$
$4 + x = 9$	$x - 3 = 3$	$7 - x = 4$
$10 - x = 4$	$x - 2 = 4$	$7 - x = 3$
$10 - x = 9$	$x - 1 = 5$	$7 - x = 2$
$10 - x = 8$	$x - 4 = 4$	$7 - x = 1$
10i. $x - 1 = 7$	11i. $8 - x = 7$	12i. $x + 6 = 8$
$x - 2 = 6$	$8 - x = 6$	$x - 6 = 2$
$x + 3 = 8$	$9 - x = 5$	$x + 1 = 10$
$x - 3 = 5$	$8 - x = 4$	$x - 1 = 9$
$x + 4 = 9$	$8 + x = 10$	$x - 9 = 1$
$x - 4 = 5$	$8 - x = 3$	$x - 1 = 7$
13i. $7 + x = 8$	14i. $x + 1 = 8$	15i. $8 + x = 9$
$8 - x = 1$	$x - 1 = 6$	$9 - x = 1$
$9 - x = 6$	$x - 2 = 5$	$7 + x = 9$
$9 - x = 7$	$x - 2 = 4$	$9 - x = 2$
$4 + x = 9$	$x - 2 = 6$	$6 + x = 9$
$9 - x = 5$	$x - 2 = 2$	$9 - x = 3$

16i.	$x + 7 = 10$	17i.	$9 + x = 10$	18i.	$x + 3 = 10$
	$x - 2 = 7$		$10 - x = 9$		$x - 3 = 7$
	$x - 7 = 2$		$10 - x = 1$		$x - 7 = 3$
	$x + 3 = 9$		$8 + x = 10$		$x + 4 = 10$
	$x - 3 = 6$		$10 - x = 8$		$x - 4 = 6$
	$x - 6 = 3$		$10 - x = 2$		$x - 6 = 4$
19i.	$5 + x = 10$	20i.	$x - 3 = 2$	1j.	$9 - x = 8$
	$10 - x = 5$		$x - 2 = 3$		$9 - x = 7$
	$4 + x = 10$		$x - 3 = 3$		$9 - x = 6$
	$10 - x = 4$		$x - 2 = 4$		$9 - x = 5$
	$10 - x = 9$		$x - 1 = 5$		$9 - x = 4$
	$10 - x = 8$		$x - 4 = 4$		$9 - x = 3$
2j.	$x - 7 = 2$	3j.	$9 - x = 7$	4j.	$x - 3 = 6$
	$x - 8 = 1$		$x - 2 = 4$		$8 - x = 5$
	$x - 2 = 8$		$7 - x = 5$		$x - 3 = 2$
	$x - 2 = 6$		$x - 2 = 1$		$10 - x = 7$
	$x - 2 = 3$		$4 - x = 1$		$x - 3 = 3$
	$x - 2 = 2$		$x - 3 = 4$		$8 - x = 4$
5j.	$7 - x = 3$	6j.	$x - 5 = 2$	7j.	$9 - x = 3$
	$x - 4 = 1$		$9 - x = 4$		$x - 6 = 2$
	$10 - x = 6$		$x - 5 = 3$		$9 - x = 2$
	$x - 4 = 5$		$6 - x = 1$		$x - 7 = 1$
	$6 - x = 2$		$x - 6 = 4$		$10 - x = 3$
	$x - 5 = 5$		$7 - x = 1$		$x - 8 = 1$
8j.	$x - 8 = 2$	9j.	$10 - 1 - 2 - 1 - x = 4$		
	$10 - x = 1$		$9 - 2 - 2 - 2 - x = 1$		
	$x - 3 = 5$		$8 - 3 - 1 - 1 - x = 1$		
	$8 - x = 2$		$x - 3 - 1 - 3 - 1 = 2$		
	$x - 3 = 7$		$x - 2 - 3 - 1 - 1 = 2$		
	$10 - x = 4$				

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{10j.} \quad 10 - 4 + 1 - x + 2 = 6 \\
 7 + 2 - x + 2 - 3 = 4 \\
 8 - 4 + x - 3 - 2 = 0 \\
 7 - x + 4 - 3 + 2 = 4 \\
 10 - x + 4 - 4 + 4 = 10
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{11j.} \quad 6 + 1 - 3 - 1 + 5 - 4 - 1 + 3 + 2 - 3 + 4 - 8 = \\
 8 + 1 - 3 + 1 - 3 + 2 - 3 + 1 - 3 + 4 - 3 + 5 = \\
 8 + 1 - 4 - 4 + 7 - 3 - 1 + 5 - 2 - 5 + 1 + 2 = \\
 9 + 1 - 3 - 5 + 6 + 2 - 5 - 2 + 2 - 4 + 6 - 3 =
 \end{array}$$

§ 7. Ühekümnendise arvu liitmine kümnelisega; vastav lahutamine.

1. Joonista kümneline kimp hundinuiet ja veel üks hundinui. Mitu hundinuiat on joonistatud?

2. Joonista tahvlile 11 kuusket. Kustuta 1 kuusket ära. Mitu kuusket jäi järele?

3. Joonista tahvlile 11 kübaranõela. Kustuta 10 kübaranõela ära. Mitu jäi järele?

4. Isa andis pojale 10-margalise raha ja veel 2 marka. Mitu marka sai poeg?

5. Võta tosin kepikesi. Seo 10 keppi ühte kimpu. Mitu kepikest jäi järele?

6. Kanal oli tosin poegi, nende seas 2 kukekest. Mitu kanakest on poegade seas?

7. Karjapoiss leidis 10 kännuseent ja 3 kərbseent. Mitu seent leidis ta ühtekokku?

8. Talu karjas on 13 looma. Nende seas 3 mullikat, teised aga lüpsilehmad. Mitu lüpsilehma on talul?

9. Algkooli esimeses klassis on 13 tütarlast, poisikesi aga 10. Mitme võrra on tütarlapse rohkem kui poisikesi?

10. Ühes mesilas on 10 mesipuud, teises 4 võrra rohkem. Mitu mesipuud on teises mesilas?

11. Ühe õuna sees oli 15 seemet, teises aga 5 võrra vähem. Mitu seemet oli teise õuna sees?

12. 16 kurge lendab soojale maale. 10 kurge on ühes parves, teised lendavad üksikult. Mitu kurge lendab üksikult?

13. Koplast saadi 10 saadu heinu ja 7 saadu ädalheinu. Mitu saadu heinu saadi koplast ühtekokku?

14. Karl oli 10 aastat vana, kui ta gümnaasiumi astus. Gümnaasiumi lõpetades oli Karl 18 aastat vana. Mitu aastat õppis ta gümnaasiumis?

15. Joosep Rohtorg on 19 aastat vana. Tema õde Adeele on vennast 9 aastat noorem. Kui vana on Adeele?

16. Kingu perenaine müüs ühele ostjale 10 muna ja teisele ostjale ka 10 muna. Mitu muna müüs ta ühtekokku?

17. $10 + 1 =$	18. $10 + 3 =$	19. $10 + 5 =$
$11 - 1 =$	$13 - 3 =$	$15 - 5 =$
$11 - 10 =$	$13 - 10 =$	$15 - 10 =$
$10 + 2 =$	$10 + 4 =$	$10 + 3 =$
$12 - 2 =$	$14 - 4 =$	$16 - 6 =$
$12 - 10 =$	$14 - 10 =$	$16 - 10 =$

20. $10 + 7 =$ $17 - 7 =$ $17 - 10 =$ $10 + 8 =$ $18 - 8 =$ $18 - 10 =$	1a. $10 + 9 =$ $19 - 9 =$ $19 - 10 =$ $10 + 10 =$ $20 - 10 =$ $18 - x = 10$
---	---

2a.	3a.	4a.	5a.
$11 = 10 + 1$	$16 = 10 + 6$	$10 + 1 =$	$10 + 6 =$
$12 =$	$17 =$	$11 + 2 =$	$10 + 7 =$
$13 =$	$18 =$	$10 + 3 =$	$10 + 8 =$
$14 =$	$19 =$	$10 + 4 =$	$10 + 9 =$
$15 =$	$20 =$	$10 + 5 =$	$10 + 10 =$

6a.	7a.	8a.
$15 = x + 5$	$20 = 10 + x$	$10 + x = 15$
$19 = 10 + x$	$18 = x + 8$	$16 - x = 10$
$11 = x + 1$	$12 = 10 + x$	$16 - x = 6$
$17 = 10 + x$	$16 = x + 6$	$10 + x = 20$
$13 = x + 3$	$14 = 10 + x$	$14 - x = 10$

9a.	10a.	11a.
$x - 5 = 10$	$x + 4 = 14$	$15 - x = 10$
$x - 6 = 10$	$x - 3 = 10$	$14 - x = 4$
$x + 6 = 16$	$x + 3 = 13$	$12 - x = 10$
$x - 8 = 10$	$x - 2 = 10$	$19 - x = 9$
$x + 8 = 18$	$x + 2 = 12$	$10 + x = 19$

§ 8. Kahekümnendise arvu liitmine ühekümnendise arvuga; ühekümnendiste arvude liitmine, kus summa on kahekümnendine arv; vastav lahutamine.

1. Metsatukast saeti maha 11 puud. 2 puud jäeti kasvama. Mitu puud kasvas metsatukas enne?

2. Laudas on lehmad ja vasikad, ühtekokku 16 looma. Vasikaid on 2. Mitu lehma on laudas?

3. Õde on 18 aastat vana. Vend on õest 2 aastat vanem. Kui vana on vend?

4. Juurvilja-aias on 14 kaalikapeenart, porgandipeenraid aga 2 võrra vähem. Mitu porgandipeenart on juurvilja-aias?

5.	$1 + 2 =$	6.	$5 + 2 =$	7.	$3 - 2 =$	8.	$7 - 2 =$
	$11 + 2 =$		$15 + 2 =$		$13 - 2 =$		$17 - 2 =$
	$2 + 2 =$		$6 + 2 =$		$4 - 2 =$		$8 - 2 =$
	$12 + 2 =$		$16 + 2 =$		$14 - 2 =$		$18 - 2 =$
	$3 + 2 =$		$7 + 2 =$		$5 - 2 =$		$9 - 2 =$
	$13 + 2 =$		$17 + 2 =$		$15 - 2 =$		$19 - 2 =$
	$4 + 2 =$		$8 + 2 =$		$6 - 2 =$		$10 + 2 =$
	$14 + 2 =$		$18 + 2 =$		$16 - 2 =$		$20 - 2 =$

9. Linda elas 1 aasta ja 3 kuud oma vanaema juures. Mitu kuud elas Linda oma vanaema juures?

10. Endel Västriik saab 3 aasta pärast 19-aastaseks. Kui vana on ta praegu?

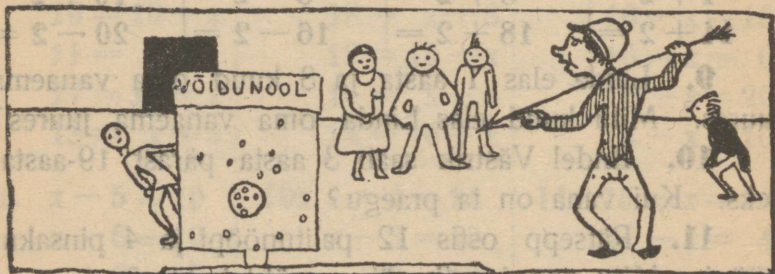
11. Rätsepp ostis 12 palitunööpi ja 4 pinsakunööpi. Mitu nööpi ostis rätsepp ühtekokku?

12. Paulil oli õigekirjutuses 17 viga, Peetril aga 4 viga vähem. Mitu viga oli Peetril?

13.	$1 + 3 =$	14.	$4 + 3 =$	15.	$7 + 3 =$
	$11 + 3 =$		$14 + 3 =$		$17 + 3 =$
	$2 + 3 =$		$5 + 3 =$		$4 - 3 =$
	$12 + 3 =$		$15 + 3 =$		$14 - 3 =$
	$3 + 3 =$		$6 + 3 =$		$5 - 3 =$
	$13 + 3 =$		$16 + 3 =$		$15 - 3 =$

16. $6 - 3 =$	17. $9 - 3 =$	18. $2 + 4 =$
$16 - 3 =$	$19 - 3 =$	$12 + 4 =$
$7 - 3 =$	$10 - 3 =$	$3 + 4 =$
$17 - 3 =$	$20 - 3 =$	$13 + 4 =$
$8 - 3 =$	$1 + 4 =$	$4 + 4 =$
$18 - 3 =$	$11 + 4 =$	$14 + 4 =$

19. $5 + 4 =$	20. $6 - 4 =$	1a. $9 - 4 =$
$15 + 4 =$	$16 - 4 =$	$19 - 4 =$
$6 + 4 =$	$7 - 4 =$	$10 - 4 =$
$16 + 4 =$	$17 - 4 =$	$20 - 4 =$
$5 - 4 =$	$8 - 4 =$	$18 - x = 15$
$15 - 4 =$	$18 - 4 =$	$x + 4 = 18$

2a. Joosep Toots viskas „Vanemuise“ loteriil 18 korda märki; ta trehvas 5 korda. Mitu korda viskas ta märgist mööda?

3a. Peenrale istutati sügisel 20 maasikataime; külm rikkus 7 taimet ära. Mitu maasikataime läks järgmisel kevadel kasvama?

4a. Karussellile mahub 16 last; praegu istub seal 5 poissi. Mitu last mahub veel istuma?

5a. Kirsipuu ladvas nägi Jass 17 kirsimarja; kui varblane tüki aega kirsipuu otsas võõrsil oli olnud, nägi Jass ainult veel 11 kirsimarja. Mitu kirsimarja oli kutsumata külaline ära söönud?

6a. Aianaine sai ühelt peenralt 12 kaalikat, teiselt peenralt aga 8 kaalika võrra rohkem. Mitu kaalikat sai aianaine teiselt peenralt?

7a. Ühte piimamannergasse mahub 13 toopi piima, teise 4 toobi võrra rohkem. Mitu toopi piima mahub teise mannergasse?

8a. $1+5=$	9a. $4+5=$	10a. $7-5=$	11a. $10-5=$
$11+5=$	$14+5=$	$17-5=$	$20-5=$
$2+5=$	$5+5=$	$8-5=$	$1+6=$
$12+5=$	$15+5=$	$18-5=$	$11+6=$
$3+5=$	$6-5=$	$9-5=$	$2+6=$
$13+5=$	$16-5=$	$19-5=$	$12+6=$

12a. $3+6=$	13a. $18-6=$	14a. $1+7=$	15a. $8-7=$
$13+6=$	$18-6=$	$11+7=$	$18-7=$
$4+6=$	$9-6=$	$2+7=$	$9-7=$
$14+6=$	$19-6=$	$12+7=$	$19-7=$
$7-6=$	$10-6=$	$3+7=$	$10-7=$
$17-6=$	$20-6=$	$13+7=$	$20-7=$

16a. $1+8=$	17a. $10-8=$	18a. $11+x=18$	19a. $x+5=20$
$11+8=$	$20-8=$	$14-x=12$	$x-8=11$
$2+8=$	$1+9=$	$16+x=20$	$x+1=14$
$12+8=$	$11+9=$	$18-x=11$	$x-6=13$
$9-8=$	$10-9=$	$13+x=19$	$x+4=19$
$19-8=$	$20-9=$	$12-x=11$	$x-7=12$

20a.	1b.	2b.	3b.
$2+2=4$	$1+3=4$	$2+4=6$	$0+5=5$
$4+2=$	$4+3=$	$6+4=$	$5+5=$
kuni 20	kuni 19	kuni 18	kuni 20
4b.	5b.	6b.	7b.
$20-2=18$	$19-3=16$	$18-4=14$	$20-5=15$
$18-2=$	$16-3=$	$14-4=$	$15-5=$
kuni 0	kuni 1	kuni 2	kuni 0
8b.	9b.	10b.	11b.
$15+1=$	$12-1=$	$1+15=$	$18-11=$
$14+2=$	$19-2=$	$2+14=$	$15-12=$
$17+3=$	$15-3=$	$3+17=$	$19-13=$
$14+4=$	$20-4=$	$4+13=$	$16-14=$
$15+5=$	$17-5=$	$5+14=$	$19-15=$
$13+6=$	$19-6=$	$6+13=$	$18-16=$
$11+7=$	$20-7=$	$7+12=$	$19-17=$
$12+8=$	$19-8=$	$8+11=$	$20-18=$
$11+9=$	$20-9=$	$9+11=$	$20-19=$
12b.	13b.	14b.	15b.
$17+1=$	$20-1=$	$1+17=$	$16-11=$
$15+2=$	$18-2=$	$2+16=$	$18-12=$
$16+3=$	$20-3=$	$3+12=$	$20-13=$
$13+4=$	$16-4=$	$4+14=$	$17-14=$
$14+5=$	$18-5=$	$5+15=$	$16-15=$
$12+6=$	$20-6=$	$6+14=$	$17-16=$
$13+7=$	$19-7=$	$7+11=$	$18-17=$
$12+8=$	$20-8=$	$8+12=$	$20-18=$
$11+9=$	$20-9=$	$9+11=$	$20-19=$

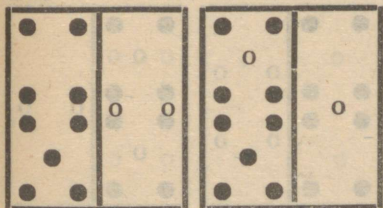
16b. $19+1=$	17b. $11-1=$	18b. $1+16=$	19b. $12-11=$
$12+2=$	$20-2=$	$2+13=$	$16-12=$
$15+3=$	$17-3=$	$3+12=$	$17-13=$
$16+4=$	$19-4=$	$4+15=$	$19-14=$
$11+5=$	$20-5=$	$5+13=$	$17-15=$
$14+6=$	$17-6=$	$6+11=$	$20-16=$
$12+7=$	$20-7=$	$7+12=$	$20-17=$
$11+8=$	$19-8=$	$8+11=$	$19-18=$
$11+9=$	$20-9=$	$9+11=$	$20-19=$

20b. $15+x=19$	1d. $x+4=15$	2d. $7+x=10$	3d. $x-4=13$
$12+x=18$	$x+6=18$	$14-x=11$	$17-x=12$
$18-x=12$	$x-3=15$	$13+x=18$	$17-6=x$
$18-x=17$	$x+3=18$	$19-x=14$	$x+7=19$
$10-x=9$	$x-3=7$	$14+x=16$	$19-x=17$
$10-x=4$	$x-7=3$	$5+x=10$	$19-7=x$
$14+x=18$	$x+4=10$	$8+x=10$	$x+3=19$
$17-x=13$	$x+13=17$	$10-x=9$	$19-x=16$
$14-x=12$	$x-3=14$	$10-x=1$	$19-6=x$

4d. Võta 8 kepikest. Võta veel 4 kepikest. Seo kepikestest üks kümmeline kimp. Mitu kepikest jäi kimbust üle? Kui palju on 8 kepikest ja veel 4 kepikest?

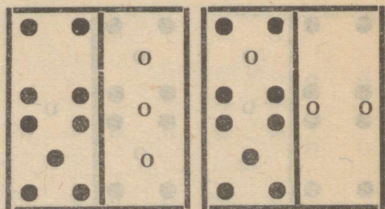
$$8 + 4 = 10 + 2 = 12.$$

5d.

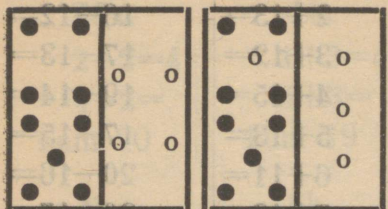
$$9 + 2 = 10 + 1 =$$

6d.

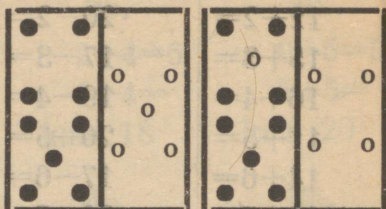
$$9 + 3 = 10 + 2 =$$

7d.

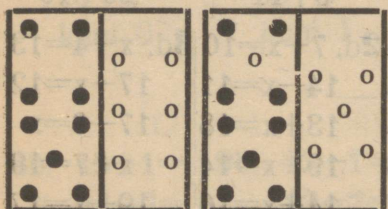
$$9 + 4 = 10 + 3 =$$

8d.

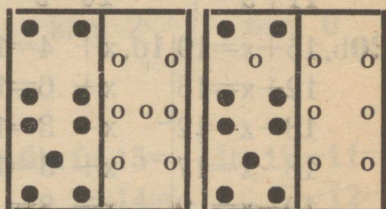
$$9 + 5 = 10 + 4 =$$

9d.

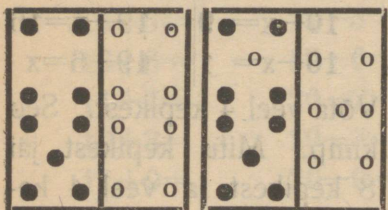
$$9 + 6 = 10 + 5 =$$

10d.

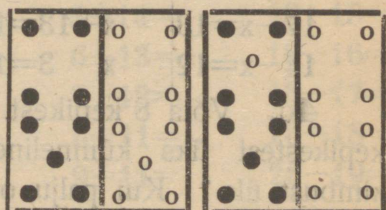
$$9 + 7 = 10 + 6 =$$

11d.

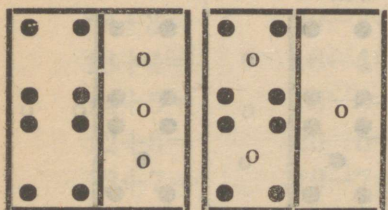
$$9 + 8 = 10 + 7 =$$

12d.

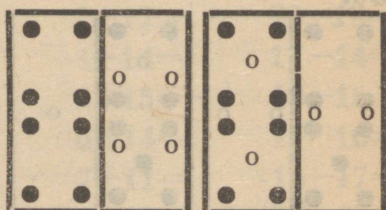
$$9 + 9 = 10 + 8 =$$

13d.

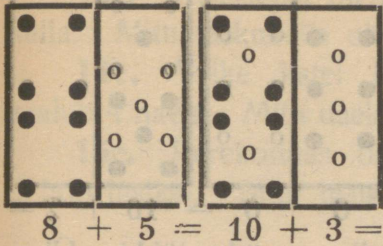
$$8 + 3 = 10 + 1 =$$

14d.

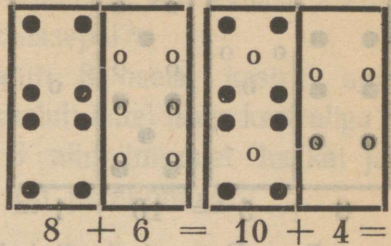

$$8 + 4 = 10 + 2 =$$

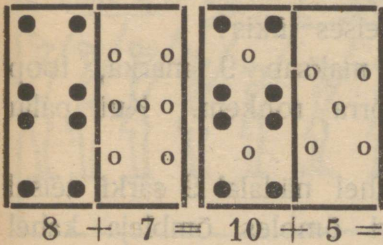
15d.

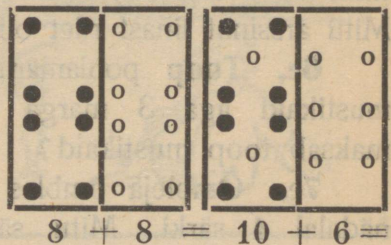
16d.

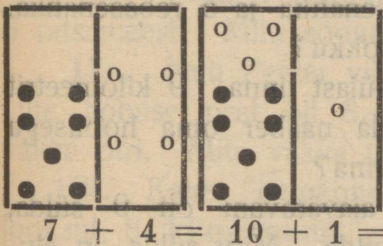
17d.

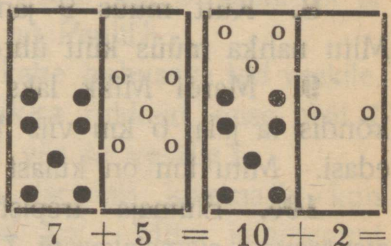
18d.

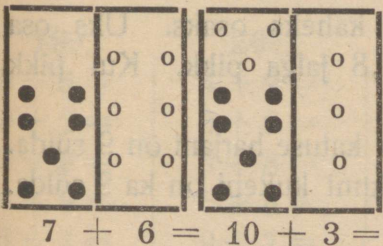
19d.

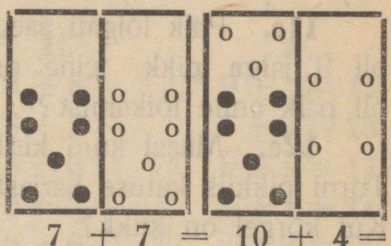
20d.

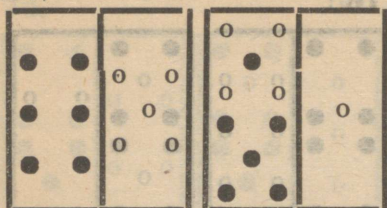
1e.

2e.

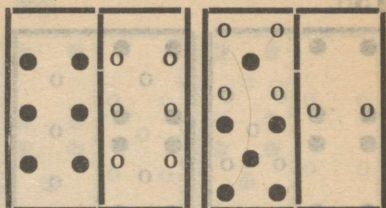

3e.

$$6 + 5 = 10 + 1 =$$

4e.

$$6 + 6 = 10 + 2 =$$

5e. Perenaisel oli kaks linase riide tükki. Ühes tükkis oli 9 arssinat, teises tükkis 2 arssina võrra rohkem. Mitu arssinat linast riidet oli teises tükkis?

6e. Toop pohlamarju maksab 9 marka, toop mustikaid aga 3 marga võrra rohkem. Kui palju maksab toop mustikaid?

7e. Õmbleja õmbles ühel nädalal 9 särki, teisel nädalal 4 särki. Mitu särki õmbles õmbleja kahel nädalal ühtekokku?

8. Kütt müüs 9 jänesnahka ja 5 rebasnahka. Mitu nahka müüs kütt ühtekokku?

9. Mardi Mikk läks külast linna. 9 kilomeetrit kõndis ta jala, 6 km viis teda naaber oma hobusega edasi. Mitu km on külast linna?

10e. Elumaja trepist aiaväravani on 9 sülda, aiaväravast aiamaakeseni 7 sülda. Mitu sülda on elumaja trepist aiamaakeseni?

11e. Palk lõigati saega kaheks osaks. Uks osa oli 9 jalga pikk, teine osa 8 jalga pikk. Kui pikk oli palk enne lõikamist?

12e. Maast kuni kiriku katuse harjani on 9 sülda. Tornipikkus katuse harjast kuni kukeni on ka 9 sülda. Kui kõrgel on kukk?

13e. Kellasepal oli 8 hõbedast ja 3 kullast taskukella. Mitu taskukella oli kellasepal?

14e. Väike katel kaalub 8 naela, kastrul aga kaalub 4 naela. Mitu naela kaalub katel ühes kastruliga?

15e. Perekonnas on 8 alumiiniumist lusikat ja 5 hõbelusikat. Mitu lusikat on perekonnas?

16e. Pauli tinasõdurite seas on 8 jalameest ja 6 ratsameest. Mitu sõdurit on Paulil?

17e. Paju Peeter viis kahe hobusega teri veskile. Ühe hobuse peal oli 8 vakka rukkeid, teise peal 7 vakka otri. Mitu vakka teri viis ta veskile?

18e. Kahes perekonnas tarvitati kummaski kuu jooksul 8 kilogrammi võid ära. Mitu kilogrammi võid tarvitati neis perekondades kuu jooksul ühtekokku?

19e.

20e.

1f.

2f.

$$9 + 5 =$$

$$4 + 9 =$$

$$8 + 8 =$$

$$9 + x = 11$$

$$9 + 2 =$$

$$8 + 9 =$$

$$8 + 3 =$$

$$5 + x = 13$$

$$3 + 9 =$$

$$5 + 8 =$$

$$8 + 6 =$$

$$8 + x = 17$$

$$9 + 9 =$$

$$8 + 4 =$$

$$9 + 8 =$$

$$8 + x = 14$$

$$8 + 7 =$$

$$9 + 7 =$$

$$9 + 6 =$$

$$x + 3 = 11$$

3f. Salme elas ühes oma vanematega 1 nädala ja 4 päeva mere ääres. Mitu päeva elas Salme oma vanematega mere ääres?

4f. Nõgeseoru Juhan istutas 7 noort õunapuud ja 5 murelipuud. Mitu puud istutas ta ühtekokku?

5f. Laane Peetri majake on 1 süld ja 6 jalga lai. Mitu jalga on ta maja lai?

6f. Arst puhkas suvel 2 nädalat. Mitu päeva ta puhkas?

7f. Järvel ujuvad metsapardid ja nende pojad; vanu partiseid on 6, poegi aga 5. Mitu parti ujub järvel?

8f. Mitu tööpäeva on kahes nädalas?

9f.

$7 + 4 =$

$6 + 5 =$

$7 + 5 =$

$6 + 6 =$

$7 + 6 =$

10f.

$7 + 7 =$

$6 + 7 =$

$5 + 6 =$

$4 + 7 =$

$3 + 8 =$

11f.

$7 + 8 =$

$6 + 8 =$

$5 + 7 =$

$4 + 8 =$

$2 + 9 =$

12f.

$7 + 9 =$

$6 + 9 =$

$5 + 8 =$

$4 + 9 =$

$5 + 9 =$

13f.

$5 + 6 =$

$4 + 7 =$

$5 + 7 =$

$6 + 5 =$

$7 + 4 =$

14f.

$7 + 5 =$

$8 + 3 =$

$8 + 5 =$

$8 + 1 =$

$8 + 8 =$

15f.

$8 + 9 =$

$8 + 6 =$

$7 + 4 =$

$8 + 3 =$

$5 + 6 =$

16f.

$7 + 5 =$

$8 + 6 =$

$6 + 6 =$

$6 + 3 =$

$6 + 4 =$

17f.

$6 + 7 =$

$6 + 9 =$

$6 + 6 =$

$6 + 4 =$

$5 + 7 =$

18f.

$7 + 8 =$

$6 + 8 =$

$5 + 4 =$

$6 + 4 =$

$5 + 5 =$

19f.

$7 + 3 =$

$7 + 5 =$

$7 + 7 =$

$7 + 4 =$

$7 + 9 =$

20f.

$6 + 8 =$

$5 + 7 =$

$5 + 8 =$

$7 + 6 =$

$8 + 7 =$

1g.

$8 + 5 =$

$6 + 5 =$

$6 + 7 =$

$7 + 5 =$

$7 + 4 =$

2g.

$5 + 8 =$

$8 + 2 =$

$5 + 6 =$

$6 + 6 =$

$6 + 7 =$

3g.

$6 + 8 =$

$5 + 5 =$

$5 + 7 =$

$5 + 9 =$

$9 + 5 =$

4g.

$6 + 8 =$

$6 + 6 =$

$7 + 4 =$

$8 + 3 =$

$7 + 5 =$

5g.

$7 + 8 =$

$7 + 3 =$

$6 + 4 =$

$6 + 6 =$

$6 + 8 =$

6g.

$7 + 8 =$

$8 + 4 =$

$8 + 5 =$

$5 + 6 =$

$5 + 7 =$

7g.

$6 + 6 =$

$7 + 5 =$

$6 + 7 =$

$6 + 5 =$

$7 + 8 =$

8g.

$8 + 6 =$

$8 + 9 =$

$8 + 4 =$

$8 + 2 =$

$7 + 7 =$

9g.

$6 + 8 =$

$6 + 7 =$

$6 + 9 =$

$6 + 6 =$

$5 + 6 =$

10g.

$8 + 2 =$

$7 + 4 =$

$6 + 8 =$

$6 + 9 =$

$7 + 9 =$

11g.

$9 + 6 =$

$9 + 7 =$

$7 + 9 =$

$6 + 6 =$

$7 + 8 =$

12g.

$6 + 8 =$

$7 + 5 =$

$5 + 5 =$

$6 + 7 =$

$9 + 4 =$

13g.

$4 + 9 =$

$4 + 7 =$

$9 + 5 =$

$5 + 7 =$

$7 + 4 =$

14g.

$6 + 8 =$

$6 + 7 =$

$6 + 5 =$

$8 + 3 =$

$6 + 5 =$

15g.

$6 + 7 =$

$6 + 9 =$

$2 + 5 =$

$7 + 7 =$

$7 + 8 =$

16g.

$8 + 4 =$

$8 + 6 =$

$8 + 8 =$

$9 + 8 =$

$9 + 7 =$

17g.

$9 + 6 =$

$8 + 7 =$

$7 + 6 =$

$6 + 9 =$

$9 + 4 =$

18g.

$8 + 7 =$

$5 + 6 =$

$5 + 7 =$

$5 + 9 =$

$5 + 8 =$

19g.

$5 + 4 =$

$6 + 6 =$

$6 + 8 =$

$7 + 3 =$

$7 + 5 =$

20g.

$7 + 6 =$

$7 + 8 =$

$7 + 9 =$

$7 + 7 =$

$6 + 5 =$

1h.

$5 + 6 =$

$5 + 8 =$

$6 + 6 =$

$6 + 4 =$

$8 + 9 =$

2h.

$8 + 6 =$

$7 + 6 =$

$6 + 7 =$

$7 + 9 =$

$9 + 7 =$

3h.

$9 + 1 =$

$9 + 2 =$

$5 + 3 =$

$9 + 5 =$

$9 + 8 =$

4h.

$9 + 6 =$

$8 + 6 =$

$8 + 2 =$

$8 + 8 =$

$8 + 9 =$

5h. $8 + x = 15$

$8 + x = 14$

$6 + x = 12$

$6 + x = 13$

$6 + x = 14$

6h. $6 + x = 15$

$6 + x = 14$

$6 + x = 13$

$5 + x = 11$

$5 + x = 12$

7h. $5 + x = 13$

$5 + x = 11$

$5 + x = 12$

$8 + x = 16$

$8 + x = 17$

8h. $x + 5 = 10$

$x + 6 = 11$

$x + 6 = 12$

$x + 8 = 14$

$x + 6 = 14$

9h. $x + 8 = 16$

$x + 7 = 14$

$x + 5 = 10$

$x + 6 = 12$

$x + 8 = 16$

10h. $x + 9 = 18$

$x + 8 = 14$

$x + 4 = 10$

$x + 5 = 11$

$x + 8 = 15$

11h. $8 + x = 14$

$8 + x = 15$

$8 + x = 12$

$7 + x = 14$

$6 + x = 12$

12h. $x + 6 = 11$

$x + 8 = 16$

$x + 6 = 13$

$x + 8 = 14$

$x + 4 = 13$

13h. $9 + x = 14$

$8 + x = 12$

$9 + x = 16$

$8 + x = 10$

$6 + x = 12$

14h. $x + 5 = 10$

$x + 9 = 17$

$x + 8 = 14$

$x + 4 = 12$

$x + 3 = 11$

15h. $6 + x = 14$

$5 + x = 12$

$8 + x = 16$

$9 + x = 18$

$8 + x = 15$

16h. $8 + x = 10$

$6 + x = 15$

$5 + x = 14$

$8 + x = 14$

$8 + x = 16$

17h. $x + 5 = 13$	18h. $x + 6 = 12$	19h. $6 + x = 12$
$x + 6 = 10$	$x + 8 = 14$	$7 + x = 14$
$x + 9 = 15$	$x + 6 = 11$	$5 + x = 10$
$x + 8 = 13$	$x + 7 = 13$	$6 + x = 11$
$x + 8 = 14$	$x + 7 = 12$	$7 + x = 15$
20h. $7 + x = 14$	1i. $x + 8 = 16$	2i. $x + 3 = 10$
$6 + x = 13$	$x + 9 = 17$	$x + 7 = 15$
$7 + x = 16$	$x + 2 = 10$	$x + 6 = 12$
$9 + x = 14$	$x + 8 = 15$	$x + 9 = 16$
$9 + x = 13$	$x + 9 = 16$	$x + 7 = 16$
3i. $7 + x = 16$	4i. $6 + x = 13$	5i. $x + 9 = 14$
$9 + x = 13$	$7 + x = 13$	$x + 7 = 13$
$6 + x = 10$	$6 + x = 15$	$x + 8 = 15$
$7 + x = 15$	$5 + x = 13$	$x + 6 = 13$
$5 + x = 13$	$7 + x = 13$	$x + 9 = 14$
6i. $x + 5 = 12$	7i. $8 + x = 17$	8i. $7 + x = 15$
$x + 6 = 11$	$8 + x = 14$	$7 + x = 13$
$x + 7 = 13$	$8 + x = 16$	$7 + x = 12$
$x + 4 = 11$	$6 + x = 12$	$9 + x = 14$
$x + 7 = 15$	$6 + x = 15$	$8 + x = 11$
9i. $x + 4 = 13$	10i. $x + 5 = 12$	11i. $9 + x = 13$
$x + 9 = 18$	$x + 9 = 18$	$9 + x = 10$
$x + 4 = 12$	$x + 6 = 15$	$8 + x = 17$
$x + 3 = 11$	$x + 7 = 16$	$8 + x = 10$
$x + 4 = 11$	$x + 8 = 17$	$8 + x = 15$

12i. $x + 4 = 12$

$x + 6 = 14$

$x + 4 = 13$

$x + 7 = 16$

$x + 6 = 15$

13i. $x + 4 = 13$

$x + 5 = 13$

$x + 6 = 14$

$x + 5 = 11$

$x + 7 = 12$

14i. $6 + x = 14$

$9 + x = 15$

$8 + x = 14$

$8 + x = 16$

$7 + x = 16$

15i. $6 + x = 11$

$x + 7 = 13$

$6 + x = 14$

$7 + x = 16$

$x + 7 = 14$

16i. $4 + 2 + 5 =$

$2 + 6 + 8 =$

$7 + 2 + 4 =$

$5 + 3 + 6 =$

$2 + 2 + 8 =$

$2 + 3 + 9 =$

17i. $4 + 3 + 6 =$

$8 + 1 + 2 =$

$3 + 3 + 9 =$

$2 + 2 + 7 =$

$5 + 4 + 9 =$

$3 + 4 + 4 =$

18i. $2 + x + 7 = 16$

$3 + x + 7 = 12$

$2 + x + 9 = 12$

$6 + x + 3 = 11$

$1 + x + 9 = 11$

$2 + x + 9 = 13$

19i. $3 + x + 6 = 15$

$1 + x + 8 = 11$

$5 + x + 5 = 13$

$4 + x + 4 = 12$

$3 + x + 6 = 12$

$2 + x + 6 = 17$

20i. $3 + 2 + 3 + 2 + 9 =$

$6 + 7 + 1 + 2 + 3 =$

$3 + 3 + 5 + 1 + 6 =$

$5 + 2 + 4 + 3 + 5 =$

1j. $2 + 5 + 3 + 1 + 8 =$

$5 + 7 + 1 + 3 + 2 =$

$2 + 4 + 2 + 3 + 7 =$

$5 + 3 + 1 + 4 + 6 =$

2j. $7 + 4 + 1 + 2 + 4 =$

$8 + 4 + 3 + 3 + 2 =$

$5 + 4 + 2 + 3 + 6 =$

$2 + 2 + 5 + 3 + 8 =$

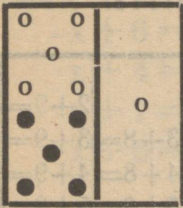
3j. $6 + 4 + 3 + 2 + 5 =$

$2 + 2 + 3 + 5 + 7 =$

$3 + 2 + 3 + 2 + 9 =$

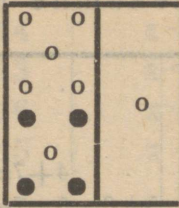
$6 + 7 + 1 + 2 + 3 =$

12j.

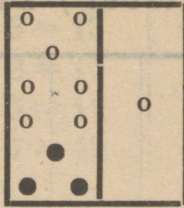
$11 - 6 =$

13j.

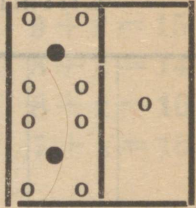
$11 - 7 =$

14j.

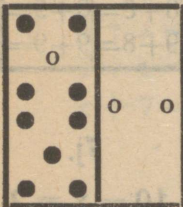
$11 - 8 =$

15j.

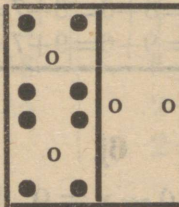
$11 - 9 =$

16j.

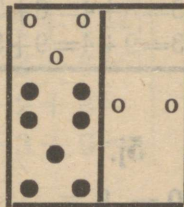
$12 - 3 =$

17j.

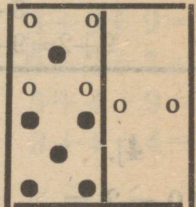
$12 - 4 =$

18j.

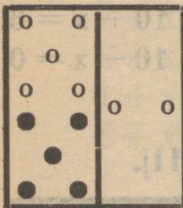
$12 - 5 =$

19j.

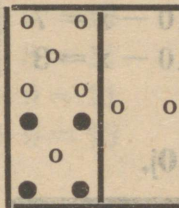
$12 - 6 =$

20j.

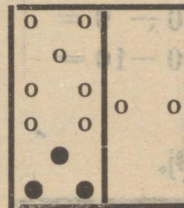
$12 - 7 =$

1k.

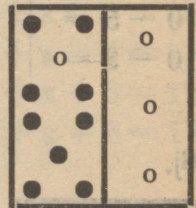
$12 - 8 =$

2k.

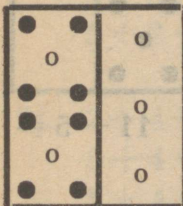
$12 - 9 =$

3k.

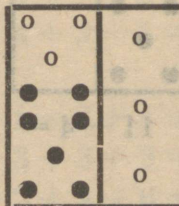
$13 - 4 =$

4k.

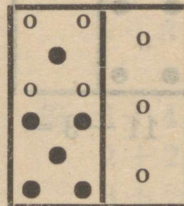
$13 - 5 =$

5k.

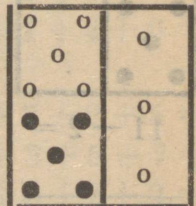
$13 - 6 =$

6k.

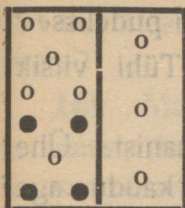
$13 - 7 =$

7k.

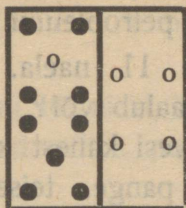
$13 - 8 =$

8k.

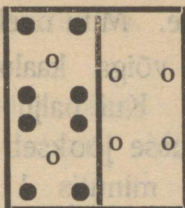
$$13 - 9 =$$

9k.

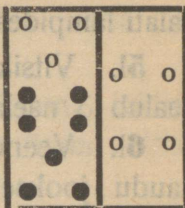
$$14 - 5 =$$

10k.

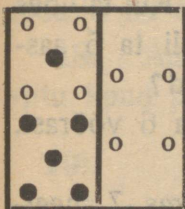
$$14 - 6 =$$

11k.

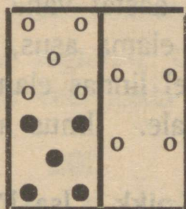
$$14 - 7 =$$

12k.

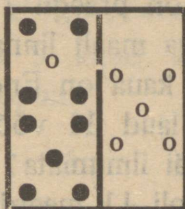
$$14 - 8 =$$

13k.

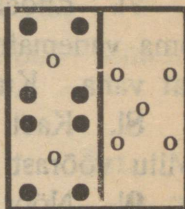
$$14 - 9 =$$

14k.

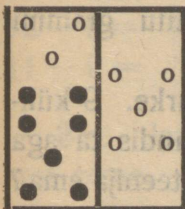
$$15 - 6 =$$

15k.

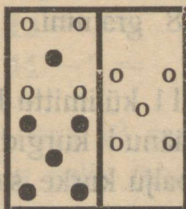
$$15 - 7 =$$

16k.

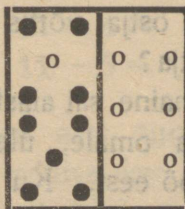
$$15 - 8 =$$

17k.

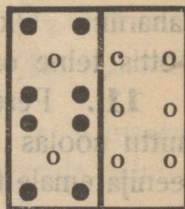
$$15 - 9 =$$

18k.

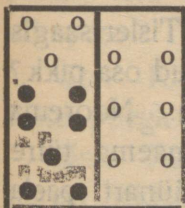
$$16 - 7 =$$

19k.

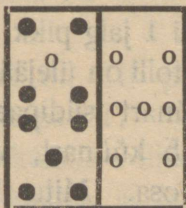
$$16 - 8 =$$

20k.

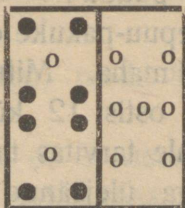
$$16 - 9 =$$

1l.

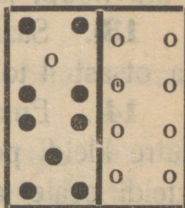
$$17 - 8 =$$

3l.

$$17 - 9 =$$

4l.

$$18 - 9 =$$

41. Pudelis oli 11 naela petrooleumi. 2 naela valati lampidesse. Mitu naela petrooleumi jäi pudelisse?

51. Vitsik võiga kaalub 11 naela. Tühi vitsik kaalub 3 naela. Kui palju kaalub või?

61. Veenõusse jookseb vesi kahest kraanist. Ühe kaudu jookseb minutis 11 pange, teise kaudu aga 4 pange võrra vähem. Mitu pange vett jookseb veenõusse teise kraani läbi ühes minutis?

71. Endel on praegu 11 aastat vana. Kui ta ühes oma vanematega maalt linna elama asus, oli ta 5 aastat vana. Kui kaua on Endel linnas elanud?

81. Kaeti laud 11 võõrale. Ilmus aga 6 võõrast. Mitu võõrast jäi il mumata?

91. Nöör oli 11 meetrit pikk. Isa lõikas 7 meetrit ohjapäraks. Mitu meetrit nööri jäi järele?

101. Kaupmees müüs kahele ostjale 11 grammi sahariini. Üks ostja võttis 8 grammi. Mitu grammi võttis teine ostja?

111. Perenaine sai aiast 11 külimittu kurke. 9 külimittu soolas ta omale, ülejäänud kurgid andis ta aga teenija emale töö eest. Kui palju kurke sai teenija ema?

121. Rätsepp tahtis poest 1 tosina pintsakunööpe osta. Soovitavaid nööpe oli kaupluses ainult 3 tükki. Mitu nööpi jäi puudu?

131. Saarepuu-pakuke oli 1 jalg pikk. Tisler saagis ta otsast 4 tolli maha. Mitu tolli on ülejäänud osa pikk?

141. Ema ostis 12 küünart siidipaela. Noorema tütre kleidi peale tarvitas ta 5 küünart, vanaema tütre kleidi peale aga ülejäänud osa. Mitu küünart paela tarvitas ta vanema tütre kleidi peale?

15l. Osteti 12 naela Ameerika püüli. 6 naela tarvitas ema Laine sünnipäevaks ära. Mitu naela jäi järele?

16l. Manni tõi aiast tosina õunu. 7 õuna leidis ta maast, teised võttis puu otsast. Mitu õuna võttis ta puu otsast?

17l. Sauna Jaagu väikeses aias oli 12 marjapõõsast: karusmarja- ja musta sõstra põõsad. Karusmarjapõõsaid oli 8. Mitu musta sõstra põõsast oli?

18l. Aasta algusest on 9 kuud mööda läinud. Mitu kuud jääb veel aasta lõpuni?

19l.**20l.****1m.****2m.**

$11 - 7 =$

$11 - 2 =$

$12 - 4 =$

$11 - x = 3$

$12 - 8 =$

$12 - 3 =$

$12 - 6 =$

$11 - x = 5$

$11 - 8 =$

$11 - 6 =$

$12 - 5 =$

$x - 5 = 7$

$12 - 9 =$

$12 - 7 =$

$11 - 4 =$

$x - 3 = 9$

$11 - 9 =$

$11 - 3 =$

$11 - 5 =$

$12 - x = 8$

3m. Jaan ostis 13 marga eest õunu ja 9 marga eest pirne. Kui palju raha kulutas Jaan pirnide ostmiseks vähem kui õunte ostmiseks?

4m. Ühes odrapeas oli 14 tera, teises 8 tera. Mitme tera võrra oli ühes odrapeas rohkem kui teises odrapeas?

5m. Kanal on 15 poega, pardil 8 võrra vähem. Mitu poega on pardil?

6m. Kadakaküla Mihkel oli 9 aastat vana, kui ta karjas hakkas käima, ja 16 aastat vana, kui ta tööpoisiks hakkas. Mitu aastat käis Mihkel karjas?

7m. Virve sai isa käest 17 marka raha. Kaustiku ostmiseks kulus tal 9 marka ära. Mitu marka raha jäi tal üle?

8m. Peeter Laisale anti suveks 18 ülesannet arvutada. 9 ülesannet arvutas ta jaanipäevaks ära. Mitu ülesannet jäi tal peale jaanipäeva arvutada?

9m.**10m.****11m.****12m.**

$13 - 4 =$

$13 - 5 =$

$13 - 6 =$

$10 - 7 =$

$14 - 5 =$

$13 - 8 =$

$14 - 7 =$

$11 - 6 =$

$15 - 6 =$

$14 - 6 =$

$13 - 7 =$

$12 - 3 =$

$16 - 7 =$

$14 - 9 =$

$14 - 8 =$

$14 - 6 =$

$17 - 8 =$

$15 - 7 =$

$15 - 8 =$

$15 - 4 =$

$18 - 9 =$

$16 - 8 =$

$16 - 9 =$

$15 - 5 =$

$13 - 9 =$

$17 - 9 =$

$15 - 9 =$

$15 - 6 =$

13m.**14m.****15m.****16m.**

$14 - 7 =$

$15 - 6 =$

$11 - 9 =$

$11 - 4 =$

$15 - 7 =$

$15 - 4 =$

$11 - 7 =$

$12 - 3 =$

$16 - 8 =$

$17 - 8 =$

$11 - 6 =$

$12 - 4 =$

$17 - 9 =$

$15 - 8 =$

$11 - 8 =$

$12 - 5 =$

$18 - 9 =$

$15 - 6 =$

$11 - 5 =$

$12 - 6 =$

$12 - 6 =$

$11 - 6 =$

$11 - 3 =$

$13 - 7 =$

$12 - 4 =$

$11 - 2 =$

$11 - 2 =$

$13 - 8 =$

17m.**18m.****19m.****20m.**

$11 - 2 =$

$15 - 1 =$

$17 - 7 =$

$17 - 6 =$

$11 - 4 =$

$14 - 2 =$

$17 - 3 =$

$17 - 3 =$

$11 - 8 =$

$16 - 3 =$

$17 - 4 =$

$17 - 9 =$

$13 - 7 =$

$17 - 1 =$

$17 - 8 =$

$17 - 2 =$

$13 - 6 =$

$17 - 8 =$

$17 - 9 =$

$11 - 5 =$

$16 - 8 =$

$17 - 9 =$

$18 - 9 =$

$11 - 6 =$

$14 - 1 =$

$17 - 7 =$

$18 - 8 =$

$11 - 8 =$

1n. 11 - 7 =	2n. 16 - 9 =	3n. 14 - 5 =	4n. 14 - 4 =
11 - 4 =	14 - 5 =	14 - 6 =	16 - 6 =
11 - 9 =	14 - 6 =	14 - 8 =	16 - 7 =
12 - 6 =	14 - 8 =	14 - 7 =	16 - 9 =
13 - 8 =	14 - 7 =	14 - 2 =	16 - 2 =
15 - 6 =	14 - 2 =	14 - 3 =	16 - 8 =
16 - 7 =	14 - 3 =	14 - 9 =	17 - 6 =

5n. 17 - 7 =	6n. 12 - 8 =	7n. 16 - 8 =	8n. 17 - 7 =
17 - 8 =	12 - 4 =	16 - 9 =	17 - 3 =
17 - 9 =	12 - 6 =	16 - 3 =	17 - 4 =
17 - 6 =	12 - 7 =	14 - 6 =	17 - 8 =
17 - 3 =	12 - 5 =	14 - 4 =	17 - 6 =
12 - 3 =	12 - 3 =	12 - 3 =	17 - 2 =
12 - 5 =	12 - 9 =	17 - 9 =	11 - 9 =

9n.**10n.****11n.****12n.**

12 - 4 =	11 - 7 =	18 - 8 =	15 - x = 7
15 - 6 =	18 - 9 =	11 - 6 =	15 - x = 9
17 - 9 =	15 - 4 =	16 - 8 =	16 - x = 7
11 - 4 =	17 - 6 =	12 - 3 =	17 - x = 9
12 - 6 =	11 - 8 =	18 - 9 =	17 - x = 13
15 - 5 =	17 - 9 =	11 - 5 =	13 - x = 10
17 - 3 =	14 - 6 =	15 - 7 =	14 - x = 10

13n.**14n.****15n.****16n.**

14 - x = 9	16 - x = 11	x - 5 = 12	x - 5 = 8
15 - x = 10	17 - x = 14	x - 8 = 9	x - 4 = 9
15 - x = 9	14 - x = 12	x - 7 = 7	x - 7 = 7
15 - x = 7	12 - x = 11	x - 6 = 7	x - 6 = 8
15 - x = 8	18 - x = 9	x - 8 = 5	x - 8 = 6
13 - x = 11	18 - x = 10	x - 9 = 4	x - 9 = 5
15 - x = 10	17 - x = 11	x - 7 = 6	x - 5 = 9

17n.	18n.	19n.	20n.
$x - 4 = 10$	$5 + x = 10$	$x + 8 = 16$	$13 - x = 7$
$x + 4 = 15$	$6 + x = 12$	$x - 9 = 7$	$7 + x = 13$
$x - 8 = 7$	$7 + x = 14$	$x + 6 = 13$	$13 - x = 7$
$x - 7 = 8$	$8 + x = 16$	$x - 7 = 6$	$13 - x = 6$
$x - 9 = 9$	$9 + x = 18$	$x - 6 = 7$	$8 + x = 16$
$x - 8 = 9$	$7 + x = 15$	$x + 6 = 12$	$16 - x = 8$
$x + 9 = 17$	$16 - x = 8$	$x - 6 = 6$	$16 - x = 7$
1o. $x + 9 = 14$	2o. $8 + x = 17$	3o. $x - 7 = 7$	
$x - 9 = 5$	$17 - x = 8$	$16 - x = 8$	
$x - 5 = 9$	$5 + x = 11$	$x - 7 = 9$	
$x - 7 = 6$	$11 - x = 5$	$16 - x = 7$	
$x - 6 = 7$	$13 - x = 7$	$x - 3 = 13$	
$x - 7 = 7$	$14 - x = 9$	$15 - x = 9$	
$x - 8 = 8$	$13 - x = 6$	$x - 4 = 11$	
4o. $x - 3 = 9$	5o. $17 - x = 9$	6o. $11 = 4 + x$	
$12 - x = 7$	$15 - x = 8$	$11 = 8 + x$	
$12 - 7 = x$	$x - 8 = 7$	$11 = 5 + x$	
$x - 6 = 6$	$x - 9 = 5$	$11 = 2 + x$	
$12 - x = 4$	$15 - x = 9$	$11 = 7 + x$	
$12 - 9 = x$	$x - 4 = 9$	$11 = 3 + x$	
$x - 5 = 6$		$11 = 6 + x$	
7o. $11 = 9 + x$	8o. $12 = 5 + x$	9o. $6 + x = 14$	
$12 = 7 + x$	$13 = 8 + x$	$8 + x = 14$	
$12 = 3 + x$	$13 = 4 + x$	$5 + x = 14$	
$12 = 6 + x$	$13 = 7 + x$	$9 + x = 14$	
$12 = 4 + x$	$13 = 9 + x$	$7 + x = 14$	
$12 = 9 + x$	$13 = 5 + x$	$9 + x = 15$	
$12 = 8 + x$	$13 = 6 + x$	$7 + x = 15$	

10o. $6 + x = 15$	11o. $9 + x = 18$	12o. $15 = 7 + x$
$8 + x = 15$	$14 = 8 + x$	$15 = 9 + x$
$7 + x = 16$	$14 = 7 + x$	$16 = 7 + x$
$8 + x = 16$	$14 = 9 + x$	$16 = 9 + x$
$9 + x = 16$	$14 = 6 + x$	$16 = 8 + x$
$8 + x = 19$	$15 = 8 + x$	$17 = 9 + x$
$9 + x = 17$	$15 = 6 + x$	$17 = 8 + x$

13o. $6 + x = 11$	14o. $9 + x = 11$	15o. $5 + x = 12$
$2 + x = 11$	$8 + x = 12$	$6 + x = 13$
$4 + x = 11$	$4 + x = 12$	$8 + x = 13$
$8 + x = 11$	$6 + x = 12$	$5 + x = 13$
$7 + x = 11$	$7 + x = 12$	$9 + x = 13$
$3 + x = 11$	$3 + x = 12$	$7 + x = 13$
$5 + x = 11$	$9 + x = 12$	$4 + x = 13$

16o.	17o.	18o.	19o.
$1 + 2 = 3$	$2 + 3 = 5$	$3 + 4 = 7$	$1 + 5 = 6$
$3 + 2 =$	$5 + 3 =$	$7 + 4 =$	$6 + 5 =$
kuni 19	kuni 20	kuni 19	kuni 16

20o. $0 + 6 = 6$	1p. $19 - 2 = 17$	2p. $20 - 3 = 17$
$6 + 6 =$	$17 - 2 =$	$17 - 3 =$
kuni 18	kuni 1	kuni 2

3p.	4p.	5p.
$19 - 4 = 15$	$19 - 3 - 8 - 1 =$	$1 + 5 + 9 + 3 =$
$15 - 4 =$	$17 - 9 - 3 - 2 =$	$7 + 8 + 2 + 0 =$
kuni 3	$11 - 2 - 7 - 0 =$	$5 + 4 + 5 + 4 =$
	$14 - 0 - 6 - 3 =$	$3 + 8 + 4 + 5 =$

9p. Ema andis Peetrile ühe 10-margalise, ühe 5-margalise ja ühe 3-margalise raha. Saadud raha eest ostis Peeter ühe naela heeringaid, 16 marka nael. Kui palju raha sai Peeter kaupmehelt tagasi?

10p. Algkooli esimeses jaoskonnas on 18 õpilast, teises jaoskonnas aga 15 õpilast. 9 esimese jaoskonna õpilast ja 13 teise jaoskonna õpilast sõitsid pühapäevaks koju, kuna aga ülejäänud õpilased kauge maa tõttu kooli jäid. Mitu õpilast jäi pühapäevaks kooli?

11p. Talumees sai pörsa eest 4 sajalist, lamba eest 7 sajalise võrra rohkem kui pörsa eest, kuna ta aga mullika eest 9 sajalise võrra rohkem sai kui lamba eest. Mitu sajalist sai talumees mullika eest?

12p. Paul on 8-aastane, õde Valve on temast 3 aasta võrra noorem, kuna aga õde Tipsi on Valvest 2 aasta võrra noorem. Kui vana on Tipsi?

13p. Uhel karjasel on 7 lehma hoida, teisel 4 lehma võrra vähem kui esimesel, kuna aga kolmandal karjasel sama palju lehma on hoida, kui kahel esimesel ühtekokku. Kui palju lehma on kolmel karjasel ühtekokku hoida?

14p. 9 aasta eest oli Joosep 4 aastat vana. Kui vana on õde Minni, kes Joosepist 5 aastat vanem on?

15p. Mängimisel aetas võimlemisõpetaja kõik esimese jaoskonna õpilased nelja ritta: esimeses reas oli 8 õpilast, igas järgmises reas aga 2 õpilase võrra vähem. Mitu õpilast on esimeses jaoskonnas?

16p.

$$\begin{aligned}
 7+1-5-2+8-6 &= \\
 18-4-3+7-5-2 &= \\
 5+5-7+4+12-8 &= \\
 9-4-3+6-7+15 &= \\
 16-4+3-7+12-11 &=
 \end{aligned}$$

17p.

$$\begin{aligned}
 4-3+8-3-4+3 &= \\
 19+1-2-12+3+5 &= \\
 7+12-9-8+14-15 &= \\
 18-9+4-5+8-7 &= \\
 13-11+9+8-13+12 &=
 \end{aligned}$$

18p.

$$\begin{aligned}
 12-8-x &= 1 \\
 15-7-x &= 4 \\
 14-5-x &= 7 \\
 13-4-x &= 6 \\
 16-8-x &= 4
 \end{aligned}$$

19p.

$$\begin{aligned}
 11-4-x &= 4 \\
 15-9-x &= 2 \\
 14-7-x &= 1 \\
 18-9-x &= 6 \\
 12-5-x &= 3
 \end{aligned}$$

20p.

$$\begin{aligned}
 13-6+x &= 15 \\
 15-7+x &= 17 \\
 18-9+x &= 16 \\
 12-3+x &= 16 \\
 11-5+x &= 14
 \end{aligned}$$

1r.

$$\begin{aligned}
 13-x+7 &= 11 \\
 17-x+4 &= 12 \\
 12-x+9 &= 17 \\
 13-x+7 &= 14 \\
 15-x-4 &= 4
 \end{aligned}$$

2r.

$$\begin{aligned}
 15-x+4 &= 12 \\
 12-x+7 &= 15 \\
 11-x+9 &= 17 \\
 14-x+6 &= 15 \\
 17-x-5 &= 4
 \end{aligned}$$

3r.

$$\begin{aligned}
 x+9-7 &= 6 \\
 x-5+6 &= 13 \\
 x+5-7 &= 6 \\
 x-8+3 &= 12 \\
 x-5+6 &= 14
 \end{aligned}$$

4r.

$$\begin{aligned}
 x+7-9 &= 5 \\
 x-9-6 &= 3 \\
 x+6-8 &= 7 \\
 x+7-8 &= 5 \\
 x-6-5 &= 1
 \end{aligned}$$

5r.

$$\begin{aligned}
 x+9-8 &= 5 \\
 x-8-3 &= 6 \\
 x+9-8 &= 7 \\
 x-4-3 &= 5 \\
 x+8-6 &= 7
 \end{aligned}$$

6r.

$$\begin{aligned}
 17-x-4 &= 4 \\
 12-5+x &= 12 \\
 11-4+9 &= x \\
 x-7-2 &= 4 \\
 17-x-4 &= 4
 \end{aligned}$$

§ 9. Korrutamise kahekümne piiris.

1. Joonista 3 paari kuuski. Mitu kuuske joonistasid?

$$2 + 2 + 2 = 6$$

$$\underline{\underline{3 \text{ korda } 2 \text{ on } 6}}$$

$$\underline{\underline{3 \cdot 2 = 6}}$$

2. Võimlemistunnis oli igas reas 4 poissi. Mitu poissi oli 3-es reas?

$$4 + 4 + 4 = 12$$

$$3 \cdot 4 = 12$$

3. Kingsepal on 4 paari lastesaapaid. Mitu lastesaabast on kingsepal?

4. Täiskasvanud inimene tarvitab päevas 2 naela leiba ära. Mitu naela tarvitab ta 5 päevaga?

5. Karjamees kannab loomadele kaelkookudega vett. Mitu pange viib ta 6 korruga, kui iga kord 2 pange viib?

6. Endel on 2-aastane; tema vend Kusti on Endelist 7 korda vanem. Kui vana on Kusti?

7. Mitu jalga on 8 pardil?

8. Poogen paberit maksab 2 marka. Mitu marka maksab 9 poognat paberit?

9. Ema ostis 2 naela suhkrut, soola aga 10 korda rohkem. Mitu naela soola ostis ema?

10. Ajaleht maksab 3 marka. Mitu marka maksab 2 ajalehte?

11. Süllas on 3 arssinat. Palk on 3 sülda pikk. Mitu arssinat on palk pikk?

12. Kaalikas maksab 3 mark. Kui palju maksab 4 kaalikat?

13. Vakk rukkeid kaalub 3 puuda. Mitu puuda kaalub 4 vakka rukkeid?

14. Kruusi mahub 3 liitrit piima, mannergasse aga 5 korda rohkem. Mitu liitrit piima mahub mannergasse?

15. Voorimehe hobune saab nädalas 3 puuda kaeru. Mitu puuda kaeru saab ta 6 nädalas?

16. Kana muneb iga päev 1 muna. Mitu muna muneb ta 5 päevaga?

17. $2 + 2 =$ $2 \cdot 2 =$ $2 + 2 + 2 =$ $3 \cdot 2 =$ $2 + 2 + 2 + 2 =$ $4 \cdot 2 =$		18. $2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$ $5 \cdot 2 =$ $2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$ $6 \cdot 2 =$ $2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$ $7 \cdot 2 =$
--	--	--

19.

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$$

$$8 \cdot 2 =$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$$

$$9 \cdot 2 =$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$$

$$10 \cdot 2 =$$

20. $3 + 3 =$ $2 \cdot 3 =$ $3 + 3 + 3 =$ $3 \cdot 3 =$ $3 + 3 + 3 + 3 =$ $4 \cdot 3 =$		1a. $3 + 3 + 3 + 3 + 3 =$ $5 \cdot 3 =$ $3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 =$ $6 \cdot 3 =$ $1 + 2 =$ $2 \cdot 1 =$
--	--	--

2a.	$1 + 1 + 1 =$	3a.	$1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 =$
	$3 \cdot 1 =$		$6 \cdot 1 =$
	$1 + 1 + 1 + 1 =$		$7 \cdot 1 =$
	$4 \cdot 1 =$		$8 \cdot 1 =$
	$1 + 1 + 1 + 1 + 1 =$		$9 \cdot 1 =$
	$5 \cdot 1 =$		$10 \cdot 1 =$

4a. Heino õmbles omale 2 vihikut. Kumbagi vihikusse pani ta 4 poognat paberit. Mitu poognat paberit kulus tal ära?

5a. Üksik inimene tarvitab aastas 4 vakka rukkijahu leivaks. Mitu vakka rukkijahu tarvitab 3-liikmeline perekond aastas?

6a. Mäe Miku talust on koolimajani 4 kilomeetrit maad, linna aga 4 korda rohkem. Mitu kilomeetrit on Mäe Miku talust linna?

7. Mitu hobuserauda tarvitab sepp 5 hobuse rautamiseks, kui ta igal hobusel kõik jalad rautab?

8a. Postmark maksab 5 marka. Mitme marga eest tuleb 2 kirja jaoks postmarke osta?

9a. Leida kleidisse läheb 5 küünart riidet. Ema tahab Leidale suveks 3 uut kleiti õmmelda. Mitu küünart riidet peab ta ostma?

10a. Kana munes 5 muna nädalas. Mitu muna munes ta 4 nädalaga?

11a. Mitu tööpäeva on 2 nädalas?

12a. Karp saapamääret maksab 6 marka. Kui palju maksab 3 karpi saapamääret?

13a. Lihavõttepühade vaheaeg kestab koolides 2 nädalat. Mitu päeva kestab see vaheaeg?

14a. Peeter Maasik õngitseb oma poja Pauliga kala. Paul on juba 8 kala välja tõmmanud, isa aga 2 korda rohkem. Mitu kala on isal?

15a. Kasemäe talust on raudteejaama 9 kilomeetrit, linna aga 2 korda rohkem. Kui palju maad on Kasemäe talust linna?

16a.

$$4 + 4 =$$

$$2 \cdot 4 =$$

$$4 + 4 + 4 =$$

$$3 \cdot 4 =$$

$$4 + 4 + 4 + 4 =$$

$$4 \cdot 4 =$$

17a.

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 =$$

$$5 \cdot 4 =$$

$$5 + 5 =$$

$$2 \cdot 5 =$$

$$5 + 5 + 5 =$$

$$3 \cdot 5 =$$

18a.

$$5 + 5 + 5 + 5 =$$

$$4 \cdot 5 =$$

$$6 + 6 =$$

$$2 \cdot 6 =$$

$$6 + 6 + 6 =$$

$$3 \cdot 6 =$$

$$7 + 7 =$$

19a.

$$2 \cdot 7 =$$

$$8 + 8 =$$

$$2 \cdot 8 =$$

$$9 + 9 =$$

$$2 \cdot 9 =$$

$$10 + 10 =$$

$$2 \cdot 10 =$$

20. Peedu õmbles 3 vihikut ja pani igasse vihikuisse 4 poognat paberit. Mitu poognat paberit kulus Peedul vihikute õmblemiseks?

$$\begin{array}{c} \circ \circ \circ \\ \circ \circ \circ \\ \circ \circ \circ \\ \circ \circ \circ \\ 3 \cdot 4 = \\ \hline \hline \end{array}$$

1b. Jüri õmbles 4 vihikut ja pani igasse vihikusse 3 poognat paberit. Mitu poognat paberit tarvitas Jüri vihikute õmblemiseks?

$$\begin{array}{c} \text{O O O O} \\ \text{O O O O} \\ \text{O O O O} \\ \hline = 4 \cdot 3 \end{array}$$

2b.	1. 2 =	3b.	4. 5 =	4b.	2. 5 - 3 - 4 + 6 + 1 - 8 =
	2. 1 =		5. 4 =		1. 9 - 6 + 4 - 2 + 3 + 2 =
	2. 3 =		2. 6 =		4. 2 + 2 - 6 + 3 - 5 + 7 =
	3. 2 =		6. 2 =		3. 2 + 3 - 5 + 6 - 2 - 2 =
	3. 4 =		2. 10 =		2. 4 - 4 + 3 + 3 - 6 + 2 =
	4. 3 =		10. 2 =		1. 7 - 3 + 6 - 9 + 5 + 3 =

5b.

$$\begin{array}{l} 5. 2 - 8 + 7 - 6 + 5 + 1 = \\ 2. 3 + 3 + 1 - 5 + 2 + 3 = \\ 1. 6 + 4 - 5 + 2 - 4 - 2 = \\ 2. 2 + 3 - 6 + 8 - 5 - 3 = \\ 3. 3 + 1 - 5 - 3 + 8 - 2 = \\ 1. 2 + 4 - 3 + 5 + 2 - 9 = \end{array}$$

6b.

$$\begin{array}{l} 10. 2 = 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = \\ 9. 2 = \\ 8. 2 = \\ 7. 2 = \\ 6. 2 = \\ 5. 2 = \end{array}$$

7b. $4 \cdot 2 = 2 + 2 + 2 + 2$

$3 \cdot 2 =$

$2 \cdot 2 =$

$6 \cdot 3 = 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$

$5 \cdot 3 =$

$4 \cdot 3 =$

8b. $3 \cdot 3 = 3 + 3 + 3$

$2 \cdot 3 =$

$5 \cdot 4 = 4 + 4 + 4 + 4 + 4$

$4 \cdot 4 =$

$3 \cdot 4 =$

$2 \cdot 4 =$

9b. $4 \cdot 5 = 5 + 5 + 5 + 5$

$3 \cdot 5 =$

$2 \cdot 5 =$

$3 \cdot 6 =$

$2 \cdot 6 =$

$2 \cdot 7 =$

10b. $2 \cdot 6 - 9 + 8 + 4 =$

$3 \cdot 5 - 8 + 6 + 5 =$

$10 \cdot 2 - 6 + 3 + 2 =$

$4 \cdot 4 + 4 - 7 - 9 =$

$9 \cdot 2 - 3 + 5 - 6 =$

$3 \cdot 4 + 8 - 15 + 9 =$

11b. $2 \cdot 9 - 9 + 11 - 7 =$

$6 \cdot 3 - 8 + 10 - 9 =$

$7 \cdot 2 - 6 + 12 - 5 =$

$5 \cdot 3 + 5 - 16 + 8 =$

$2 \cdot 10 - 4 - 13 + 9 =$

$4 \cdot 4 + 3 - 14 + 6 =$

12b. $8 \cdot 2 - 9 + 11 - 5 =$

$4 \cdot 5 - 6 - 12 + 9 =$

$2 \cdot 7 + 6 - 12 + 7 =$

$6 \cdot 2 - 11 - 14 - 7 =$

$5 \cdot 4 - 15 + 13 - 4 =$

$3 \cdot 6 - 12 + 14 - 8 =$

13b. $x \cdot 2 = 6$

$x \cdot 3 = 9$

$x \cdot 5 = 20$

$x \cdot 7 = 7$

$x \cdot 4 = 12$

$x \cdot 8 = 16$

14b. $3 \cdot x = 18$

$2 \cdot x = 14$

$10 \cdot x = 20$

$1 \cdot x = 10$

$9 \cdot x = 18$

$4 \cdot x = 16$

15b. $x \cdot 4 = 8$

$x \cdot 5 = 15$

$x \cdot 6 = 18$

$x \cdot 3 = 18$

$x \cdot 2 = 16$

$x \cdot 9 = 18$

16b. $3 \cdot x = 18$

$7 \cdot x = 14$

$3 \cdot x = 18$

$2 \cdot x = 16$

$2 \cdot x = 20$

$4 \cdot x = 16$

17b. $x \cdot 7 = 14$

$x \cdot 4 = 16$

$x \cdot 8 = 16$

$x \cdot 4 = 12$

$x \cdot 5 = 20$

$x \cdot 4 = 20$

18b. $2 \cdot x = 14$

$10 \cdot x = 20$

$5 \cdot x = 10$

$8 \cdot x = 16$

$3 \cdot x = 9$

$3 \cdot x = 12$

19b. $3 \cdot x = 15$

$x \cdot 2 = 14$

$10 \cdot x = 20$

$x \cdot 3 = 15$

$4 \cdot x = 16$

$x \cdot 6 = 18$

20b. $6 \cdot x = 12$

$x \cdot 2 = 8$

$4 \cdot x = 12$

$x \cdot 4 = 20$

$2 \cdot x = 14$

$x \cdot 2 = 18$

Korrutustabel kahekümne piiris.

2. 1 =	3. 1 =	4. 1 =	5. 1 =	6. 1 =	7. 1 =	8. 1 =	9. 1 =	10. 1 =
2. 2 =	3. 2 =	4. 2 =	5. 2 =	6. 2 =	7. 2 =	8. 2 =	9. 2 =	10. 2 =
2. 3 =	3. 3 =	4. 3 =	5. 3 =	6. 3 =				
2. 4 =	3. 4 =	4. 4 =	5. 4 =					
2. 5 =	3. 5 =	4. 5 =						
2. 6 =	3. 6 =							
2. 7 =								
2. 8 =								
2. 9 =								
2. 10 =								

1. Algkooli esimese jaoskonna õpilased istuvad 5 pingi peal: 3 esimese pingi peal 3 kaupa ja ülejäänud pinkide peal 2 kaupa. Mitu õpilast on esimeses jaoskonnas?

1d. Sepale toodi rautamiseks 6 hobust: neljal hobusel rautas ta kõik jalad, igal ülejäänud hobusel aga 2 jalga. Mitu hobuserauda tarvitas sepp?

3. Rätsepaäris oli 17 arssinat kalevit; sellest kalevist õmmeldi 3 kuube ja 1 palitu. Mitu arssinat kalevit jäi üle, kui iga kuue peale 3 arssinat ja palitu peale 5 arssinat kalevit tarvitati?

4. Raamatukeses on 20 lehte. Priidu luges selle raamatu 4 päevaga läbi. Esimesel kolmel päeval luges ta 6 lehte igapäev. Mitu lehte jäi neljandaks päevaks lugeda?

5d. Ema andis Mannile 5 marka, isa aga 3 korda rohkem. Saadud raha eest ostis Manni 2 pliiatsit, 6 marka tükk, ja 7 marga eest paberit. Kui palju raha jäi tal üle?

6d. Tiina müüs kanapoja 20 marga eest ja ostis saadud raha eest 2 toopi mustikaid, 8 marka toop. Ülejäänud raha eest ostis ta vesikringleid. Kui palju raha kulutas ta kringlite ostmiseks?

7d. Talumees müüs jaanuarikuul 2 koormat heinu, veebruarikuul aga 3 korda rohkem; märtsikuul müüs ta aga 2 korda rohkem heinu kui veebruarikuul. Kui palju heinu müüs talumees ühtekokku?

8d. Jukul on 1 mark raha, Peedul 3 korda rohkem; Mikul on aga 3 korda niipalju raha kui Jukul ja Peedul ühtekokku. Kui palju raha on neil ühtekokku?

9d.

10d.

11d.

$$4 \cdot 3 + x = 17$$

$$4 \cdot 5 - x = 11$$

$$7 \cdot x - 9 = 5$$

$$4 \cdot 4 - x = 9$$

$$5 \cdot 2 + x = 16$$

$$3 \cdot x - 9 = 9$$

$$5 \cdot 3 - x = 7$$

$$7 \cdot 2 - x = 6$$

$$8 \cdot x + 3 = 19$$

$$3 \cdot 4 + x = 17$$

$$3 \cdot 4 - x = 3$$

$$5 \cdot x + 6 = 16$$

$$6 \cdot 2 - x = 7$$

$$5 \cdot 4 - x = 10$$

$$5 \cdot x - 9 = 11$$

12d.

$x \cdot 3 + 7 = 13$

$x \cdot 3 + 8 = 17$

$x \cdot 2 - 5 = 9$

$x \cdot 6 - 8 = 10$

$x \cdot 2 + 7 = 15$

13d.

$8 + (3 \cdot 3) =$

$7 + (6 \cdot 2) =$

$9 + (4 \cdot 2) =$

$4 + (8 \cdot 2) =$

$12 - (3 \cdot 3) =$

14d.

$17 - (4 \cdot 4) =$

$19 - (5 \cdot 3) =$

$14 - (6 \cdot 2) =$

$18 - (3 \cdot 4) =$

$11 - (1 \cdot 9) =$

15d. $7 + (2 \cdot 2) - (3 \cdot 3) + 8 + 1 =$

$(3 \cdot 3) + (1 \cdot 2) - 5 + 6 - 12 =$

$(3 \cdot 3) + 4 - 8 + (4 \cdot 2) - 7 =$

$(2 \cdot 8) - (3 \cdot 4) + (16 - 8) + 1 =$

$(5 \cdot 2) + (2 \cdot 4) - 13 + (17 - 6) =$

16d.

$(2 \cdot 9) - (3 \cdot 5) + 15 - 6 =$

$(4 \cdot 2) + (2 \cdot 5) - 16 + 9 =$

$(5 \cdot 3) + (2 \cdot 2) - 17 + (19 - 6) =$

$(4 \cdot 4) + 3 - (3 \cdot 6) + 17 + 1 =$

$20 - (7 \cdot 2) + (3 \cdot 3) + 5 - 16 =$

$(6 \cdot 3) - (5 \cdot 3) + 17 - (9 \cdot 2) =$

17d.

$8 + (6 \cdot 2) - x = 13$

$(4 \cdot 5) - x + 6 = 19$

$(3 \cdot 6) + x - 10 = 10$

$13 + x - (4 \cdot 4) = 4$

$20 - (7 \cdot x) + 9 = 15$

$(x \cdot 6) - 14 + 5 = 9$

§ 10. Mõõtmise (mahutamise) kahekümne piiris.

1. *) Joonista tahvlile **joonlõik**. Mõõda joonlõik tolliga ära. Mitu tolli on joonlõik pikk?

2. *) Mõõda ära, mitu **sentimeetrit** on vihik lai.

3. *) Mõõda ära, mitu **detsimeetrit** on koolilaud pikk.

4. *) Mõõda ära, mitu **meetrit** on klass pikk. Mitu meetrit on klass lai? Mitu meetrit on klass kõrge?

*) Jäägid jäetakse arvesse võtmata.

5. Mõõda ära, mitu korda **mahub** 1 toop vett pange sisse,

6. Mitu korda mahub 1 jalg süllasse?

7. Mitu korda mahub detsimeeter meetrisse? Mitu korda mahub sentimeeter detsimeetrisse?

8. Võta 12 käbi; anna igale õpilasele 3 käbi. Mitu õpilast sai käbisid?

9. Võta 15 kivikest; pane igasse hunnikusse 5 kivikest. Mitu hunnikut kivikesi sa said?

10. Pereemal on 18 meetrit linast riidet. Sellest riidest tahab ta oma pojale särke õmmelda. Mitu särki saab poeg, kui iga särki peale kulub 3 meetrit linast riidet?

Arvutamine: Kas 2 särki? Ei, sest et $2 \cdot 3 = 6$.

Kas 3 särki? Ei, sest et $3 \cdot 3 = 9$.

Kas 4 särki? Ei, sest et $4 \cdot 3 = 12$.

Kas 5 särki? Ei, sest et $5 \cdot 3 = 15$.

Kas 6 särki? Jah, sest et $6 \cdot 3 = 18$.

18-sse mahub 3 6 korda.

$18 : 3 = 6$.

11. Sulg maksab 2 marka. Kusti ostis sulgi 4 marga eest. Mitu sulge ta ostis?

12. Lillile osteti 6 küünart põlleriidet. Mitu põlle saab Lilli, kui igaks põlleks 2 küünart riidet ära kulub?

13. Keetja ostis 8 naela tangu. Mitu toopi tangu ta ostis, kui toop tangu kaalub 2 naela?

14. Võsu peremees viis 10 puuda kaeru turule. Vakk kaeru kaalub 2 puuda. Mitu vakka kaeru viis ta turule?

15. Anni karjas oli suvel 12 hane. Mitu paari hanesid oli Annil hoida?

16. Korvinaine müüs ühele ostjale 14 muna, teisele 16 muna ja kolmandale ostjale 18 muna. Mitu paari mune müüs korvinaine esimesele ostjale, teisele ja kolmandale ostjale?

17. Aednik korjas 20 karnitsat kurke. Iga peenra pealt sai ta 2 karnitsat. Mitmelt peenralt tuli tal kurke võtta?

18. Isa andis Eedile 6 marka ja käskis selle raha eest ajalehti osta. Ajaleht maksab 3 marka. Mitu ajalehte tõi Eedi?

19. Rätsepp andis oma sellidele tosina nõelu. Iga sell sai 3 nõela. Mitu selli oli?

20. Mitme 3-margalisega võib maksta 15 marka? Mitu kolmelist on 18-nes?

1a.

$$2 + 2 =$$

$$2 \cdot 2 =$$

$$4 : 2 =$$

$$2 + 2 + 2 =$$

$$3 \cdot 2 =$$

$$6 : 2 =$$

2a.

$$2 + 2 + 2 + 2 =$$

$$4 \cdot 2 =$$

$$8 : 2 =$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$$

$$5 \cdot 2 =$$

$$10 : 2 =$$

3a.

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$$

$$6 \cdot 2 =$$

$$12 : 2 =$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$$

$$7 \cdot 2 =$$

$$14 : 2 =$$

4a.

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$$

$$8 \cdot 2 =$$

$$16 : 2 =$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$$

$$9 \cdot 2 =$$

$$18 : 2 =$$

$$\begin{array}{r}
 \text{5a.} \quad 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = \\
 \qquad \qquad \qquad 10 \cdot 2 = \\
 \qquad \qquad \qquad 20 : 2 = \\
 \qquad \qquad \qquad 3 + 3 = \\
 \qquad \qquad \qquad 2 \cdot 3 = \\
 \qquad \qquad \qquad 6 : 3 =
 \end{array}$$

$ \begin{array}{r} \text{6a.} \quad 3 + 3 + 3 = \\ \qquad \qquad 3 \cdot 3 = \\ \qquad \qquad 9 : 3 = \\ 3 + 3 + 3 + 3 = \\ \qquad \qquad 4 \cdot 3 = \\ \qquad \qquad 12 : 3 = \end{array} $	$ \begin{array}{r} \text{7a.} \quad 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = \\ \qquad \qquad \qquad 5 \cdot 3 = \\ \qquad \qquad \qquad 15 : 3 = \\ 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = \\ \qquad \qquad \qquad 6 \cdot 3 = \\ \qquad \qquad \qquad 18 : 3 = \end{array} $
--	---

8a. Tisleril on 16 toolijalga valmis tehtud. Mitu tooli võib ta neist valmistada?

9a. Sepal on 20 uut hobuserauda. Mitmel hobusel võib ta kõik jalad ära rautada?

10a. Söögimajas tarvitatakse iga päev 5 naela võid. Mitmeks päevaks jätkub 15 naelast võist?

11a. Jaanil on õpetajale vihikute eest 20 marka maksta. Mitme 5-margalisega võib ta võla ära tasuda?

12a. Sepp Pahkel töötab ainult tööpäevadel, pühapäeval ta puhkab. Ta on 18 päeva tööd teinud. Mitu nädalat on ta tööd teinud?

13a. Melita on 10 aastat vana. Tema vend Poisu on 5 aastat vana. Mitu korda on Melita Poisust vanem? Mitu korda on Poisu Melitast noorem?

14a. Jaagul on 7 sulge. Mihklil on 14 sulge. Mitu korda on Jaagul vähem sulgi kui Mihklil?

15. Vabadik Jalak pani omale 8 vakka kartuleid maha, väikepõllumees Siim aga 16 vakka. Mitu korda pani Siim rohkem kartuleid maha kui Jalak?

16a. Mitu neljalist mahub 8-sse? Mitu viielist mahub 10-sse? Mitu kuuelist mahub 12-sse? Mitu üheksalist mahub 18-sse? Mitu kümnelist mahub 20-sse?

17a.	$4+4=$	18a.	$4+4+4+4=$	19a.	$5+5=$
	$2 \cdot 4=$		$4 \cdot 4=$		$2 \cdot 5=$
	$8 : 4=$		$16 : 4=$		$10 : 5=$
$4+4+4=$		$4+4+4+4+4=$		$5+5+5=$	
$3 \cdot 4=$		$5 \cdot 4=$		$3 \cdot 5=$	
$12 : 4=$		$20 : 4=$		$15 : 5=$	

20a.	1b.	2b.	3b.
$5+5+5+5=$	$6+6+6=$	$8+8=$	$10+10=$
$4 \cdot 5=$	$3 \cdot 6=$	$2 \cdot 8=$	$2 \cdot 10=$
$20 : 5=$	$18 : 6=$	$16 : 8=$	$20 : 10=$
$6+6=$	$7+7=$	$9+9=$	$x : 2=3$
$2 \cdot 6=$	$2 \cdot 7=$	$2 \cdot 9=$	$x : 5=4$
$12 : 6=$	$14 : 7=$	$18 : 9=$	$x : 7=2$

§ 11. Jagamine kahekümne piiris.

1. Lõika õun kaheks võrdseks (ühesuurseks) osaks. Kuidas nimetatakse kumbagi osa? Mitu poolt on terves õunas? Mitu poolt on terves?

2. Võta poogen paberit. Lõika ta pooleks. Lõika iga pool veel pooleks. Kuidas nimetatakse iga osa? Mitu veerandit on terves poognas? Mitu veerandit on terves? Mitu veerandit on pooles?

3. Lõika õun kolmeks võrdseks osaks. Kuidas nimetatakse iga osa? Mitu kolmandikku on terves?

4. Joonista klassitahvlile meeter. Jaga meeter viieks võrdseks osaks. Kuinas nimetatakse iga osa? Mitu viiendikku on terves? Jaga üks viiendik pooleks. Kuidas nimetatakse iga osa? Mitu kümnendikku on terves? Mitu kümnendikku on viiendikus?

$\frac{1}{2}$ üks pool

$\frac{1}{3}$ üks kolmandik

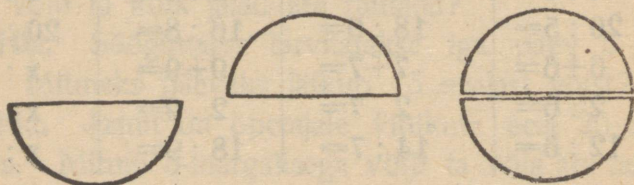
$\frac{1}{4}$ üks neljandik ehk veerand

$\frac{1}{5}$ üks viiendik

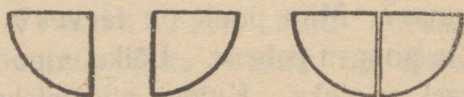
$\frac{1}{10}$ üks kümnendik

$1\frac{1}{2}$ poolteist

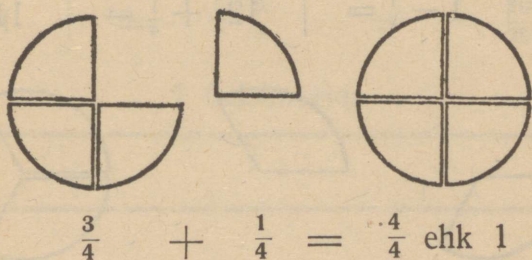
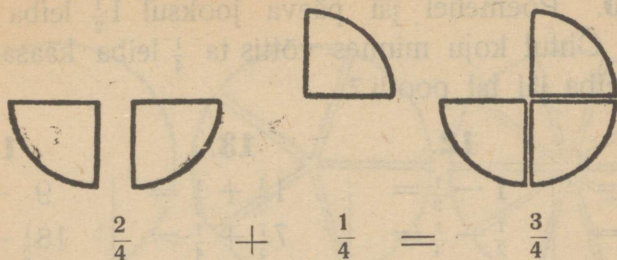
$5\frac{3}{4}$ viis tervet ja kolm veerandit.

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = \frac{2}{2} \text{ ehk } 1$$

$$\frac{1}{4} + \frac{1}{4} = \frac{2}{4} \text{ ehk } \frac{1}{2}$$

5. Leida põlle jaoks osteti $\frac{1}{2}$ arssinat riidet, ka Salme põlle jaoks $\frac{1}{2}$ arssinat sama riidet. Kui palju riidet osteti ühtekokku?

6. Ema söötis lapsele ühel päeval $\frac{1}{2}$ apelsini, ülejäänud osa jättis ta teiseks päevaks. Missuguse osa jättis ta teiseks päevaks?

7. Juku tarvitab kooli minekuks $\frac{1}{4}$ tundi, ka koolist tulekuks $\frac{1}{4}$ tundi. Kui palju aega kulub Jukul kooli minekuks ja koolist tulekuks ühtekokku?

8. Isa andis pojale $\frac{1}{2}$ poognat paberit, tütrele $\frac{1}{4}$ poognat vähem. Kui palju paberit sai tütar? Kui palju paberit said nad ühtekokku?

9. Peetril on $\frac{1}{4}$ osa raamatust lugemata. Missuguse osa raamatust on ta läbi lugenud?

10. Poemehel jäi päeva jooksul $1\frac{1}{2}$ leiba müü-
mata. Õhtul koju minnes võttis ta $\frac{1}{4}$ leiba kaasa. Kui
palju leiba jäi tal poodi?

11.

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} =$$

$$\frac{1}{4} + \frac{1}{4} =$$

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{4} =$$

$$\frac{3}{4} + \frac{1}{4} =$$

12.

$$1 - \frac{1}{2} =$$

$$\frac{1}{2} - \frac{1}{4} =$$

$$\frac{3}{4} - \frac{1}{4} =$$

$$1 - \frac{1}{4} =$$

13.

$$1\frac{1}{2} + \frac{1}{2} =$$

$$7\frac{1}{4} + \frac{1}{4} =$$

$$3\frac{1}{2} + \frac{1}{4} =$$

$$12\frac{3}{4} + \frac{1}{4} =$$

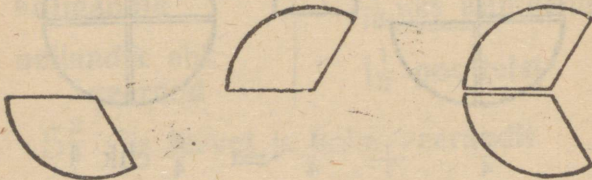
14.

$$9 - \frac{1}{2} =$$

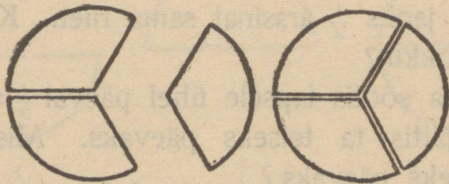
$$18\frac{1}{2} - \frac{1}{4} =$$

$$13\frac{3}{4} - \frac{1}{2} =$$

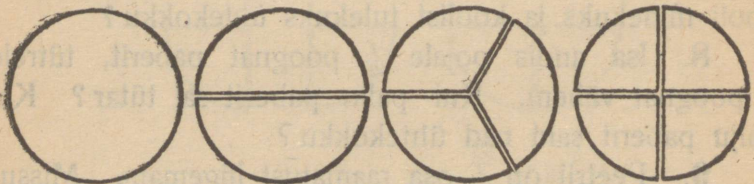
$$11 - \frac{1}{4} =$$

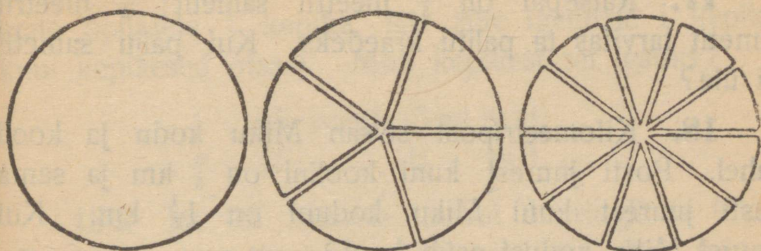
$$\frac{1}{3} + \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

$$\frac{2}{3} + \frac{1}{3} = \frac{3}{3} \text{ ehk } 1$$

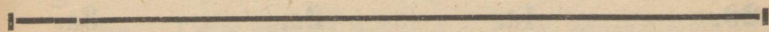

$$1 = \frac{2}{2} = \frac{3}{3} = \frac{4}{4}$$

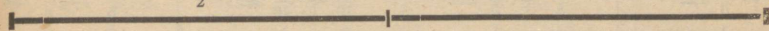

$$1 = \frac{5}{5} = \frac{10}{10}$$

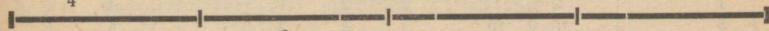
1 detsimeeter

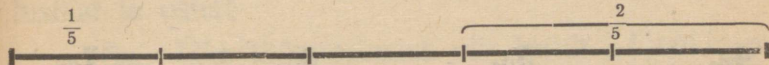
$$\frac{1}{2}$$

$$\frac{1}{4}$$

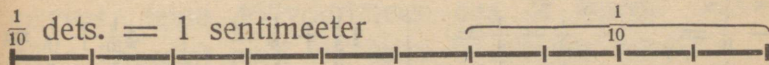

$$\frac{3}{4}$$

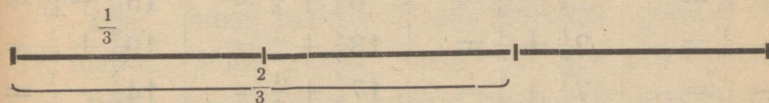
$$\frac{1}{5}$$

$$\frac{2}{5}$$

$$\frac{1}{10} \text{ dets.} = 1 \text{ sentimeeter}$$

$$\frac{1}{10}$$

$$\frac{1}{3}$$

$$\frac{2}{3}$$

15. Ema lubas Lilli 1 tunniks välja. $\frac{1}{3}$ tund tarvitas Lilli kõndimiseks, ülejäänud aja oli ta oma kooliõe pool. Kui kaua oli ta kooliõe pool?

16. Rauapoes müüdi ühele ostjale $\frac{1}{3}$ sülda vasktraati, teisele ostjale $\frac{2}{3}$ sülda sama traati. Kui palju vasktraati müüdi poes ühtekokku?

17. Rätsepal oli $\frac{4}{5}$ meetrit sametit; $\frac{1}{5}$ meetrit sametit tarvitas ta palitu kraedeks. Kui palju sametit jäi üle?

18. Kilomeetripost seisab Miku kodu ja kooli vahel. Posti juurest kuni koolini on $\frac{3}{5}$ km ja sama posti juurest kuni Miku koduni on $1\frac{1}{5}$ km. Kui kaugel Miku kodust asub kool?

19. Klaaspurk kaalub $\frac{3}{10}$ kilogrammi, piim kaalub $\frac{7}{10}$ kg. Kui palju kaalub purk ühes piimaga?

20.

$$\begin{aligned} \frac{1}{3} + \frac{1}{3} &= \\ \frac{2}{3} + \frac{1}{3} + & \\ \frac{1}{5} + \frac{1}{5} &= \\ \frac{2}{5} + \frac{1}{5} &= \end{aligned}$$

1a.

$$\begin{aligned} \frac{3}{5} + \frac{1}{5} &= \\ \frac{4}{5} + \frac{1}{5} &= \\ \frac{1}{10} + \frac{1}{10} &= \\ \frac{3}{10} + \frac{1}{10} &= \end{aligned}$$

2a.

$$\begin{aligned} \frac{7}{10} + \frac{1}{10} &= \\ \frac{9}{10} + \frac{1}{10} &= \\ \frac{2}{3} - \frac{1}{3} &= \\ 1 - \frac{1}{3} &= \end{aligned}$$

3a.

$$\begin{aligned} \frac{2}{5} - \frac{1}{5} &= \\ \frac{3}{5} - \frac{1}{5} &= \\ \frac{4}{5} - \frac{1}{5} &= \\ 1 - \frac{1}{5} &= \end{aligned}$$

4a.

$$\begin{aligned} 1 - \frac{1}{10} &= \\ \frac{3}{10} - \frac{1}{10} &= \\ \frac{7}{10} - \frac{1}{10} &= \\ \frac{9}{10} - \frac{1}{10} &= \end{aligned}$$

5a.

$$\begin{aligned} \frac{1}{2} - \frac{1}{4} &= \\ \frac{1}{5} - \frac{1}{10} &= \\ 2\frac{1}{3} + \frac{1}{3} &= \\ 7\frac{2}{3} + \frac{1}{3} &= \end{aligned}$$

6a.

$$\begin{aligned} 1\frac{1}{5} + \frac{1}{5} &= \\ 6\frac{2}{5} + \frac{1}{5} &= \\ 13\frac{3}{5} + \frac{1}{5} &= \\ 17\frac{4}{5} + \frac{1}{5} &= \end{aligned}$$

7a.

$$\begin{aligned} 4\frac{1}{10} + \frac{1}{10} &= \\ 15\frac{3}{10} + \frac{1}{10} &= \\ 19\frac{9}{10} + \frac{1}{10} &= \\ 14\frac{2}{5} - \frac{1}{5} &= \end{aligned}$$

8a.

$$\begin{aligned} 11\frac{3}{10} - \frac{1}{10} &= \\ 5\frac{2}{3} - \frac{1}{3} &= \\ 12 - \frac{1}{3} &= \\ 7\frac{4}{5} - \frac{1}{5} &= \end{aligned}$$

9a.

$$\begin{aligned} 19\frac{7}{10} - \frac{1}{10} &= \\ 15 - \frac{1}{5} &= \\ 18 - \frac{3}{10} &= \\ 2 - \frac{2}{3} &= \end{aligned}$$

10a.

$$\begin{aligned} \frac{1}{3} + x &= \frac{2}{3} \\ \frac{1}{4} + x &= 1 \\ \frac{2}{5} + x &= \frac{4}{5} \\ \frac{7}{10} - x &= \frac{3}{10} \end{aligned}$$

11a.

$$\begin{aligned} 1 - x &= \frac{3}{5} \\ x - \frac{3}{10} &= \frac{7}{10} \\ 2 - x &= 1\frac{1}{4} \\ 2\frac{3}{4} + x &= 7 \end{aligned}$$

12a. Võta 15 kepikest. Jaga kepike sed 5-le õpilasele ühetasaselt ära. Kuidas seda teed? (Esiteks igale õpilasele 1 kepike, siis jälle igäühele 1 kepike, kuni kepike sed otsas). Mitu kepike sai igäüks?

$$15 \text{ jagada } 5\text{-ga} = 3$$

$$15 : 5 = 3$$

13a. Isa tõi Salmele linnast 4 kringlit ja ütles: „Pool osa kringlitest anna Elmarile.“ Mitu kringlit sai Elmar?

14a. 6 õpilast istuvad kahel pingil. Kummalgi pingil on ühepalju. Mitu õpilast istub kummalgi pingil?

15a. Leib kaalub 8 naela. Pool leiba söödi õhtusöögil ära. Mitu naela leiba söödi õhtusöögil ära?

16a. Mitu sentimeetrit on pooles detsimeetris? Mitu detsimeetrit on pooles meetris?

17. Emma ostis $\frac{1}{2}$ tosinat teelusikaid. Mitu teelusikat ta ostis?

18a. Üks töövoorimees viis turult 14 sülda puid päevas, teine töövoorimees aga **2 korda vähem**. Mitu koormat puid viis teine voorimees turult?

19a. Juhan maksis 2 samahinnalise pliatsi eest 16 marka. Mitu marka maksis ta iga pliatsi eest?

20a. 18 poognat paberit jagati 9-le lapsele ühetasaselt. Mitu poognat paberit sai iga laps?

1b. 20 marka jagati 10-le vaesele ühetasaselt. Mitu marka sai iga vaene?

2b. Jukul oli 3 õuna; ühe kolmandiku osa õunu söi ta ära. Mitu õuna söi ta ära?

3b. Tiigis ujub 6 parti: $\frac{1}{3}$ osa nendest on valged, teised aga kirjud. Mitu valget parti ujub tiigis?

4b. Pikal vahetunnil ostis Priidu 9 marga eest 3 saia. Mitu marka maksab sai?

5b. Mitu sulge on $\frac{1}{3}$ tosinas?

6b. Toop karusmarju maksab 15 marka, toop pohli aga 3 korda vähem. Kui palju maksab toop pohli?

7b. Nael riisi maksab 18 marka. Kui palju maksab $\frac{1}{3}$ naela riisi?

8b.

$2 \cdot 2 =$

$4 : 2 =$

$2 \cdot 3 =$

$6 : 2 =$

$2 \cdot 4 =$

$8 : 2 =$

9b.

$2 \cdot 5 =$

$10 : 2 =$

$2 \cdot 6 =$

$12 : 2 =$

$2 \cdot 7 =$

$14 : 2 =$

10b.

$2 \cdot 8 =$

$16 : 2 =$

$2 \cdot 9 =$

$18 : 2 =$

$2 \cdot 10 =$

$20 : 2 =$

11b.

$3 \cdot 2 =$

$6 : 3 =$

$3 \cdot 3 =$

$9 : 3 =$

$3 \cdot 4 =$

$12 : 3 =$

12b.

$3 \cdot 5 =$

$15 : 3 =$

$3 \cdot 6 =$

$18 : 3 =$

$2 \cdot 1 =$

$2 : 2 =$

13b.

$3 \cdot 1 =$

$3 : 3 =$

$x : 2 = 8$

$x : 3 = 5$

$x : 2 = 3$

$x : 3 = 3$

14b. 4 poognast paberist tehti 4 väikest vihikut. Mitu poognat paberit läks igasse vihikusse?

15b. 12 puuda õunu jagati nelja perekonna vahel ühetasaselt ära. Mitu puuda sai iga perekond?

16b. Kauplusesse toodi 20 puuda peenikest suhkrut 4-jas ühesuuruses kotis. Mitu puuda suhkrut on igas kotis?

17b. Karjas on 10 looma; $\frac{1}{5}$ osa karjast on vasikad. Mitu vasikat on karjas?

18b. 15 õpilast on ühetasaselt 5 pingi peale istuma pandud. Mitu õpilast istub iga pingi peal?

19b. Mitu detsimeetrit on $\frac{1}{10}$ meetris?

20b. 1 arssin on 16 verssokit. Mitu verssokit on $\frac{1}{4}$ arssinas?

1d. 1 jalg on 12 tolli. Mitu tolli on ühes kuuendikus jalgas?

2d. Mitu sentimeetrit on $\frac{1}{5}$ detsimeetris?

3d.	$4 \cdot 1 =$	4d.	$4 \cdot 4 =$	5d.	$5 \cdot 2 =$	6d.	$6 \cdot 1 =$
	$4 : 4 =$		$16 : 4 =$		$10 : 5 =$		$6 : 6 =$
	$4 \cdot 2 =$		$4 \cdot 5 =$		$5 \cdot 3 =$		$6 \cdot 2 =$
	$8 : 4 =$		$20 : 4 =$		$15 : 5 =$		$12 : 6 =$
	$4 \cdot 3 =$		$5 \cdot 1 =$		$5 \cdot 4 =$		$6 \cdot 3 =$
	$12 : 4 =$		$5 : 5 =$		$20 : 5 =$		$18 : 6 =$

7d.	$7 \cdot 1 =$	8d.	$8 \cdot 2 =$	9d.	$10 \cdot 1 =$
	$7 : 7 =$		$16 : 8 =$		$10 : 10 =$
	$7 \cdot 2 =$		$9 \cdot 1 =$		$10 \cdot 2 =$
	$14 : 7 =$		$9 : 9 =$		$20 : 10 =$
	$8 \cdot 1 =$		$9 \cdot 2 =$		$x : 6 = 2$
	$8 : 8 =$		$18 : 9 =$		$x : 3 = 4$

10d.	$\frac{1}{2}$ osa 16-st =	11d.	$\frac{1}{10}$ osa 20-st =
	$\frac{1}{3}$ osa 15-st =		$\frac{1}{4}$ osa 12-st =
	$\frac{1}{4}$ osa 20-st =		$\frac{1}{3}$ osa 18-st =
	$\frac{1}{5}$ osa 15-st =		$\frac{1}{5}$ osa 20-st =

19d. Talul on 18 kana ühes poegadega. Kolmandik osa nendest on vanad kanad, ülejäänud on pojad. Mitme võrra on kanapoegi rohkem kui vanu kanu? Mitu korda on kanapoegi rohkem kui vanu kanu?

20d. Kusti sai emalt 8 mk. ja isalt 12 mk. raha. Ta ostis 2 marga eest paberit, kuna ta aga ülejäänud raha 6 margaliste vihikute ostmiseks tarvitas. Mitu vihikut ostis Kusti?

1e. Karjapoiss sai seente eest 5 mk. ja pähklite eest 3 korda rohkem. Ta ostis 1 paari saapapaelu 12 marga eest. Kui palju raha jäi tal üle?

2e. 3 õuna maksab 12 marka; mitu samasugust õuna võib osta 16 marga eest?

3e. Katusel istub 13 halli tuikest, valgeid tuikesi aga 6 võrra vähem. Mitu paari tuikesi istub katusel?

4e. Ühes kotis on 16 naela suhkrut, teises 8 korda vähem. Mitmeks nädalaks jätkub seda suhkrut, kui iga nädal 6 naela suhkrut ära tarvitatakse?

5e. Karla sui ema käest 4 5-margalist raha. Ta ostis õhtusöögiks 4 vesikringlit, 2 mk. tükk, ja 4 piimasaia, $2\frac{1}{2}$ mk. tükk. Kui palju raha sai Karla pagarilt tagasi?

6e. Emal oli 19 arssinat Kreenholmi vabriku puuvillast riidet. Sellest riidest õmbles ta oma tütrele Ellale 2 särki ja enesele 3 särki. Ella särgiks kulus 2 arssinat riidet. Kui palju riidet tarvitas ema särk?

7e. Leeni ostis 8 küünart paela ja maksis iga 2 küünra eest 5 marka. Kui palju raha kulutas Leeni paela ostmiseks?

8e. Kõivumäe Juhan sai 16 vakka talinisu. $\frac{1}{4}$ osa neist nisudest müüs ta ära; $\frac{1}{3}$ ülejäägist jättis ta seemneks, kuna ta aga ülejäänud nisud saiajahuks laskis jahvatada. Kui palju nisu laskis Juhan ära jahvatada?

9e. Tõnurahva Ludvi leidis, et tal jõuluks ainult 20 õuna oli järele jäänud. Nendestki oli külm ühte kõvasti näpistanud. Terved õunad jagas ta jõulupuu all oma lastele. Kõige vanemale andis ta 3 õuna, noorematele aga igaühele 4 õuna. Mitu last on Ludvil?

10e. Endel ja Lembit ostsid 18 marga eest 6 õuna. Kui palju peab neist kumbki maksma, kui Endel võttis omale 4 õuna, kuna aga Lembit võttis ülejäänud õunad omale?

11e.

$$\begin{array}{l} 15 : 3 + 6 - 9 = \\ 14 : 2 + 9 - 8 = \\ 18 : 9 + 8 + 6 = \\ 10 : 2 + 15 - 9 = \\ 12 : 3 + 8 - 5 = \end{array}$$

12e.

$$\begin{array}{l} 15 : 5 \cdot 4 - 6 = \\ 12 : 4 + 11 - 6 = \\ 16 : 8 + 17 - 4 = \\ 15 : 3 + 9 - 7 = \\ 12 : 6 \cdot 7 - 9 = \end{array}$$

13e.

$$\begin{array}{l} 18 : 3 - 4 + 5 = \\ 14 : 7 + 15 - 8 = \\ 10 : 5 \cdot 7 - 9 = \\ 16 : 4 + 12 - 6 = \\ 20 : 5 + 13 - 9 = \end{array}$$

14e.

$$\begin{array}{l} 12 : 4 \cdot 6 = \\ 15 : 5 \cdot 4 = \\ 18 : 9 \cdot 6 = \\ 14 : 7 \cdot 9 = \\ 16 : 4 \cdot 5 = \end{array}$$

15e.

$$\begin{array}{l} 3 \cdot 4 : 6 = \\ 2 \cdot 9 : 3 = \\ 4 \cdot 4 : 8 = \\ 6 \cdot 3 : 9 = \\ 4 \cdot 5 : 2 = \end{array}$$

16e.

$$\begin{array}{l} (12 : 3) + (16 : 4) = \\ (8 : 4) \cdot (12 : 4) = \\ (6 \cdot 2) - (15 : 3) = \\ (5 \cdot 3) - (18 : 6) = \\ (16 : 2) + (16 : 4) = \end{array}$$

17e.

$$\begin{array}{l} x : 2 + 8 = 15 \\ x : 2 + 7 = 15 \\ x : 4 + 9 = 13 \\ x : 5 + 8 = 12 \\ x : 9 - 1 = 1 \end{array}$$

18e.

$$\begin{array}{l} x - (15 : 5) = 9 \\ x - (14 : 2) = 7 \\ x - (16 : 4) = 7 \\ x - (18 : 2) = 4 \\ x + (18 : 6) = 20 \end{array}$$

19e.

$$\begin{array}{l} 20 : 5 : 2 = \\ 18 : 2 : 3 = \\ 18 : 3 : 2 = \\ 18 : 6 : 3 = \\ 16 : 2 : 4 = \end{array}$$

20e.	1f.	2f.
$8 : 2 : 4 =$	$12 : (11 - 9) =$	$14 : (18 : 9) =$
$9 : 3 : 3 =$	$20 : (11 - 6) =$	$12 : (11 - 9) =$
$12 : 3 : 2 =$	$18 : (18 : 2) =$	$15 : (13 - 8) =$
$14 : 7 : 2 =$	$16 : (4 : 2) =$	$18 : (18 : 2) =$
$16 : 2 : 2 =$	$15 : (13 - 8) =$	$16 : (16 : 2) =$

3f.	4f.	5f.
$2 \cdot (20 : 2) =$	$15 : (9 : 3) =$	$12 - (15 : 3) =$
$8 \cdot (12 : 6) =$	$14 : (12 : 6) =$	$11 - (14 : 2) =$
$9 : (18 : 6) =$	$12 : (18 : 6) =$	$13 - (18 : 3) =$
$6 \cdot (12 : 4) =$	$15 : (20 : 4) =$	$15 - (18 : 2) =$
$7 \cdot (14 : 7) =$	$14 : (14 : 2) =$	$19 - (20 : 4) =$

6f. $15 : 3 \cdot 4 - x = 10$	7f. $2 \cdot 6 : 3 + x = 10$
$12 : 2 \cdot 3 - x = 9$	$3 \cdot 6 : 9 + x = 9$
$14 : 7 \cdot 6 - x = 4$	$4 \cdot 3 : 6 - x = 1$
$16 : 4 \cdot 3 - x = 3$	$5 \cdot 4 : 2 - x = 3$
$20 : 5 \cdot 4 - x = 7$	$2 \cdot 9 : 6 - x = 1$

8f. $8 \cdot 2 : 4 : x = 2$	9f. $18 : 6 + 7 + x = 17$
$6 \cdot 3 : 9 : x = 1$	$7 \cdot 2 + 4 - x = 9$
$4 \cdot 4 : 2 : x = 2$	$9 : 3 + 7 + x = 18$
$5 \cdot 3 + 2 - x = 9$	$18 : 6 + 8 + x = 19$
$4 \cdot 5 - 9 + x = 19$	$12 : 3 + 9 + x = 18$

§ 12. Kahesugune jagamine jäägiga.

1. Võta 13 tammetõru. Anna igale õpilasele 2 tammetõru. Mitu õpilast sai tammetõrusid? Mitu tammetõru jäi üle?

13-sse mahub 2 6 korda ja 1 jääb üle.

13 : 2 = 6 (1)

2. Jaagul on 17 marka raha. Ta tahab selle raha eest osta väikesi vihikuid, 5 marka tükk. Mitu vihikut võib ta osta? Kui palju jääb tal raha üle?

$$17 : 5 = 3 \text{ (2).}$$

3. Hobuste-postijaamas on 19 hobust. Postijaama omanikult telliti lõbusõiduks lahtisi 4-hobuse tõldu. Mitu 4-hobuse tõlda võib postijaama omanik anda? Mitu hobust jääb tal üle?

4. Keetjal on veel 16 marka raha üle jäänud. Ta tahab selle raha eest kaalikaid osta, mis 6 mk. tükk maksavad. Mitu kaalikat võib ta osta? Kui palju jääb tal raha üle?

5. Tõmba klassitahvlile arssinapikkune joon. Mõõda see joon jalaga ära. Mitu korda mahtus jalg arssinasse? Mitu tolli jäi üle?

6. Mul on 17 kepikest. Ma tahan need kepikesed 5 õpilase vahel ühetasaselt ära jagada. Mitu kepikest saab iga õpilane? Mitu kepikest jääb üle?

Lahendus:

Annan 1 kepikese igaühele, siis jääb 12 kepikest üle;
 annan 2 kepikest igaühele, siis jääb 7 kepikest üle;
 annan 3 kepikest igaühele, siis jääb 2 kepikest üle;

17 jagada 5-ga saab 3 ja 2 jääb üle.

$$17 : 5 = 3 \text{ (2).}$$

7. Õpetaja tahab 19 poognat paberit 7-le õpilasele ühetasaselt ära jagada nõnda, et igaüks terved poognad saaks. Mitu poognat saab iga õpilane? Mitu poognat paberit jääb üle?

8. Emal on 18 künart riiet. Leida kleidi peale läheb 5 künart riiet. Mitu kleiti võib ema Leidale õmmelda? Mitu künart riiet jääb üle?

9.

$$\begin{array}{l} 3:2 = 1 \text{ (1)} \\ 5:2 = \\ 7:2 = \\ 9:2 = \\ 11:2 = \end{array}$$

10.

$$\begin{array}{l} 13:2 = \\ 15:2 = \\ 17:2 = \\ 19:2 = \\ 4:3 = \end{array}$$

11.

$$\begin{array}{l} 7:3 = \\ 10:3 = \\ 13:3 = \\ 16:3 = \\ 19:3 = \end{array}$$

12.

$$\begin{array}{l} 5:3 = \\ 8:3 = \\ 11:3 = \\ 14:3 = \\ 17:3 = \end{array}$$

13.

$$\begin{array}{l} 20:3 = \\ 5:4 = \\ 9:4 = \\ 13:4 = \\ 17:4 = \end{array}$$

14.

$$\begin{array}{l} 6:4 = \\ 10:4 = \\ 14:4 = \\ 18:4 = \\ 7:4 = \end{array}$$

15.

$$\begin{array}{l} 11:4 = \\ 15:4 = \\ 19:4 = \\ 6:5 = \\ 11:5 = \end{array}$$

16.

$$\begin{array}{l} 16:5 = \\ 7:5 = \\ 12:5 = \\ 17:5 = \\ 8:5 = \end{array}$$

17.

$$\begin{array}{l} 13:5 = \\ 18:5 = \\ 9:5 = \\ 14:5 = \\ 19:5 = \end{array}$$

18.

$$\begin{array}{l} 7:6 = \\ 13:6 = \\ 19:6 = \\ 8:6 = \\ 14:6 = \end{array}$$

19.

$$\begin{array}{l} 20:6 = \\ 9:6 = \\ 15:6 = \\ 10:6 = \\ 16:6 = \end{array}$$

20.

$$\begin{array}{l} 11:6 = \\ 17:6 = \\ 8:7 = \\ 15:7 = \\ 9:7 = \end{array}$$

1a.

$$\begin{array}{l} 16:7 = \\ 10:7 = \\ 17:7 = \\ 11:7 = \\ 8:7 = \end{array}$$

2a.

$$\begin{array}{l} 12:7 = \\ 19:7 = \\ 13:7 = \\ 20:7 = \\ 9:8 = \end{array}$$

3a.

$$\begin{array}{l} 17:8 = \\ 10:8 = \\ 18:8 = \\ 11:8 = \\ 19:8 = \end{array}$$

4a.

$$\begin{array}{l} 12:8 = \\ 20:8 = \\ 13:8 = \\ 14:8 = \\ 15:8 = \end{array}$$

5a.	6a.	7a.	8a.
10 : 9 =	14 : 9 =	12 : 10 =	17 : 10 =
19 : 9 =	15 : 9 =	13 : 10 =	18 : 10 =
11 : 9 =	16 : 9 =	14 : 10 =	19 : 10 =
12 : 9 =	17 : 9 =	15 : 10 =	12 : 11 =
13 : 9 =	11 : 10 =	16 : 10 =	13 : 11 =

9a.	10a.	11a.	12a.
14 : 11 =	19 : 11 =	16 : 12 =	14 : 13 =
15 : 11 =	20 : 11 =	17 : 12 =	15 : 13 =
16 : 11 =	13 : 12 =	18 : 12 =	16 : 13 =
17 : 11 =	14 : 12 =	19 : 12 =	17 : 13 =
18 : 11 =	15 : 12 =	20 : 12 =	19 : 13 =

13a.	14a.	15a.	16a.
19 : 13 =	18 : 14 =	18 : 15 =	19 : 16 =
20 : 13 =	19 : 14 =	19 : 15 =	20 : 16 =
15 : 14 =	20 : 14 =	20 : 15 =	18 : 17 =
16 : 14 =	16 : 15 =	17 : 16 =	19 : 17 =
17 : 14 =	17 : 15 =	18 : 16 =	20 : 17 =

17a.	19 : 18 =	18a.	11 : x = 3(2)
	20 : 18 =		13 : x = 3(1)
	20 : 19 =		20 : x = 6(2)
	x : 6 = 2 (3)		19 : x = 6(1)
	x : 5 = 3 (2)		x : 2 = 8(1)

§ 13. Kordamisülesanded.

1. a) Koduloo õpetaja seletas õpilastele klassis, et iga hea lapse kohus on laululindude eest hoolitseda.

Kohe järgmisel käsitöö-tunnil hakkasid poisid kuld-nokkadele majakesi ehitama, sest kevade ligines. Valmistati ühiselt 2 majakest kasetohust ja 6 majakest puust. Mitu kuldnoka-majakest tehti?

b) Koolimaja päralt oli suur viljapuu-aed. Seal asus juba 5 vana kuldnoka-majakest, kuid 3 neist tuli ära koristada, sest et nad kõlbmatud olid. Mitu vana kuldnoka-majakest jäi aeda?

c) Aias oli veel küllalt lund ja rabadat jääd, kui poisid ühel ilusal päeval uued majakesed õunapuudele kinnitasid ja kõlblikud vanad majakesed korda seadsid. Mitu kuldnoka-majakest oli nüüd aias?

d) Lõbusad linnukesed ei lasknud endid kaua oodata. Varsti asus igasse majakesesse kuldnoka-paar, kes lastele palju rõõmu sünnitasid. Mitu kuldnoka asus aeda?

e) Suve jooksul sigis igasse pesasse peenikest peret. Mõnigi noor linnuke sai suve jooksul kas kassi või mõne muu õnnetuse läbi surma, kuid sügiseks oli aias siiski 20 noort lindu, kes kõik tervetena ja rõõmsatena endid pika lõunamaa-teenonna vastu valmistasid. Mitu noort kuldnoka tuleb **keskmiselt** iga majakese kohta?

2. a) Kaasiku talu õuna-aed oli kaitseta külma põhjatuule vastu. Ühel ilusal lehekuu-päeval tõi peremees oma kaasiku servalt karjamaalt 17 noort kuusekest. Need kuusekesed istutati kõik õuna-aia põhjapoolsele küljele. 10 kuuske istutas peremees ise, ülejäänud kuused aga tema vanem poeg. Mitu kuusekest istutas vanem poeg?

b) Aia äärde oli veel parajasti 3 kuuse jaoks ruumi jäänud. Seda märkas kõige noorem perepoeg ja istutas sinna omale 3 õnnekuuske. Mitu kuuske istutati ühtekokku ?

c) Kuivade ilmade tõttu oli tarvis noori puid tingimata igapäev kasta. Seks otstarbeks toodi õue pealt lombist igapäev 3 toobrit vett ; igasse toobrisse mahtus 6 pange. Mitu pange vett kulus kuuskede kastmiseks igapäev ?

d) Kastmist toimetasid kõik 5 Kaasiku talu perepoega. Mitu kuuske tuli keskmiselt igal vennal kasta ?

3. a) Väikese Manni valge kana oli salaja pesa teinud ja hauduma läinud. Ühel ilusal päeval tuli ta 15 pojaga aida alt välja. Manni rõõm oli suur, kuid üürrike : juba esimesel nädalal viis vares $\frac{1}{5}$ osa poegadest ära. Mitu kanapoega viis vares ära ? Mitu kanapoega jäi alles ?

b) Sügise poole selgus, et $\frac{1}{3}$ osa allesjäänud kanapoegadest kuked olid. Kuket müüs ema Tallinna turul ära. Mitu noort kukke müüs ema ära ? Mitu noort kana oli ?

c) Kõik noored kanad jättis Manni ema kasu peale. Järgmise aasta munadepühiks sai Manni igalt noorelt kanalt 2 muna, kuna aga vana kana 4 muna munes. Mitu muna sai Manni pühiks üldse ?

4. a) Kui loomad vagusalt sõid, siis punus hoolikas Villu korve. Tal oli nõu suve jooksul 20 korvi punuda, jõudis neid teha aga 2 korvi võrra vähem. Mitu korvi punus Villu suve jooksul ?

b) $\frac{1}{3}$ osa punutud korvidest oli määratud marjade jaoks. Need müüs Villu juba esimeste maasikate ajal külalastele ära. Ülejäänud korvid olid kartulikorvid. Mitu marjakorvi müüs Villu lastele? Mitu kartulikorvi oli Villul?

c) Kartulikorvidest ostis Villu perenaine 3 tükki omale, kuna aga Villu ema ülejäänud korvid maarjalaadal 3 ostjale ühetasaselt ära müüs. Mitu korvi müüs ema laadal? Mitu korvi ostis iga ostja?

5. a) Tartu arstirohtude-väli oli suvel kuivade ilmadega lapsi täis, isegi väike Leili oma õe Elliga oli kummeleid korjamas. Leili korjas 3 naela ja Elli 2 n. päevas. Neile maksti 4 mk. naela pealt. Kui palju raha teenisid Leili ja Elli päevas ühtekokku?

b) Nende vanem vend Elmar oli virgem: sama tasu eest teenis ta üksida 20 marka päevas? Mitu naela kummeleid korjas Elmar päevas?

6. a) Ühel ilusal juulikuu hommikul oli Narva kaluritel haruldaselt õnne: nad tõmbasid 3 mehe kohta ühtekokku 16 puuda lõhekala välja. Esimese kaluri püük oli $\frac{1}{4}$ osa tervest püügist, Ta müüs oma saagi 2-le Tallinna lõhesoolajale ühetasaselt ära. Mitu puuda lõhekala ostis kumbki soolaja?

b) Teise kaluri püük oli 3 puuda võrra suurem kui esimese kaluri püük. 1 puuda oma saagist müüs ta Narva elanikkudele naelaviisi ära, kuna ta ülejäänud lõhekala ise ära soolas. Mitu puuda lõhekala soolas ta?

c) Kolmas kalur suitsetas oma saagi ära ja saatis ta Tartusse müügile. Mitu puuda lõhekala suitsetas kolmas kalur Tartusse saatmiseks?

7. Teenijale anti 20 marka. Ta ostis 2 naela leiba, 8 marka nael. Mitu marka sai ta tagasi?

8. Aias on 18 peenart; 5-el peenral on kurgid, 3-el peenral aiamaasikad ja 2-el peenral suhkruhersed; ülejäänud peenrad on porgandite ja peetide tarvis ühetasaselt ära jaotatud. Mitu peenart on porgandeid ja peete?

9. Jaan Võsu elumaja on 18 kilomeetrit linnast kaugel. Kodust linna laadale minnes kõndis Jaan esimesel tunnil 5 kilomeetrit, teisel tunnil 4 kilomeetrit, kuna ta viimaks aga 3 kilomeetrit tunnis edasi liikus. Mitme tunniga käis Jaan Võsu linnamaa ära?

10. Peetri karjas on 5 lehma, lambaid aga 3 korda rohkem. Mihkli karjas on 8 lehma ja lambaid 3 võrra rohkem. Kummal on rohkem loomi hoida? Mitme võrra on tal rohkem loomi hoida?

11. Väikemaapidaja külvas 3 vakka rukkeid ja 2 vakka talvnisu. Rukis andis 6 seemet, nisu aga 10 seemet. Mida sai maapidaja rohkem: rukkeid või nisu, ja kui palju rohkem?

12. Algkooli õpilane ostis 14 marga eest vihkuid, 7 marka tükk, ja 16 marga eest väikesi vihkuid, 4 marka tükk. Mitu vihikut ostis õpilane ühtekokku?

13.

$$\begin{array}{l}
 7 \cdot 2 - 6 + 7 - 12 + 4 + 12 = \\
 15 : 5 + 8 - 6 + 11 - 9 + 11 = \\
 5 \cdot 4 - 7 - 5 + 12 - 3 - 13 = \\
 12 : 3 + 7 - 4 + 12 - 8 - 11 = \\
 2 \cdot 9 - 6 - 3 + 11 - 8 - 11 =
 \end{array}$$

14.

$$\begin{array}{l}
 2 \cdot 8 - 8 + 5 - 11 + 2 + 16 = \\
 20 : 5 + 4 + 9 - 16 + 3 + 14 = \\
 4 \cdot 3 - 5 + 7 - 13 + 2 + 17 = \\
 14 : 2 + 6 - 8 + 13 + 2 - 14 = \\
 3 \cdot 5 - 9 - 4 + 17 - 1 - 16 =
 \end{array}$$

15.

$$20 : 2 + 8 - 2 - 13 + 8 - 10 =$$

$$6 \cdot 2 - 7 - 3 + 14 - 9 + 12 =$$

$$16 : 2 + 4 - 7 + 13 - 9 + 11 =$$

$$2 \cdot 7 - 8 + 7 - 11 - 1 + 19 =$$

$$12 : 4 + 8 - 2 + 11 - 1 - 15 =$$

16.

$$12 : 2 + 6 + 6 - 14 - 1 + 15 =$$

$$8 \cdot 2 - 7 + 9 - 13 + 9 - 12 =$$

$$12 : 2 + 5 - 9 + 12 - 9 + 14 =$$

$$3 \cdot 4 - 1 - 7 + 11 - 7 + 12 =$$

$$14 : 7 + 9 - 6 + 10 - 6 + 11 =$$

17. Kahes taskus on ühtekokku 20 marka; ühes taskus on 4 marga võrra vähem kui teises. Mitu marka on kummaski taskus?

18. Aednik müüs 3 kurki, 3 marka tükk, 4 kaalikat, 1 mark tükk, ja 12 õuna, 1 mark paar. Kui palju raha sai aednik?

19. Ema ostis 10 naela Ameerika püüli. Sellest jahust tegi ta Valve sünnipäevaks saia. Jahu andis 4 naela juurdeküpsist. Mitu saia oli küpsetatud, kui 1 sai kaalus 5 naela, teised saiad olid aga 3-naelalised?

20. Jaak ostis 3 sulge, 2 marka tükk, ja 8-margalise pliiatsi. Peale seda jäi tal just niipalju raha üle, et ta oleks saanud 2 kolmemargalist vihikut osta. Kui palju raha oli Jaagul esialgu?

1a. 6 aasta eest oli Miina 8 aastat vana; 4 aasta eest oli aga Miili 7 aastat vana. Kumb neist on vanem ja kui palju on ta vanem?

2a. Anton ostis 4 poognat paberit, 2 marka poogen, ja mõned präänikud, $\frac{1}{2}$ marka tükk. Mitu präänikut ostis Anton, kui ta präänikute ostmiseks 1 marga vähem kulutas kui paberi ostmiseks?

3a. Esimeses klassis on 20 poissi, aga tütarlapsi 2 korda vähem. Teises klassis on 16 poissi, aga tütar-

lapsi 11 võrra vähem. Kus on rohkem tütarlapsi: esimeses või teises klassis, ja kui palju rohkem?

4a. Kirja ümbrik maksab 1 mark; poogen kirja-paberit maksab ka 1 mark ja postmark maksab 5 marka. Mitu kirja võib ära saata 20 marga eest ja kui palju raha jääb üle?

5a. 10 . 2	6a. 18 : 9	7a. 2 . 10	8a. 20 : 4	9a. 2
— 5	+ 9	— 7	+ 8	. 8
— 8	— 3	— 4	— 7	— 9
+12	+11	+11	+12	+ 4
— 3	— 5	— 7	— 9	— 3
—12	—13	—11	+10	. 2

10a. 20	11a. 4	12a. 4	13a. 6
— 13	. 4	+ 8	+ 8
. 2	+ 4	— 6	: 7
+ 2	— 15	: 2	+ 16
— 13	: 5	+ 5	: 3
. 4	+ 19	: 4	+ 14

14a. 5 pingi peal istuvad õpilased 3 kaupa, 2 pingi peal aga 2 kaupa. Mitu õpilast on ühtekokku?

15a. Jaanil on 2 valget kodujänest, musti 2 korda rohkem kui valgeid ja halle 3 korda rohkem kui valgeid. Mitu kodujänest on Jaanil?

16a. Peetril on 5 mk. raha, Jukul 2 marga võrra rohkem kui Peetril ja Priidul 4 marga võrra vähem kui Jukul. Mitu marka saaks neist igaüks, kui nad kõik raha eneste vahel ühetasaselt ära jagaksid?

17a. Peres on 4 poega ja 2 tütar. Igale pojale andis isa 4 õuna ja igale tütrele 2 õuna võrra vähem kui igale pojale. Mitu õuna andis isa lastele?

18a. Näitusel osteti $1\frac{1}{2}$ tosinal toolisid. $\frac{1}{3}$ osa toolidest pandi saali, kuna ülejäänud toolid kirjutustuppa, söögituppa ja magamistuppa ühetasaselt ära jaotati. Mitu tooli sai kirjutustuppa?

19a. Ühele kaalukausile asetati 3 5-kilogrammiline vihti ja teisele kaalukausile 2 ühesuurust suhkrupead ja veel 1-kilogrammiline viht. Mitu kilogrammi kaalub kumbki suhkrupea?

20a. Poodnikul oli 19 puuda nisupüüli. 2 kotis oli 2 puuda kummaski, ülejäänud kottides oli 3 puuda igaühes. Mitu kotti püüli oli poodnikul üldse?

1b. Kolmel karjasel on ühtekokku 16 karielajat. Ühel neist on 6 karielajat, teisel karjasel aga 2 võrra vähem. Mitu karielajat on kolmandal karjasel?

2b. 5 naela jahu annab küpsetamisel 7 naela naela-saia. Mitu naela saia annab küpsetamisel 10 naela jahu?

3b. 3 marga eest annab kaupmees 4 sulge; mitu sulge annab ta 15 marga eest?

4b. 5 ratsapolgu hobust toodi rautamiseks. 2 hobusel oli tarvis rautada ainult esimesed jalad, kuna aga ülejäänud hobustel tuli kõik jalad rautada. Mitu rauda tarvitas polgu sepp nende hobuste rautamiseks?

5b. 19-pangelises tões on praegu 7 pange jõevett. Mitu korda peab pesunaine kaelkookudega vett juurde tooma, et tões täis saaks, kui ta iga kord 2 pange vett toob?

6b. Jüril oli 3 3-margalist raha ja 8 1-margalist raha. Ta ostis enesele vihikuid, 5 mk. tükk. Kui palju raha jäi tal üle?

7b. Lillil ja Lullil oli ühtekokku 13 seent. Kui Lilli 3 ussitanud seent ära viskas, siis jäi neil kummalgi ühepalju seeni järele. Mitu seent oli esialgu kummalgi?

8b. Kahes taskus on ühtekokku 20 mk. Ühes taskus on 2 marga võrra vähem kui teises taskus. Mitu marka on kummaski taskus?

9b. Saianaisel on ühtekokku 17 vesikringlit ja piimasaia. Piimasaia on tal 5 võrra vähem kui kringleid. Mitu vesikringlit ja mitu piimasaia on saianaisel?

10b. Leida ja Miili said kummelite korjamise eest ühtekokku 20 marka. Kui palju raha sai kumbki, kui Leida korjas 2 naela ja Miili 3 naela kummeleid?

11b. Miku ja Peeter ostsid 15 marga eest 5 õuna. Miku võttis 2 õuna, ülejäänud õunad said Peetrile. Kui palju raha tuleb kummalgi maksta?

12b. Vennal oli 10 mk. raha, õel aga $\frac{4}{5}$ osa sellest summast. Selle raha eest ostsid nad 9 sulge. Mitu sulge saab vend ja mitu sulge saab õde?

13b. Vanem vend on 16 aastat vana, keskmine vend aga 2 aastat noorem, kuna aga noorem vend 2 korda noorem on kui keskmine vend. Kui vana on noorem vend?

14b. Tisler teeb 3 päevaga laua valmis. Mitu samasugust lauda teeb ta 2 nädala ja 3 päevaga, kui ta ainult äripäevadel töötab?

15b. Poisil on 5 3-margalist raha. Ta tahab osta 10 sulge, 1 mk. tükk, ja 3 väikest vihikut, 3 mk. tükk. Kui palju raha puudub tal?

16b. Jakob ostis 2 õuna, 3 mk. tükk, ja mõne pirni, 4 mk. tükk. Mitu pirni ostis Jakob, kui ta ühtekokku 18 marka kulutas?

17b. Vabadik sai oma väikeselt põllult 20 puuda otri. $\frac{1}{5}$ osa jättis ta seemneks, $\frac{1}{4}$ osa ülejäägist laskis ta tangudeks jahvatada, kuna ta aga ülejäänud odrad seale söötis. Kui palju otri söötis ta seale?

18b. Tädi tõi lastele 16 pirni ja ütles: $\frac{1}{4}$ osa pirnidest saab Jukule, $\frac{1}{3}$ osa ülejäägist Mannile, kuna kõik ülejäänud pirnid väikesele Lindale saavad. Mitu pirni sai iga laps?

$$\begin{aligned}
 19b. \quad & (7 \cdot 2) - (12 : 4) = \\
 & (4 \cdot 3) - (16 : 4) = \\
 & (15 : 3) + (18 : 6) = \\
 & (12 : 3) + (14 : 7) = \\
 & (8 \cdot 2) - (3 + 7) = \\
 & (9 \cdot 2) - (16 - 9) =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 20b. \quad & (4 \cdot 2) - (16 : 4) = \\
 & (7 \cdot 2) - (18 - 9) = \\
 & (3 \cdot 3) + (20 : 5) = \\
 & (4 \cdot 5) - (6 \cdot 3) = \\
 & (9 \cdot 2) - (4 \cdot 4) = \\
 & (5 \cdot 3) - (6 \cdot 2) =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 1d. \quad & 7 \cdot (13 - 6 - 5) = \\
 & 6 \cdot (14 - 9 - 2) = \\
 & 5 \cdot (12 - 4 - 5) = \\
 & 4 \cdot (17 - 8 - 6) = \\
 & 9 \cdot (19 - 9 - 8) = \\
 & 8 \cdot (11 - 6 - 3) =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 2d. \quad & 3 \cdot (16 - 9 - 1) = \\
 & 2 \cdot (14 - 2 - 3) = \\
 & 10 : (12 - 3 - 4) = \\
 & 14 : (18 - 9 - 2) = \\
 & 16 : (14 - 5 - 5) = \\
 & 18 : (12 - 4 - 5) =
 \end{aligned}$$

3d. $(12 + 6) : (12 - 6) =$ $(11 + 5) : (11 - 7) =$ $(15 + 3) : (15 - 9) =$ $(14 - 7) \cdot (11 - 9) =$ $(13 - 8) \cdot (14 - 10) =$ $(14 + 2) : (14 - 6) =$	4d. $(13 + 2) : (13 - 8) =$ $(12 + 8) : (12 - 8) =$ $(14 + 1) : (14 - 9) =$ $(11 - 8) \cdot (12 : 2) =$ $(12 - 9) \cdot (15 - 9) =$ $(16 - 8) \cdot (18 : 9) =$
--	---

5d.

$$(10 : 2) + (12 : 3) + 5 =$$

$$(12 : 2) \cdot (15 : 5) - 7 =$$

$$(14 : 2) + (15 : 3) + 8 =$$

$$(18 : 2) + (18 : 9) + 7 =$$

$$(15 : 3) + (4 \cdot 2) - 9 =$$

$$(7 \cdot 2) - (18 : 3) - 4 =$$

6d.

$$(10 : 2) + (12 : 3) + (16 : 4) =$$

$$(12 : 2) + (15 : 3) - (20 : 4) =$$

$$(18 : 3) + (16 : 4) - (12 : 6) =$$

$$(14 : 7) + (18 : 9) - (16 : 4) =$$

$$(3 \cdot 6) + (8 : 4) - (12 : 3) =$$

$$(16 : 2) + (18 : 3) - (4 \cdot 2) =$$

7d. $(10 \cdot 2) - (20 : 2) + (5 \cdot 2) - 17 =$
 $19 - (7 + 12) + (19 - 14) + (19 - 7) =$
 $(18 : 2) + (18 : 3) + (18 : 6) - 14 =$
 $(10 : 2) + (2 \cdot 5) + (14 : 7) - 15 =$
 $(4 \cdot 4) - (16 - 7) - (16 : 4) + 9 =$
 $15 - (15 - 12) - (15 - 13) - (15 : 3) =$

8d. $14 - (12 : 3) + (11 - 7) - (14 : 7) =$
 $(2 \cdot 4) + (10 : 2) - (13 - 6) + 6 =$
 $12 - (12 : 3) - (12 : 4) - (12 : 6) =$
 $10 + (11 : 11) - (3 \cdot 2) + 4 - 9 =$
 $(4 \cdot 4) + (20 : 5) - (20 - 12) - 8 =$
 $(19 - 12) + (19 - 15) + (19 - 18) + 7 =$

$$\begin{aligned}
 9d. \quad & (6.3) - (8:9) - (18:6) - 13 = \\
 & 17 - (3.3) - (12:2) - (16:8) = \\
 & 9 + 7 - (16:8) - 12 + 7 + 6 = \\
 & (14:2) + (4.2) - (15 - 6) + 8 = \\
 & (14 - 5) + (14 - 9) - (14:7) - 9 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 10d. \quad & (6.2) - (8:4) - 4 + (12:2) = \\
 & 11 + (6:2) - (2.4) + (11:1) = \\
 & (20 - 8) + (20 - 17) + (20 - 15) - 5 = \\
 & (1.19) - 15 + (19 - 8) + 4 - 17 = \\
 & 18 - (4.4) + (18:6) + 13 - 9 = \\
 & (3.5) + 2 - (17 - 2) + 14 - 9 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 11d. \quad & 16 - (16 - 5) + (16:2) + 3 - 7 = \\
 & (15:1) - 8 - 5 + 9 + (12:3) = \\
 & (14:2) + (14:7) + (10:2) - 6 = \\
 & (2.5) + 3 - (13 - 5) + 6 + 2 = \\
 & (12:3) + (12:2) + 2 - (3.4) = \\
 & (5.2) - (8:2) + (2.2) + 1 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 12d. \quad & (20:10) + (3.6) - (20 - 15) - 8 = \\
 & (4.3) + 7 - (19:19) - 9 - 6 = \\
 & (18 - 15) + (18:2) + 6 - (18 - 4) = \\
 & (4.4) + 1 - (17 - 9) + 5 - 8 = \\
 & (2.7) + 2 - (16 - 10) + (16:4) = \\
 & 15 - (5.2) + 6 + (12:3) - 7 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 13d. \quad & 13 + (14:14) + (14 - 11) - 7 - 9 = \\
 & 6 + (3.2) + 1 - (4 + 9) + 5 = \\
 & (4.3) - (12:4) + (9:3) - 9 = \\
 & (8:4) + (3.3) - 5 + (2.2) = \\
 & 20 - (7.2) + (3.3) + 5 - 16 = \\
 & (2.9) + 1 - (19 - 3) + 10 - 7 =
 \end{aligned}$$

- 14d.** $(4 \cdot 2) + (2 \cdot 5) - 16 + (18 : 2) =$
 $(3 \cdot 3) + (2 \cdot 4) - 13 + (17 - 6) =$
 $(2 \cdot 8) - (3 \cdot 3) + (16 - 8) + 1 =$
 $(3 \cdot 5) - (8 : 2) - 7 + 11 - 2 =$
 $9 + 5 - (14 : 2) + (9 : 3) + 4 =$
 $(13 : 1) - 12 + (2 \cdot 6) - 2 - 8 =$
- 15d.** $(2 \cdot 6) - (12 : 6) - 8 + 10 - 8 =$
 $(3 \cdot 3) + (1 \cdot 2) - (10 : 2) - 6 =$
 $(20 : 2) + (20 : 5) + (20 : 4) + 1 =$
 $(4 \cdot 4) + 3 - (3 \cdot 6) + 17 + 1 =$
 $(2 \cdot 9) - (3 \cdot 5) + 15 - (18 : 3) =$
 $(14 + 3) - (17 : 1) + (17 - 6) + 6 =$
- 16d.** $(3 \cdot 4) + 4 - (16 : 4) + 3 + 1 =$
 $8 + 7 - (15 - 4) + 9 - (15 : 15) =$
 $11 + (14 - 11) - (14 : 7) + 2 - 8 =$
 $(1 \cdot 13) - 9 + (13 : 13) + 8 - 6 =$
 $(12 : 2) + (10 : 2) + 1 - 8 + 3 =$
 $7 + (2 \cdot 2) - (3 \cdot 3) + 8 + 1 - 9 =$
- 17d.** $(5 \cdot 4) - 8 + (15 : 5) + 5 - 19 =$
 $(19 - 8) + (19 - 11) - (19 - 14) - 7 =$
 $(18 : 3) + (3 \cdot 3) - (18 - 11) + 6 =$
 $(1 \cdot 17) - 9 + (17 : 17) + 8 - 16 =$
 $(8 \cdot 2) - 9 + (16 - 8) + 1 - 5 =$
 $12 + (15 : 5) - (12 : 4) + 3 - 8 =$
- 18d.** $(14 : 7) + 12 - (12 : 4) - 5 + 8 =$
 $(3 \cdot 3) + 4 - 8 + (4 \cdot 2) - 7 =$
 $(12 : 6) + (12 : 4) + (12 : 3) + 2 =$
 $(10 : 2) + (3 \cdot 2) - 9 + 6 + 3 =$
 $(10 \cdot 2) - (20 - 9) + (20 : 4) + 6 =$
 $(5 \cdot 3) + (2 \cdot 2) - 17 + (19 - 6) =$

$$\begin{aligned}
 19d. \quad & 13 + (15 : 3) - (18 : 6) - (18 : 9) = \\
 & (17 . 1) - (17 - 13) - (17 - 15) - 8 = \\
 & (16 : 4) + (16 : 2) + (16 : 8) + 2 = \\
 & (15 : 3) + (15 : 5) + 7 - 9 + 5 = \\
 & 14 - (14 - 9) + 5 - (14 : 2) + 7 = \\
 & (4 . 2) + 5 - (8 + 5) + 6 + 4 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 20d. \quad & (3 . 4) - (12 : 3) + 3 - 6 + 7 = \\
 & (2 . 3) + 5 - (8 : 2) + 4 - 6 = \\
 & (4 . 5) - 13 + (20 : 10) + 11 - 15 = \\
 & (6 . 3) + 1 - (19 - 15) + 2 + 2 = \\
 & (9 . 2) - (18 : 2) + 6 - 7 + 10 = \\
 & (4 + 13) - (17 - 6) + 5 - 8 + 14 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 1e. \quad & (4 . 4) - 12 + (16 : 8) + 10 - 11 = \\
 & 15 - (15 : 5) - (15 - 8) + 10 - 6 = \\
 & 14 - (14 : 2) + 6 - 8 + (9 - 2) = \\
 & (3 . 4) + 1 - (10 : 2) + 5 - 7 = \\
 & (12 : 4) + (12 : 2) - 1 + 2 + 2 = \\
 & 6 + (10 : 2) - (9 : 3) - 4 + 5 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 2e. \quad & (2 . 10) - 16 + (20 : 5) - 7 + 3 = \\
 & 19 - (19 - 12) + 5 + 2 - (19 - 16) = \\
 & (3 . 6) - 5 + (18 : 9) + 3 - 7 = \\
 & 17 - (16 : 2) + 6 - (17 - 5) + 14 = \\
 & 16 - (5 . 3) + 7 - (16 : 2) + 9 = \\
 & (5 . 3) - (9 : 3) - 8 + 11 - 6 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 3e. \quad & (7 . 2) - (12 : 6) + 2 - 8 + 3 = \\
 & 13 - (6 . 2) + 8 - (13 - 5) + 12 = \\
 & (2 . 6) - 9 + (12 : 4) + 6 - 7 = \\
 & 11 - (6 : 3) - 8 + (4 . 2) + 2 = \\
 & (2 . 3) + (2 . 2) - (4 . 2) + 6 - 7 = \\
 & (6 : 3) + (9 : 3) + (4 : 2) + 3 - 5 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 4e. \quad & 8 - 3 + (4 \cdot 1) - (8 : 2) + (10 : 2) = \\
 & (3 \cdot 3) - (4 \cdot 2) + 9 - (9 : 3) + 2 = \\
 & 3 - (9 : 3) + 10 - (5 : 5) - (3 \cdot 3) = \\
 & 10 - (3 \cdot 2) - (2 \cdot 2) + (6 : 3) + 7 = \\
 & (4 \cdot 2) + (4 : 2) - 6 + (10 : 5) + 4 = \\
 & (10 : 5) + (10 : 2) + (8 : 4) + 1 - 9 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 5e. \quad & 1 + (3 \cdot 3) - 6 + (8 : 2) - (2 \cdot 2) = \\
 & 8 - (10 : 2) + (2 \cdot 3) - 4 + (8 : 4) = \\
 & 8 - 5 + (3 \cdot 2) - 7 + (10 : 2) = \\
 & (3 \cdot 3) - 6 + (8 : 4) + 5 - 8 = \\
 & 10 - (10 : 5) - (4 \cdot 2) + 6 + 4 = \\
 & 7 + (6 : 2) - (3 \cdot 3) + (4 \cdot 2) =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 6e. \quad & 4 + (2 \cdot 3) - (10 : 2) + 3 - 8 = \\
 & (8 : 4) + (4 \cdot 2) - 9 + 7 - 5 = \\
 & (2 \cdot 5) - (10 : 5) - 3 + 5 - 6 = \\
 & 9 - (6 : 3) + 3 - (2 \cdot 4) + 2 = \\
 & 4 + (8 : 2) + (8 : 4) - 8 + 7 = \\
 & 10 - (2 \cdot 3) - (2 \cdot 2) + 7 + 3 =
 \end{aligned}$$

7e. Jaagul on 7 vihikut, Juhanil 2 vihikut, Mikul sama palju kui Jaagul ja Juhanil ühtekokku. Mitu vihikut oleks igal poisil, kui nad vihikud eneste vahel ühetasaselt ära jaotaksid?

8e. Perenaine ostis 2 kringlit, $2\frac{1}{2}$ mk. tükk, 3 piimasaia, 3 mk. tükk, ja ühe suhkrusaia, 4 mk. Mitu marka maksab keskmiselt iga sai?

9e. Hommikul oli 8 kraadi külma, lõunal 2 ja õhtul 5 kraadi külma. Mitu kraadi on selle päeva keskmine külmus?

10e. Tiiu on 15 a. vana, tema õde Viiu on Tiiust 5 a. noorem, kuna aga nende vend Lembit Viiust 5 korda noorem on. Kui vana on Lembit?

11. Poisil on 20 mk. $\frac{2}{5}$ osa sellest rahast tarvitas ta pliitsi ostmiseks, kuna ta aga ülejäägi $\frac{3}{4}$ osa eest sulgi ostis. Kui palju raha jäi poisil järele?

12. Jaanil on 16 mk., Maalil 18 mk. Jaan kulutas $\frac{3}{4}$ osa omast rahast ära, Maali aga $\frac{2}{3}$ osa omast rahast. Kummal jäi rohkem raha järele? Mitme marga võrra jäi tal rohkem raha järele?

13e. Liisil oli 2 5-margalist, 2 3-margalist ja 2 1-margalist raha. Ta ostis selle raha eest 4 õuna, $2\frac{1}{2}$ mk. tükk, ja mõne pirni, 4 mk. tükk. Mitu pirni ta ostis?

14e. Leilil on 3 venda ja 2 õde. Oleks Leili pähklite hulk 5 võrra suurem, siis võiks ta igale vennale 3 pähklit ja igale õele 4 pähklit anda ja temale enesele jääks veel 2 pähklit. Mitu pähklit on Leilil?

15e. 6 väikese vihiku eest küsis kaupmees Mihkilit 18 mk. Mihkel võis ainult 4 vihikut osta. Kui palju raha oli tal?

16e. Kui Salme ja ta venna Henu vanaduseaastate arvud liita, siis saame 19 a. Salme on Henust 3 aastat noorem. Kui vana on kumbki?

17e. Kahel karjasel on ühtekokku 19 lammast. Suve jooksul vähenes ühe karjase lammaste hulk 3 võrra ja teise karjase lammaste hulk 4 võrra. Pärast seda oli kummalgi karjasel ühepalju lambaid. Mitu lammast oli kummalgi karjasel kevadel?

18e. Peeter sai poest 17 mk. raha tagasi. Nende rahade seas oli 2 1-margalist raha ja mõni 3-margaline raha. Mitu 3-margalist raha oli?

$$\begin{aligned} 19e. \quad & (7 \cdot 2) + 6 - x = 15 \\ & (20 : 4) + x - 16 = 3 \\ & 20 - (18 : 9) - x = 8 \\ & 19 - x + (16 : 4) = 20 \\ & (18 : 3) + 14 - x = 17 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 20e. \quad & 15 - (18 : x) + 7 = 16 \\ & 20 - (7 \cdot x) + 9 = 15 \\ & 3 + (6 \cdot x) - 14 = 1 \\ & 5 + (x : 2) + 3 = 18 \\ & 17 - (x : 2) - 8 = 0 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 1f. \quad & 5 + (2 \cdot 2) - x = 3 \\ & 7 - (10 : 5) + x = 10 \\ & x + (3 \cdot 3) - 7 = 3 \\ & x - (4 : 2) + 6 = 9 \\ & 4 + (2 \cdot 3) - x = 6 \\ & 10 - (3 \cdot x) + 4 = 5 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2f. \quad & x + (8 : 2) - 6 = 4 \\ & x - (7 : 7) - 9 = 0 \\ & 8 - (6 : 2) + x = 6 \\ & 1 + (10 : 2) + x = 9 \\ & 8 - (3 \cdot x) + 5 = 7 \\ & 4 + (8 : x) - 6 = 2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 3f. \quad & 10 - (x \cdot 4) + 7 = 9 \\ & 3 + (x : 2) - 4 = 4 \\ & 6 - (2 \cdot x) + 3 = 5 \\ & 2 + (x : 5) + 6 = 10 \\ & 9 - (3 \cdot x) + 5 = 8 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 4f. \quad & 10 - (2 \cdot x) + 5 = 5 \\ & 6 + (10 : x) + 2 = 10 \\ & 2 + (6 \cdot 2) - x = 13 \\ & (4 \cdot 5) - x + 6 = 19 \\ & 6 + (3 \cdot 4) - x = 9 \\ & (3 \cdot 6) + x - 10 = 10 \end{aligned}$$

5f. Kartulivõtja võttis kolmelt vaolt kartuleid. Ühelt vaolt sai ta 3 korvitäit, teiselt vaolt 2 korvitäit rohkem kui esimeselt vaolt, kolmandalt vaolt aga 5 korvitäit rohkem kui teiselt vaolt. Mitu korvitäit kartuleid võttis kartulivõtja kolmelt vaolt ühtekokku?

6f. Kaupmees müüs ühele ostjale 5 naela tangu-sid, teisele 2 naela võrra rohkem kui esimesele ostjale,

kolmandale ostjale aga 4 naela võrra vähem kui kahele esimesele ostjale ühtekokku. Kui palju tangusid müüsta kolmele ostjale ühtekokku?

7f. Jukul on 5 mk. raha, Aadul aga 2 korda rohkem kui Jukul, kuna aga Kustil on 5 korda vähem kui Jukul ja Aadul ühtekokku. Kui palju raha on kolmel poisil ühtekokku?

8f. Maali on 6 aastat vana, vend Karla on aga 2 aastat vanem kui Maali, kuna aga vanem vend Mart on 2 korda vanem kui Karla. Mitme aasta võrra on Maali noorem kui Mart?

9f. Artur ostis omale 9 marga eest 3 õuna. Kui palju oleks pidanud ta maksma 5 samasuguse õuna eest?

10f. 12 marga eest võib osta 3 vihikut. Mitu samasugust vihikut võib osta 16 marga eest?

11f. Ema küpsetas 15 naelast jahudest 20 naela leiba. Mitu naela jahu peab võtma ema, et 10 naela leiba saada?

12f. Isa niitis kraavist 12 puuda rohtu; sellest rohust saadi pärast kuivamist 2 puuda heinu. Kui palju heinu oleks saadud 18 puudast samasugusest rohust?

13f. Isa jagas 10 õuna oma kahele pojale nõnda, et noorem poeg sai 2 õuna võrra rohkem kui vanem poeg. Mitu õuna sai kumbki poeg?

14f. Kirjakandja viis kahte majasse ühtekokku 14 kirja; ise mõtles ta: oleks ma väiksesse majasse 4 kirja võrra rohkem viinud, siis oleks ma kummagisse majasse ühepalju kirju viinud. Mitu kirja viis kirjakandja kummagisse majasse?

15f. Kahele poole tänavat oli 16 ilupuud istutatud. Kui ühelt poolt tänavat viia teisele poole tänavat 3 puud, siis oleks kummalgi pool tänavat ühe palju puid. Mitu ilupuud istutati kummagile poole tänavat?

16f. Ülesostja maksis paari munade eest 10 mk. Kui kallilt peab ta müüma paari mune, et iga muna pealt 2 mk. kasu saada?

17f. Tosin nõöpe maksab poodnikul enesel 12 mk. Kui kallilt peab ta müüma iga nõöbi, et tosina nõöpide pealt 6 mk. kasu saada?

18f. Iga sulg maksab kaupmehel enesel 2 mk.; kui palju kahju saaks kaupmees iga 10 sule pealt, kui ta müües võtaks 16 mk. iga 10 sule eest?

19f. Õue peal sibilis 12 varblast. Muri hirmutas mööda minnes $\frac{1}{3}$ osa varblastest lendu, kuna aga ülejäänud varblased paigale jäid. Mitu varblast jäi paigale?

20f. Klassis puudub 4 õpilast, Õpetaja on puudujate suure hulga pärast pahane, sest et puudujate arv moodustab ju $\frac{1}{5}$ tervest klassi õpilaste arvust. Mitu õpilast on selle klassi õpilaste nimestikus?

1g. Mart arvas välja, et $\frac{1}{2}$ pirni maksab 5 mk. Kui palju maksab 2 pirni, mis ema Mardile andis?

2g. Hilisel sügisel leidis Maimu pähklipuu alt mõned magusatumaga pähklid. Ta andis emale 5 pähklit ja ütles; „Need moodustavad $\frac{1}{3}$ osa leitud pähklite arvust.“ Mitu pähklit leidis Maimu?

3g. Karjas on 18 lüpsilehma. $\frac{1}{2}$ osa nendest on pruunid, $\frac{1}{3}$ osa — kirjud, kuna aga ülejäänud lehma on mustad. Mitu musta lehma on karjas?

4g. Ristiisa kinkis Mikule 20 õuna. $\frac{1}{4}$ osa neist õuntest sõi ta ise, $\frac{1}{5}$ osa jäägist andis ta oma vanemale õele Almale, kuna ta aga ülejäänud õunad isa ja ema vahel ühetasaselt ära jagas. Mitu õuna sai isa?

5g. Veetünni mahub 20 pange vett. Sellesse tünni on juhitud 2 kraani: ühe kraani kaudu jookseb minutis 2 pange vett, teise kraani kaudu — 3 pange vett. Mitme minuti jooksul saab tühi vesistu täis, kui korraga avada mõlemad kraanid?

6g. 12-pangelisesse veenõusse, mis veetoru alla oli asetatud, jooksis vihma ajal 4 pange vihmavett tunnis. Augukese läbi, mis veenõu põhjas oli, jooksis aga igas tunnis 1 pang vett välja. Mitme tunni pärast sai tühi veenõu täis?

7g. 18-pangeline vesistu on täidetud veega. Sellest vesistust jookseb ühe kraani kaudu minutis 3 pange vett välja, teise kraani kaudu aga minutis 2 pange vett sisse. Mitme minuti pärast saab vesistu tühjaks, kui korraga avada mõlemad kraanid?

8g. Vaati, mille maht on 18 pange, on juhitud 3 kraani. Esimese kraani kaudu jookseb 2 pange vett minutis, teise kraani kaudu — 1 pang ja kolmanda kraani kaudu 3 pange. Mitme minuti pärast saab tühi vesistu täis, kui korraga avada kõik kolm kraani?

9g. Veenõul, mis enesesse mahutab 16 pange, on 3 kraani. Esimese kraani kaudu jookseb minutis 4 pange vett, teise kraani kaudu — 3 pange, kuna aga kolmanda kraani kaudu jookseb minutis 5 pange vett välja. Mitme minuti pärast saab tühi veenõu täis, kui korraga avada kõik kolm kraani?

10g. Kahe küla vahemaa on 18 km. Neist küladest hakkasid ühel ajal teineteisele vastu tulema kaks jalainimest. Üks käis 5 km, teine 4 km tunnis. Mitme tunni pärast kohtasid nad teineteist?

11g. Kaks jalkäijat lähevad kahest külast ühel ajal teineteisele vastu: üks käib 2 km, teine aga 3 km tunnis; 4 tunni pärast kohtasid nad teineteist. Kui suur on kahe küla vahemaa?

12g. Tartu linnast Äksi kiriku juurde on 19 km. Kirik asub Saadjärve kaldal. Kell 5 homm. läks Tartust välja Vähja Mihkel oma pojaga, et Saadjärvel vähke püüda, 3 tundi hiljem algas oma teekonda Äksi kiriku juurest Tartusse Maasikamäe Mari; Mihkel liikus 3 km, Mari aga 2 km tunnis. Mis näitas kell, kui Mihkel ja Mari kohtasid teineteist? Kui palju maad jäi Maril käia pärast kohtamist?

13g. Juku ostis 5 vihikut, Eedi aga 2 samahinnalist vihikut. Kui palju raha kulutas kumbki, kui Jukul kulus vihikute ostmiseks 12 marga võrra rohkem raha kui Eedil?

14g. Peeter ostis 14 marga eest ühepalju pliiatsi ja sulgi. Iga pliiats maksab 5 mk., iga sulg aga 2 mk. Mitu sulge ja mitu pliiatsit ostis Peeter?

$$\mathbf{15g.} \quad (5 \cdot x) + 4 - 16 = 3$$

$$(x \cdot 6) - 14 + 5 = 9$$

$$7 + 11 - (16 : x) = 14$$

$$20 - 8 - (16 : x) = 4$$

$$(20 : 5) + x - 10 = 10$$

$$x + (16 : 8) - 8 = 8$$

$$16g. \quad 12 - 7 + 3 + x - 9 + 10 - 11 = 1$$

$$6 + 5 - 10 + x - 6 + 8 - 4 = 7$$

$$6 + 14 - 1 - 16 + 15 - x + 11 = 20$$

$$2 + 17 - x - 10 + 6 + 3 + 9 = 19$$

$$5 + 13 - x - 11 + 18 - 1 - 14 = 3$$

$$11 + 6 - x + 7 + 5 - 16 + 9 = 10$$

$$17g. \quad 4 + 12 - x + 9 - 3 + 4 - 8 = 8$$

$$4 + 11 - x + 6 - 9 + 10 - 8 = 7$$

$$9 + 5 - x + 3 - 7 + 8 - 5 = 9$$

$$9 + 4 - x + 7 - 6 + 5 - 8 = 3$$

$$9 + 3 - x + 7 + 4 - 5 + 4 = 11$$

$$9 + 2 - x + 1 + 2 - 1 - 7 = 3$$

$$18g. \quad 20 - x - 12 + 17 - 10 + 11 - 17 = 3$$

$$19 - x + 14 + 3 - 9 - 8 + 6 = 8$$

$$18 - x + 6 + 7 - 5 - 7 + 12 = 18$$

$$17 - x - 3 + 11 - 9 + 14 - 5 = 12$$

$$16 - x - 9 + 14 - 8 - 3 + 11 = 16$$

$$15 - x + 8 - 6 + 10 - 3 - 7 = 5$$

$$19g. \quad x - 8 + 6 + 2 - 12 + 11 - 7 = 6$$

$$13 - x + 5 - 8 + 7 - 6 + 8 = 13$$

$$12 - 6 + x - 8 + 9 + 1 - 1 = 11$$

$$11 - 2 - 7 + x + 3 - 5 + 4 = 10$$

$$12 + 8 - 19 + 15 + x - 9 - 4 = 7$$

$$13 + 6 - 12 - 6 + 18 - x + 5 = 10$$

$$20g. \quad 9 + 9 - 17 + 14 - 9 + 12 - x = 11$$

$$8 + 9 - 15 + 9 + 6 - x + 7 = 10$$

$$7 + 9 - 8 - 7 + x - 4 + 3 = 15$$

$$9 + 6 - 10 + x + 1 - 7 + 12 = 15$$

$$8 + 6 - x + 8 - 6 + 9 - 5 = 9$$

$$8 + x - 10 + 9 - 6 + 7 - 8 = 5$$

$$\begin{aligned}
 1h. \quad & 15 - x - 6 + 5 + 1 - 10 + 7 = 9 \\
 & 11 - 6 - x + 2 - 8 + 9 + 4 = 7 \\
 & 20 - 11 + 6 - x + 18 - 14 + 4 = 10 \\
 & 19 - 15 + 11 - 13 + x + 16 - 8 = 11 \\
 & 18 - 15 + 14 - 7 + 9 - x + 11 = 13 \\
 & 17 - 8 + 7 - 8 + 9 - 10 - x = 1
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 2h. \quad & 16 - 14 + x - 7 + 12 - 9 + 5 = 12 \\
 & 15 - x - 8 + 9 + 3 - 6 + 2 = 11 \\
 & 14 - 5 + 3 - x + 9 - 6 - 4 = 4 \\
 & 13 - 4 - x + 9 + 2 - 6 + 3 = 10 \\
 & 12 - x + 8 - 6 + 7 - 3 - 5 = 4 \\
 & 8 + 3 - 7 + 6 - 5 + 6 - x = 2
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 3h. \quad & 10 + 10 - x + 9 - 8 + 15 - 8 = 12 \\
 & 10 + 9 - 7 - x + 8 + 5 - 17 = 2 \\
 & 10 + 8 - 15 + 9 - x + 13 - 6 = 12 \\
 & 16 + 1 - x - 4 + 7 + 6 - 3 = 14 \\
 & 8 + 8 - 5 - x + 9 + 3 - 7 = 9 \\
 & 8 + 7 - x + 8 + 5 - 9 - 4 = 2
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 4h. \quad & 7 + 7 - x - 3 + 12 - 6 + 3 = 11 \\
 & 6 + 7 - 9 + 5 + 4 - x + 7 = 12 \\
 & 8 + 4 - 2 - 7 + 9 - x + 4 = 11 \\
 & 5 + 6 - 8 + 3 + 4 - x + 10 = 11 \\
 & 11 - 8 - x + 9 - 8 + 8 - 7 = 1 \\
 & 13 + 7 - x + 9 - 7 + 13 - 11 = 9
 \end{aligned}$$

B. Tehted täiskümnelistega saja piiris.

§ 14. Numeratsioon ja neli tehet.

1. Seo kepikestest 3 kümnelist kimpu; seo 4 kümnelist kimpu, seo 5, seo 6, seo 7, seo 8, seo 9, seo 10 kümnelist kimpu.

2. Kuidas nimetatakse teisiti 3 kümnelist, 4 kümnelist, 5 kümnelist, 6 kümnelist, 7 kümnelist, 8 kümnelist, 9 kümnelist, 10 kümnelist?

3. Mitu kümnelist on sajas? Mitu kümnelist on arvus üheksakümmend, seitseteistkümmend, kuuskümmend, nelikümmend?

4. Loe arvud: 100, 30, 80, 90, 40, 70, 50, 60.

5. Kirjuta numbritega: kolmkümmend, sada, nelikümmend, üheksakümmend, kuuskümmend, kaheksakümmend, viiskümmend, seitsekümmend.

6. Mitme kümnemargalisega võib maksta 30 marka, 70 marka, 100 marka, 80 marka, 40 marka, 60 marka, 90 marka?

7. Mitu penni on ühes margas? Mitu 50-pennist on ühes margas?

8. Perenaine ostis naela võid 50 marga eest ja 2 naela loomaliha 40 marga eest. Kui palju raha kulutas perenaine?

9. Soosaare talus külvati kevadel 60 puuda kaeru ja 20 puuda otri. Kui palju vilja külvati ühtekokku?

10. Ühes peipsi-äärses külas on 30 maja, teises aga 40 maja rohkem. Mitu maja on teises külas?

$$11. \quad 10 + 20 =$$

$$20 + 20 =$$

$$30 + 20 =$$

$$40 + 20 =$$

$$50 + 20 =$$

$$60 + 20 =$$

$$12. \quad 70 + 20 =$$

$$80 + 20 =$$

$$10 + 30 =$$

$$60 + 40 =$$

$$20 + 30 =$$

$$50 + 40 =$$

$$13. \quad 30 + 30 =$$

$$40 + 40 =$$

$$40 + 30 =$$

$$50 + 50 =$$

$$40 + 50 =$$

$$20 + 70 =$$

$$14. \quad x + 20 = 50$$

$$x + 50 = 70$$

$$x + 10 = 100$$

$$40 + x = 80$$

$$60 + x = 70$$

$$20 + x = 90$$

15. Sepiku talust saadeti kahe hobusega 70 puuda teri veskile. Ühel hobusel oli koormaks 40 puuda. Kui raske oli teise hobuse koorem?

16. Uhelt heinamaalt saadi 80 saadu heinu, teiselt heinamaalt 20 saadu vähem. Mitu saadu heinu saadi teiselt heinamaalt?

17. Isa on 50-aastane; poeg on isast 30 aastat noorem. Kui vana on poeg?

18.	$70 - 40 =$	19.	$40 - 30 =$	20.	$70 - 50 =$
	$90 - 10 =$		$60 - 50 =$		$80 - 40 =$
	$80 - 30 =$		$50 - 10 =$		$90 - 70 =$
	$90 - 40 =$		$80 - 70 =$		$20 - 10 =$
	$100 - 50 =$		$100 - 90 =$		$100 - 20 =$
21.	$90 - 60 =$	22.	$80 - 50 =$	23.	$60 - 40 =$
	$70 - 20 =$		$80 - 60 =$		$60 - 10 =$
	$30 - 20 =$		$80 - 10 =$		$60 - 20 =$
	$90 - 30 =$		$70 - 60 =$		$90 - 20 =$
	$60 - 30 =$		$100 - 80 =$		$100 - 60 =$
	24.		$100 - 70 =$		25.
			$90 - 80 =$		$x - 10 = 80$
			$90 - 50 =$		$x - 20 = 50$
			$70 - 30 =$		$x - 90 = 10$
			$100 - 40 =$		$40 - x = 10$
					$70 - x = 30$

26. Mitu detsimeetrit on 3-es meetris?

27. Mitu naela on 2-es puudas?

28. Nael võid maksab 50 marka. Kui palju maksab 2 naela võid?

29. Aliidel on 20 marka, Hennul aga 5 korda rohkem. Kui palju raha on Hennul?

30. 12-aastane poiss kaalub 2 puuda ja 10 naela. Mitu naela ta kaalub?

31.	32.	33.	43.
$2 \cdot 20 =$	$3 \cdot 20 =$	$5 \cdot 20 =$	$x \cdot 5 = 100$
$2 \cdot 30 =$	$3 \cdot 30 =$	$8 \cdot 10 =$	$x \cdot 10 = 100$
$2 \cdot 40 =$	$4 \cdot 10 =$	$6 \cdot 10 =$	$30 \cdot x = 90$
$2 \cdot 50 =$	$4 \cdot 20 =$	$10 \cdot 10 =$	$40 \cdot x = 80$

35. Tööline saab 20 marka tunnis. Mitu tundi tegi ta tööd, kui talle 80 marka maksti?

36. Vakk otri kaalub 100 naela. Mitu puuda kaalub vakk otri?

37. Talumees külvas 10 puuda nisu, kuid sai sellest külvist 100 puuda nisu. Mitu seemet andis nisu?

38. Nael sealiha maksab 30 marka. Mitu naela sealiha võib osta 90 marga eest?

39. Talumees müüs kuke ära 80 marga eest. Noorest kanast sai ta aga 2 korda vähem. Kui kallilt müüs ta noore kana ära?

40. Missugusteks kümneks ühesuguseks rahaks võib 100-margalise raha ära vahetada?

41. Alevis oli 40 maja. Tulekahju korral põles $\frac{1}{4}$ majadest ära. Mitu maja põles ära?

42. $20 : 2 =$

$40 : 2 =$

$60 : 2 =$

$80 : 2 =$

43. $100 : 2 =$

$30 : 3 =$

$60 : 3 =$

$90 : 3 =$

44. $40 : 4 =$

$80 : 4 =$

$50 : 5 =$

$100 : 5 =$

45. $60 : 6 =$

$70 : 7 =$

$80 : 8 =$

$100 : 10 =$

46. $80 : 40 =$

$40 : 20 =$

$60 : 20 =$

$60 : 30 =$

47. $80 : 10 =$

$60 : 10 =$

$50 : 10 =$

$70 : 10 =$

48. $100 : 20 =$

$90 : 30 =$

$100 : 50 =$

$80 : 20 =$

49. $x : 4 = 20$

$x : 8 = 10$

$x : 50 = 2$

$x : 10 = 7$

50. Pambu Peedu müüs 3 naela pähkleid, 20 marka nael, ja 4 naela pähkleid, 10 marka nael. Mitu viiekümne-margalist raha saab Peedu, kui ta oma saadud raha ära vahetab?

51. Isa on 50 aastat vana; poeg on isast 30 aastat noorem. Mitu korda on isa pojast vanem kümne aasta pärast?

52. Raamatus on 50 lehte; poiss luges esimesel päeval 30 lehekülge, teisel päeval 10 lehekülge. Pärast seda hakkas ta iga päev 20 lehekülge lugema. Mitmeks päevaks jätkub talle seda raamatut lugeda?

53. Alkooli esimeses klassis on 50 õpilast; teises klassis on 20 õpilase võrra vähem kui esimeses klassis; kolmandas klassis on 4 korda vähem kui esimeses ja teises klassis ühtekokku. Mitu õpilast on alkooli kolmes esimeses klassis ühtekokku?

$$54. \quad 30 \cdot 2 + 40 - 70 - 20 + 80 - 50 =$$

$$100 : 2 + 30 - 40 + 30 - 50 + 70 =$$

$$50 \cdot 2 - 30 - 20 - 10 - 10 + 50 =$$

$$80 : 2 + 40 + 20 - 60 + 20 + 10 =$$

$$10 \cdot 9 - 10 - 20 - 30 + 70 - 40 =$$

$$55. \quad 60 : 3 + 40 + 30 - 50 + 30 - 20 =$$

$$20 \cdot 5 - 90 + 60 - 50 + 80 - 80 =$$

$$70 : 7 + 70 - 30 - 30 + 40 + 20 =$$

$$10 \cdot 8 - 60 + 80 - 10 - 80 + 60 =$$

$$90 : 9 + 40 - 20 + 10 - 20 + 50 =$$

$$\begin{aligned}
 56. \quad & 40 : 4 + 90 - 70 + 10 + 20 - 50 + 80 = \\
 & 10 . 5 + 50 - 80 + 70 + 10 - 70 - 20 = \\
 & 100 : 10 + 20 + 40 - 60 + 90 - 50 + 10 = \\
 & 80 : 4 + 50 + 30 - 60 + 20 - 50 + 10 = \\
 & 20 . 3 + 30 + 10 - 80 - 10 + 70 - 40 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 57. \quad & 20 . 4 + 10 - 30 - 40 + 50 + 10 - 20 = \\
 & 50 : 5 + 40 + 40 - 60 - 10 + 50 - 40 = \\
 & 20 . 5 - 30 - 10 - 10 + 40 - 60 - 10 - \\
 & 40 . 2 - 50 + 40 + 10 - 70 + 50 + 20 = \\
 & 80 : 8 + 70 + 10 - 50 - 20 + 50 + 10 =
 \end{aligned}$$

58. 60 : 6 . 5 - 20 : 3	59. 100 - 60 : 2 + 70 : 3	60. 50 . 2 - 90 . 8 - 60	61. 10 + 80 - 50 . 2 : 40
--	--	---	--

62. 100 - 40 : 2 + 60 : 30	63. 20 + 50 - 30 . 2 : 8	64. 60 + 40 : 2 - 30 . 3	65. 80 : 2 - 30 . 6 : 30
---	---	---	---

66. $10 + x = 20$ $x + 10 = 50$ $80 + x = 90$ $x + 10 = 40$ $60 + x = 70$ $x + 10 = 100$	67. $x + 20 = 40$ $x + 20 = 70$ $x + 20 = 90$ $x + 20 = 60$ $x + 20 = 80$ $x + 20 = 50$	68. $60 + x = 90$ $40 + x = 70$ $70 + x = 100$ $50 + x = 90$ $10 + x = 50$ $60 + x = 100$
--	---	---

69. $x+50=100$

$x+50=70$

$x+50=90$

$x+60=80$

$x+60=100$

$x+60=90$

72. $30+x=90$

$60+x=100$

$10+x=80$

$80+x=100$

$40+x=90$

$70+x=100$

75. $x-20=20$

$x-20=70$

$x-20=50$

$x-20=30$

$x-20=60$

$x-20=80$

78. $40-x=10$

$60-x=10$

$70-x=40$

$100-x=90$

$90-x=10$

$80-x=60$

81. $x-40=50$

$x-50=30$

$x-60=30$

$x-30=70$

$x-70=20$

$x-80=20$

70. $10+x=60$

$30+x=100$

$50+x=80$

$20+x=80$

$30+x=80$

$40+x=50$

73. $x+80=100$

$x+40=70$

$x+20=90$

$x+30=90$

$x+80=90$

$x+60=100$

76. $70-x=40$

$40-x=10$

$90-x=60$

$50-x=20$

$80-x=50$

$100-x=70$

79. $x-60=20$

$x-30=20$

$x-60=40$

$x-50=40$

$x-40=20$

$x-20=80$

82. $24=20+x$

$21=20+x$

$27=20+x$

$32=30+x$

$39=30+x$

$33=30+x$

71. $x+70=90$

$x+60=70$

$x+40=90$

$x+20=80$

$x+90=100$

$x+50=70$

74. $40-x=30$

$90-x=80$

$60-x=50$

$80-x=70$

$50-x=40$

$100-x=90$

77. $x-40=50$

$x-40=20$

$x-40=60$

$x-50=40$

$x-50=10$

$x-50=30$

80. $70-x=20$

$100-x=10$

$70-x=30$

$100-x=30$

$80-x=10$

$100-x=60$

83. $36=x+6$

$43=x+3$

$46=x+6$

$49=x+9$

$54=x+4$

$58=x+8$

$$56. \quad 40 : 4 + 90 - 70 + 10 + 20 - 50 + 80 =$$

$$10 : 5 + 50 - 80 + 70 + 10 - 70 - 20 =$$

$$100 : 10 + 20 + 40 - 60 + 90 - 50 + 10 =$$

$$80 : 4 + 50 + 30 - 60 + 20 - 50 + 10 =$$

$$20 : 3 + 30 + 10 - 80 - 10 + 70 - 40 =$$

$$57. \quad 20 : 4 + 10 - 30 - 40 + 50 + 10 - 20 =$$

$$50 : 5 + 40 + 40 - 60 - 10 + 50 - 40 =$$

$$20 : 5 - 30 - 10 - 10 + 40 - 60 - 10 -$$

$$40 : 2 - 50 + 40 + 10 - 70 + 50 + 20 =$$

$$80 : 8 + 70 + 10 - 50 - 20 + 50 + 10 =$$

58. 60 : 6 · 5 - 20 : 3	59. 100 - 60 : 2 + 70 : 3	60. 50 · 2 - 90 · 8 - 60	61. 10 + 80 - 50 · 2 : 40
--	--	---	--

62. 100 - 40 : 2 + 60 : 30	63. 20 + 50 - 30 · 2 : 8	64. 60 + 40 : 2 - 30 · 3	65. 80 : 2 - 30 · 6 : 30
---	---	---	---

66. $10 + x = 20$ $x + 10 = 50$ $80 + x = 90$ $x + 10 = 40$ $60 + x = 70$ $x + 10 = 100$	67. $x + 20 = 40$ $x + 20 = 70$ $x + 20 = 90$ $x + 20 = 60$ $x + 20 = 80$ $x + 20 = 50$	68. $60 + x = 90$ $40 + x = 70$ $70 + x = 100$ $50 + x = 90$ $10 + x = 50$ $60 + x = 100$
--	---	---

69. $x+50=100$

$x+50=70$

$x+50=90$

$x+60=80$

$x+60=100$

$x+60=90$

72. $30+x=90$

$60+x=100$

$10+x=80$

$80+x=100$

$40+x=90$

$70+x=100$

75. $x-20=20$

$x-20=70$

$x-20=50$

$x-20=30$

$x-20=60$

$x-20=80$

78. $40-x=10$

$60-x=10$

$70-x=40$

$100-x=90$

$90-x=10$

$80-x=60$

81. $x-40=50$

$x-50=30$

$x-60=30$

$x-30=70$

$x-70=20$

$x-80=20$

70. $10+x=60$

$30+x=100$

$50+x=80$

$20+x=80$

$30+x=80$

$40+x=50$

73. $x+80=100$

$x+40=70$

$x+20=90$

$x+30=90$

$x+80=90$

$x+60=100$

76. $70-x=40$

$40-x=10$

$90-x=60$

$50-x=20$

$80-x=50$

$100-x=70$

79. $x-60=20$

$x-30=20$

$x-60=40$

$x-50=40$

$x-40=20$

$x-20=80$

82. $24=20+x$

$21=20+x$

$27=20+x$

$32=30+x$

$39=30+x$

$33=30+x$

71. $x+70=90$

$x+60=70$

$x+40=90$

$x+20=80$

$x+90=100$

$x+50=70$

74. $40-x=30$

$90-x=80$

$60-x=50$

$80-x=70$

$50-x=40$

$100-x=90$

77. $x-40=50$

$x-40=20$

$x-40=60$

$x-50=40$

$x-50=10$

$x-50=30$

80. $70-x=20$

$100-x=10$

$70-x=30$

$100-x=30$

$80-x=10$

$100-x=60$

83. $36=x+6$

$43=x+3$

$46=x+6$

$49=x+9$

$54=x+4$

$58=x+8$

84. $52=50+2$

55=

65=

69=

66=

72=

87. $95=90+5$

79=

44=

87=

23=

54=

90. $78=70+8$

83=

66=

34=

79=

47=

92. 8 kümmelist = 80 ühelist

6 " =

1 " =

7 " =

4 " =

8 " =

94.

80 ühelist = 8 kümmelist

70 " =

40 " =

60 " =

100 " =

50 " =

85. $78=70+8$

74=

71=

88=

81=

84=

88. $31=30+1$

76=

23=

99=

35=

64=

91. 2 kümmelist = 20 ühelist

3 " =

4 " =

7 " =

9 " =

5 " =

93. 20 ühelist = 2 kümmelist

30 " =

40 " =

50 " =

90 " =

60 " =

95.

23 = 2 kümmelist + 3 ühelist

21 =

27 =

29 =

25 =

28 =

96.

$26 = 2 \text{ k\"umnelist} + 6 \text{ \"uhelist}$

$36 =$

$32 =$

$39 =$

$34 =$

$37 =$

97.

$35 = 3 \text{ k\"umnelist} + 5 \text{ \"uhelist}$

$38 =$

$23 =$

$58 =$

$94 =$

$71 =$

98.

$65 = 6 \text{ k\"umnelist} + 5 \text{ \"uhelist}$

$47 =$

$74 =$

$59 =$

$64 =$

$38 =$

99.

$56 = 5 \text{ k\"umnelist} + 6 \text{ \"uhelist}$

$29 =$

$81 =$

$18 =$

$45 =$

$54 =$

100. $20 + 4 =$

$30 + 7 =$

$60 + 2 =$

$90 + 9 =$

$40 + 4 =$

$70 + 3 =$

1a. $50 + 8 =$

$80 + 6 =$

$60 + 6 =$

$30 + 9 =$

$70 + 2 =$

$90 + 8 =$

2a. $50 + 3 =$

$80 + 4 =$

$40 + 9 =$

$20 + 6 =$

$50 + 8 =$

$60 + 3 =$

3a. $70 + 9 =$

$40 + 5 =$

$20 + 1 =$

$80 + 7 =$

$90 + 5 =$

$30 + 4 =$

4a. $80 + 5 =$

$40 + 4 =$

$20 + 9 =$

$60 + 7 =$

$30 + 4 =$

$50 + 9 =$

5a. $22 - 2 =$

$26 - 6 =$

$25 - 5 =$

$37 - 7 =$

$35 - 5 =$

$38 - 8 =$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{6a.} \quad 44 - 4 = \\
 48 - 8 = \\
 45 - 5 = \\
 59 - 9 = \\
 56 - 6 = \\
 58 - 8 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{7a.} \quad 66 - 60 = \\
 69 - 60 = \\
 65 - 60 = \\
 78 - 70 = \\
 74 - 70 = \\
 77 - 70 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{8a.} \quad 88 - 80 = \\
 85 - 80 = \\
 87 - 80 = \\
 96 - 90 = \\
 99 - 90 = \\
 95 - 90 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{9a.} \quad 56 - 6 = \\
 97 - 90 = \\
 49 - 9 = \\
 75 - 70 = \\
 17 - 7 = \\
 88 - 80 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \mathbf{10a.} \quad 73 - 3 = \\
 46 - 40 = \\
 84 - 4 = \\
 38 - 30 = \\
 99 - 9 = \\
 15 - 10 =
 \end{array}$$

11a.

$$\begin{array}{l}
 2 \text{ k\u00fcnnelist} + 4 \text{ \u00fcnelist} = \\
 2 \quad \text{''} \quad + 8 \quad \text{''} = \\
 3 \quad \text{''} \quad + 7 \quad \text{''} = \\
 7 \quad \text{''} \quad + 4 \quad \text{''} = \\
 5 \quad \text{''} \quad + 3 \quad \text{''} = \\
 9 \quad \text{''} \quad + 2 \quad \text{''} =
 \end{array}$$

12a.

$$\begin{array}{l}
 7 \text{ k\u00fcnnelist} + 2 \text{ \u00fcnelist} = \\
 3 \quad \text{''} \quad + 9 \quad \text{''} = \\
 2 \quad \text{''} \quad + 3 \quad \text{''} = \\
 9 \quad \text{''} \quad + 3 \quad \text{''} = \\
 2 \quad \text{''} \quad + 8 \quad \text{''} = \\
 5 \quad \text{''} \quad + 6 \quad \text{''} =
 \end{array}$$

13a.

$$\begin{array}{l}
 2 \text{ k\u00fcnnelist} + 2 \text{ \u00fcnelist} = \\
 5 \quad \text{''} \quad + 1 \quad \text{''} = \\
 6 \quad \text{''} \quad + 3 \quad \text{''} = \\
 2 \quad \text{''} \quad + 3 \quad \text{''} = \\
 2 \quad \text{''} \quad + 7 \quad \text{''} = \\
 4 \quad \text{''} \quad + 8 \quad \text{''} =
 \end{array}$$

14a.

$$\begin{array}{l}
 8 \text{ k\u00fcnnelist} + 5 \text{ \u00fcnelist} = \\
 9 \quad \text{''} \quad + 8 \quad \text{''} = \\
 2 \quad \text{''} \quad + 9 \quad \text{''} = \\
 8 \quad \text{''} \quad + 4 \quad \text{''} = \\
 3 \quad \text{''} \quad + 9 \quad \text{''} = \\
 8 \quad \text{''} \quad + 5 \quad \text{''} =
 \end{array}$$

15a.

2	künnelist + 6	ühelist =
2	" + 1	" =
2	" + 6	" =
6	" + 9	" =
7	" + 4	" =
5	" + 7	" =

16a.

6	künnelist + 4	ühelist =
4	" + 9	" =
2	" + 7	" =
9	" + 5	" =
1	" + 2	" =
3	" + 8	" =

17a.

9	künnelist + 4	ühelist =
6	" + 3	" =
5	" + 4	" =
6	" + 1	" =
4	" + 3	" =
1	" + 9	" =

Rooma numbrid.

I = 1	XI = 11	XXX = 30
II = 2	XII = 12	XL = 40
III = 3	XIII = 13	L = 50
IV = 4	XIV = 14	LX = 60
V = 5	XV = 15	LXX = 70
VI = 6	XVI = 16	LXXX = 80
VII = 7	XVII = 17	XC = 90
VIII = 8	XVIII = 18	C = 100
IX = 9	XIX = 19	
X = 10	XX = 20	

S i s u.

A. Arvude lugemine ja tehted kahekümne piiris.

	lhk.
§ 1. Arvude lugemine 1—20	3— 13
§ 2. Arvude kirjutamine 1—9	13— 16
§ 3. Ühelise liitmine ühekümnendise arvuga, kusjuures summa väiksem kui 10; liitmise märk +. Ühelise lahutamine ühekümnendisest arvust, kusjuures vähendatav väiksem kui 10; lahutamise märk —	16— 6a
§ 4. Arvude kirjutamine 10 kuni 20. Ühelise liitmine kahekümnendise arvuga, kusjuures summa mitte suurem pole kui 20. Vastav lahutamine	7a—14a
§ 5. Ühekümnendiste arvude liitmine (summa mitte suurem kui 10)	14a— 4b
§ 6. Ühekümnendiste arvude lahutamine (vähendatav mitte suurem kui 10)	4b— 6d
§ 7. Ühekümnendise arvu liitmine kümnelisega; vastav lahutamine	6d— 8d
§ 8. Kahekümnendise arvu liitmine ühekümnendise arvuga; ühekümnendiste arvude liitmine, kus summa on kahekümnendine arv; vastav lahutamine	8d— 2f
§ 9. Korrutamine kahekümne piiris	3f—11f
§ 10. Mõõtmine (mahutamine) kahekümne piiris	11f—15f
§ 11. Jagamine kahekümne piiris	15f—11g
§ 12. Kahesugune jagamine jäägiga	11g—14g
§ 13. Kordamisülesanded	14g— 4i

B. Tehted täiskümnelistega saja piiris.

§ 14. Nummeratsioon ja neli tehet	5i—15i
Rooma numbrid	15i

K. R. Veski, J. Grünthali ja J. Verendeli kirjutatud raamatud:

K. R. Veski ja J. Grünthal :

Aritmeetika ja geomeetria II õppeaasta, III tr. Hind 65 mk.

Aritmeetika ja geomeetria III õppeaasta, III tr. Hind 90 mk.

Aritmeetika V õppeaasta, II trükk. Hind 75 mk.

Aritmeetika ja algebra VI õppeaasta, I trükk. Hind 135 mk.

N. Shaposhnikov ja N. Valtsev. Algebraaliste ülesannete kogu I jagu, II trükk. Hind 150 mk.

N. Shaposhnikov ja N. Valtsev. Algebraaliste ülesannete kogu II jagu. Hind 160 mk.

K. N. Rashevski. Stereomeetria. Hind 85 mk.

K. R. Veski ja J. Verendel :

Stereomeetriliste ülesannete kogu. Hind 100 mk.

K. R. Veski :

K. N. Rashevski. Planimeetria. Hind 175 mk.

J. Verendel :

K. R. Veski ja J. Grünthal. Aritmeetika II õppeaasta. Venekeelne tõlge. Hind 70 mk.

Ülemalnimetatud raamatud kirjastab k/ü „Loodus“.

(Pealadu Tartus, Vana t. nr. 1)

Autorite kirjastusel on ilmunud :

K. R. Veski ja J. Grünthal: Aritmeetika ja geomeetria IV õppeaasta, III täiendatud trükk. Hind 80 marka.

K. R. Veski ja J. Grünthal: Aritmeetika I õppeaasta, III täiendatud trükk. Hind 50 marka.

Pealadu Tartus, Tähe t. nr. 80, V. Tammani kirjastuse ruumides, telefon 4-44.

Hind 50 marka.

A

5977